- 39 -

ZÜMER SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 39,. nüzûl sıralamasına göre 59,. Mesâni kısmı üçüncü sûreler grubunun ilk sûresi olan Zümer sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 75'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve onun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını içindeki 71,73 âyetlerindeki "Zümer" kelimesinden almış, Mekke'de Habeşistan'a hicret öncesi nâzil olmuş, kitabımızın 39. sırasında yerini almış 75 âyetlik bir sûre ile karşı karşıyayız. İnşallah bu sûre ile beraberlik kurarak, âyetleri üzerinde düşünüp kafa yorarak Rabbimizin bize ulaştırmayı dilediği bilgilerini, mesajlarını kavramaya, onlara iman etmeye ve onlarla hayatımızı düzenlemeye çalışacağız. Rabbim fehmimizi, idrakimizi açsın ve gereğiyle anlayıp iman etmeyi ve hayatımıza aktarmayı hepimize lütfetsin, kolay getirsin.

Az evvel de ifade ettiğim gibi sûre Mekke'de işkenceler altında bunalmış Müslümanların kendilerine sığınacak bir coğrafya aradıkları ve Resûl-i Erken Efendimizin tavsiyesiyle Habeşistan'a hicret etmeye hazırlandıkları bir dönemde nâzil olmuştur. Buna işaret olarak sûrenin 10. âyetinde "Allah'ın arzı geniştir" ifadesini görmekteyiz.

Sûrede Resûlullah Efendimizin insanlığa yaptığı dâvetin esasları, ilkeleri çok net bir şekilde ortaya konuyor. İnsanlar Allah'ın hak olarak, haklı olarak, hakkın ayağa kaldırılıp, hakkın egemen olup bâtılın yok olması için indirdiği kitaba uymaya dâvet ediliyor. Bu hak kitap rehberliğinde bir hayat yaşamaya çağrılıyor. Kitabın mahza hak olduğu ve Allah tarafından indirildiği ortaya konuyor. Kitap konusunda, ki-tabın indirilişi konusunda peygamberin bile söz sahibi olmadığı, peygamberin bile devre dışı bırakıldığı, peygamberin bile bir yetkisinin ol-madığı vurgulanır. Yine aynı zamanda Allah'tan başka hiç kimsenin bu kitabı peygambere indirmeye güç yetiremeyeceği, Nübüvvetin, peygamberliğin kesbî olmadığı vurgulanır. Bu kitabı peygamberine in-diren Allah'tır. Bu kitapla peygamberini, onun şahsında da bizleri şereflendiren, bilgilendiren, bu kitapla kendi bilgisinden bize aktarımda bulunan Allah'tır.

Zira müşriklerden peygamber efendimize itirazlar yükseliyordu. Ey Muhammed, bu kitap Allah'tan değil sendendir, bunu sen uyduruyor ve Allah'a izafe etmeye çalışıyorsun diyorlardı. İşte Kâfirlerin bu itirazlarına cevap sadedinde sûresinin başında Rabbimiz bu kitabın kendisinden olduğunu ortaya koyuyordu. Muhataplarının akıllarını er-dirmek için de Rabbimiz bu kitabı indirmeye liyakatini ortaya koymak üzere iki isminden söz ediverdi. Azîz ve Hakîm. Bu kitap ancak Azîz ve Hakîm olan bir Allah yanındandır. Allah Azîzdir. Allah mutlak güç ve kuvvet sahibidir, izzet ve şeref sahibidir. Allah mutlak egemenlik sahibidir. Göklerde ve yerlerde tek hâkimiyet sahibi, tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, mutlak tasarruf sahibi olandır Allah. Hayata hakim olan, herkesin yasalarına boyun büktüğü yenilmez ve yanılmaz olandır Allah. Sadece kendisine kulluk edilen, sadece kendisi dinlenilen, sadece kendisinin yasaları uygulanan varlıktır Allah.

Aynı zamanda Hakîmdir de O Allah. Hikmet sahibidir, bilgi sahibidir. Her şeyi bilen, bilgi kendisinden olandır Allah. Evet bu kitap bilginin, hikmetin kaynağı olan Allah'tan gelmiş ve baştan sona hikmet dolu bir kitaptır. Bu kitap Azîz ve Hakîm olan bir Allah'tan gelme bir kitaptır. Azîz olan bir Allah'ın, Azîz olan bir elçisinin, Cebrail'in yeryüzünün en Azîzi olan bir peygambere getirdiği Azîz ve Hakîm bir kitabıdır bu kitap. Evet kitabı indiren de Azîz ve Hakîmdir, elçi de Azîz ve Hakîmdir, indirilen kitap ta Azîz ve Hakîmdir, indirilen peygamber de Azîz ve Hakîmdir. Tabii yeryüzünde bu kitaba inanan, bu kitabın izzet ve hikmetiyle şereflenen mü'minler de izzet ve hikmet sahibidirler.

Evet bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde en büyük izzet ve şeref sahibi, hikmet sahibi ve hâkimiyet sahibidir. Bu kitapla beraber olanlar şereflidir, bu kitapla beraber olanlar güçlüdür, bu kitapla beraber olanlar, bu kitabı anlayanlar ve bu kitabın istediği şekilde hareket edenler hikmet sahibidirler. Çünkü bu kitap hikmet sahibinden gelmiş mahza hikmet olan bir kitaptır. Bu kitaptan habersiz yaşayanlar, bu ki-tabın hikmetinden, izzet ve şerefinden istifade edemeyenler hikmetsiz, izzetsiz ve şerefsizdirler.

Kitabın hak olarak indirilmesinin gündeminden sonra Rabbimiz peygamberine ve tabii onun şahsında kıyamete kadar gelecek tüm Müslümanlara dini sadece Allah'a halis kılarak, dini sadece Allah'a ait kılarak Ona kulluk yapma emri gelmektedir. Kitaptan hiç bir eksiltmeden, artırma yapmadan halisane kitabın ortaya koyduğu bir hayatı yaşamamız istenmektedir. İşte bu kitap size Rabbinizin sizden istediği kulluğu öğretmek için gelmiştir. Haydi siz de dini sadece Allah'a ait kı-larak, dinde Allah'a ortaklar bulmadan kulluk yapın denilmektedir.

Çünkü din hayatın tümünü kapsayan bir hayat programıdır, din bir yaşam biçimidir. Sadece namaz değildir din. Sadece Oruç, hac değildir, sadece anaya babaya itaat değildir din. Bir günlük, bir haftalık, bir aylık, bir yıllık, bir ömürlük hayatın tümünü içine alan bir ha-yat programıdır din. Ahlâkıyla, imanıyla, ticaretiyle, ekonomisiyle, siyase-tiyle, eğitimiyle, yemesiyle, içmesiyle, giyim kuşamıyla, evlenmesi bo-şanmasıyla bir gün, bir dünya yaşar ya insan. İşte ana rahmine düştüğü andan itibaren başlayıp ölümüne kadar Allah'ın istediği, bu kitabın ortaya koyduğu bir din hayatı yaşayacaktır insan. Allah bu kita-bında bizden nasıl bir hayat istemişse, nasıl yememizi, nasıl içmemizi, nasıl giyinmemizi, nasıl yatmamızı, nasıl bir ekonomik hayat yaşa-mamızı, nasıl bir aile hayatı kurmamızı, nasıl baba olmamızı, nasıl ana olmamızı, nasıl evlât olmamızı istemişse karıştırmadan, Allah'a ortaklar bulmadan, hayatı parçalamadan, dini parçalamadan, zamanı parçalamadan, aileyi, toplumu parçalamadan sadece ve sadece Allah'ı dinlemek, Allah'a kulluk yapmak zorundayız.

Daha sonra İslâm dininin, teslimiyet dininin diğer bâtıl dinlerden farkı ortaya konulmak üzere deniyor ki: ***"Dikkat edin, halis din Allah'ındır; O'nu bırakıp da putlardan dost edinenler: "Onlara, bizi Allah'a yaklaştırsın diye kulluk ediyoruz" derler. Doğrusu Allah ayrılığa düştükleri şeylerde aralarında hüküm verecektir. Allah şüphesiz yalancı ve inkârcı kimseyi doğru yola eriştirmez."***

Dikkat edin halis din, saf din, katışıksız din Allah'ın dinidir. İla-vesiz, eksiksiz din Allah'ın dinidir. Dinin katışıksız saf olanı Allah'a ait-tir. Elbette başkalarının dinleri, başkalarının hayat programları, başkalarının yaşam biçimleri de vardır ama onlarınki katışıklıdır. Hayatın tümüne karışan, hayatın tümünü dolduran, hayatı parçalamadan onun tümünde söz sahibi olan Allah'ın dinidir. Hayatın tümünde sadece Allah'a iman, sadece Ona kulluk, sadece Onu dinlemek, sadece Onu razı etmeye çalışmak, sadece Onun hayat programını uygulamak Al-lah'ın dinidir.

Ama katışıklı din sahipleri, hem Allah'a hem de Allah'tan baş-kalarına kulluk yapanlar, hem Allah'ı hem de başkalarını dinleyenler, hem Allah'ın dinini uygulamaya hem de Allah'tan başkalarının dinlerini uygulamaya, Allah'tan başkalarının sitemlerini uygulamaya çalışanlardır. Bir adamın hayatında, bir toplumun hayatında hayat programı olarak sadece Allah'ın dini olmalıyken, her konuda sadece Allah'ın di-ni söz sahibi olmalıyken, hayatın her bir kademesinde sadece Allah'ın dini geçerli olmalıyken, bunu terk edip hem Allah'a hem de Allah berisinde hayatlarında söz sahibi kabul ettikleri bir kısım varlıkları, bir kı-sım insanları da dinleyenler katışıklı din sahipleridir. Hem

Allah'ı razı etmeye çalışıp, hem de öteki Rab'lerini, öteki İlâhlarını razı etmeye çalışanlar katışıklı bir din takip ediyorlar demektir.

Hayatlarının bazı bölümlerine Allah'ı karıştırıp, hayatlarının ba-zı bölümlerinde Allah'ı dinleyip, geri kalan bölümlerinde de öteki İlâhlarını söz sahibi kabul edenler. Namaz gibi, oruç gibi, abdest gibi konularda Allah'ı söz sahibi bilip, Allah'ın dediklerini uygulayıp, ama hu-kuk gibi, eğitim gibi, miras gibi, kılık kıyafet gibi, ekonomi gibi, siyaset gibi, ceza kanunları gibi konularda da öteki Rab'lerini söz sahibi kabul edenler, Allah'ın dışında, Allah'ın dûnunda evliyalar, velîler kabul edip onların aldığı kararları da, onların yasalarını da uygulamaya çalışanlar şirket içinde bir din kabul etmişler demektir.

Yâni hayatlarının din içerikli, âhiret içerikli bölümünde Allah'ın sistemini, Allah'ın dinini, Allah'ın şeriatını uygulayıp, ama dünya içerikli bölümünde de başkalarının dinlerini, başkalarının şeriatlarını, başkalarının sistemlerini uygulayanlar dini Allah'a halis kılmaya yanaşmayanladır. Tamam Allah'a iman edelim, Allah'ı kabul edelim, ha-yatımızın bir bölümünün düzenlemesi konusunda Allah'ı da söz sahibi kabul edelim, ama hayatımızın öteki bölümlerini düzenlemek üzere öteki ilâhlarımıza da söz hakkı verelim diyenler katışıklı din sahipleridir.

Bu ana konuların ısrarla gündeminden sonra Mekke'de müşriklerin zulüm ve işkenceleri altında bunalmış, özgürce dinlerini yaşa-ma imkânları ellerinden alınmış Müslümanlara hicret emri verilmektedir. "Allah'ın arzı geniştir" buyurularak özgürce Müslümanlıklarını ya-şayabilecekleri ve tehlikede olan imanlarını kurtarabilecekleri hicret vatanı aramaları emrediliyor.

Evet, gördüğümüz gibi insanları Allah'a inanmaya ve ibadet etmeye çağıran sûrenin konusu "Tevhid"dir. Sûre, baştan sona kadar insanın kalbine imanı yerleştirme, bu husustaki şüpheleri giderme, izâle etme mesajlarını vermektedir. Nitekim sûrenin başında, ilk önce Allah'ın varlığı, birliği ve hakimiyeti dile getirilmekte, ondan sonra Hz. Muhammed (s.a.s)'e hitab edilmekte ve ondan sonra da, tüm insan-lığa seslenilmekte, mesajlar verilmektedir: Sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yaparak tefsire geçelim inşallah:

"(Bu) Kitabın indirilmesi, aziz ve hikmet sahibi Allah tarafındandır. Biz bu Kitabı sana hak ile indirdik. Öyleyse sen de dini yalnız kendisine hâlis kılarak Allah'a kulluk et. İyi bil ki, hâlis din yalnız Allah'ındır. O'ndan başka veliler edinerek: "Biz bunlara, sırf bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye tapıyoruz" diyenlere gelince, şüphesiz ki, Allah, onlar arasında, ayrılığa düştükleri şeyde hükmünü

verecektir. Allah, yalancı, nankör olan kimseyi doğru yola iletmez" (3). Hemen hemen sûrenin sonuna kadar aynı konu, "Tevhid" konusu işlenmiştir. Âhiret inancı, tabii olaylar ve insanın yaratılışı hakkında bilgiler verilerek, İs-lâm esaslarına uygun bir inanç ve bir hayat tarzı telkin edilmiştir.

Yüce Allah'ın varlığı, birliği, hakimiyeti ve üstünlüğü hakkında çeşitli bilgilerle beraber, bazen net ve açık bir şekilde "Tevhid" inan-cının mesajları verilmiştir: "Allah her şeyin yaratıcısıdır. O, her şeyin yöneticisidir" (62).

Sûrede bir de, Allah'ın yolundan sapan, çeşitli yanlış ve kötü hareketlerde bulunan insanlara, tevbe ederek "Tevhid" yoluna dönmeleri ve tevbe ettikleri takdirde, hata, kusur ve günâhlarının affedileceği haber verilmektedir: "(Tarafımdan onlara) de ki: Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım, Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah bütün günâhları bağışlar. Çünkü, O, çok esirgeyen, çok bağışlayan-dır" (53).

İbn Abbas (r.a)'dan nakledildiğine göre, şirke düşen ve çeşitli günâhları işleyen bazı kişiler, Hz. Muhammed (s.a.s)'e gelmişler ve: "Senin anlattığın ve insanları ona davet ettiğin yol (din), güzel bir şeydir. Yaptığımız çeşitli kötülükleri affettirecek herhangi bir şey var mı-dır? Bize bu hususta bir bilgi verir misin?" demişler. Bunun üzerine yukarıda meâli sunulan âyet nazil olmuştur (Abdulfettah el-Kadi, Esbâbu'n-Nüzûl, Mısır, 194).

Sûrede dikkat çeken bir diğer önemli nokta ise, bilenlerle bilmeyenlerin bir olmadığı hususudur: "De ki: Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak aklı selim sahipleri öğüt alır"(9). Bu âyette, Yüce Allah'ın çeşitli eser ve nimetlerini düşünen ve bunun neticesinde "Tevhid" inancında karar kılanların, gaflet ve dalâlet içinde kalanlardan farklı olduğu vurgulanmaktadır.

Sûrenin sonunda, tekrar, cennet ve cehenneme gidecek olan zümre ve topluluklar konu edilmektedir: "İnkâr edenler, bölük bölük cehenneme sürüldüler. Oraya geldikleri zaman, cehennemin kapıları açıldı, cehennemin bekçileri onlara şöyle dedi: "Kendi aranızdan, Rabb'inizin âyetlerini size okuyan ve sizi bu gününüzle karşılaşaca-ğınız hakkında uyaran elçiler gelmedi mi?" Evet, geldi, dediler. Ama kâfirlere azap sözü hak oldu. "O halde içinde ebedi kalmak üzere ce-hennemin kapılarından girin. Kibirlenenlerin yeri ne kötüymüş!" denilir. Rabb'lerinin (azâbından) korunanlar da, bölük bölük cennete sevk edilirler. Oraya varıp da (cennetin) kapıları açıldığında, bekçileri onlara: "Selam size, (ne) hoşsunuz. Ebedi kalmak üzere buraya girin!" de-diler. (Cennetlikler) de: "Bize verdiği sözü yerine getiren ve bizi dilediğimiz yerde oturacağımız bu cennet yurduna vâris kılan Allah'a hamd olsun. (Allah

için) çalışanların ücreti ne güzelmiş!" dediler. Melekleri görürsün ki, arş'ın etrafını çevirmiş olarak Rabblerini övgü ile anarlar. (O gün) aralarında hak ile hükmedilmiş ve: "Hamd âlemlerin Rabb'ine mahsustur"denmiştir" (71-75).

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek ta-nımaya başlayabiliriz inşallah.

1. "Kitabın indirilmesi, güçlü ve Hakîm olan Allah katındandır."

Kitabın indirilişi Azîz ve Hakîm olan Allah'tandır. Bu Kur'an Allah'tandır. Bu kitabı indiren Allah'tır. Kitap konusunda, kitabın indirilişi konusunda peygamberin bile söz sahibi olmadığı, peygamberin bile devre dışı bırakıldığı, peygamberin bile bir yetkisinin olmadığı vurgulanır. Aynı zamanda Allah'tan başka hiç kimsenin bu kitabı peygambere indirmeye güç yetiremeyeceği, nübüvvetin, peygamberliğin kesbî olmadığı vurgulanır. Bu kitabı peygamberine indiren Allah'tır. Bu kitapla peygamberini, onun şahsında da bizleri şereflendiren, bilgilendiren, bu kitapla kendi bilgisinden bize aktarımda bulunan Allah'tır.

Müşriklerden peygamber efendimize itirazlar yükseliyordu: "Ey Muhammed, bu kitap Allah'tan değil sendendir, bunu sen uyduruyor ve Allah'a izafe etmeye çalışıyorsun," diyorlardı. İşte kâfirlerin bu itirazlarına cevap sadedinde sûrenin başında Rabbimiz bu kitabın kendisinden olduğunu ortaya koyuyor. Muhataplarının akıllarını erdirmek için, Rabbimiz bu kitabı indirme liyâkatini ortaya koymak üzere iki isminden söz ediyor: Azîz ve Hakîm. Bu kitap ancak Azîz ve Hakîm olan bir Allah yanındandır. Allah Azîzdir, mutlak güç ve kuvvet, izzet ve şeref sahibidir. Allah mutlak egemenlik sahibidir. Göklerde ve yerlerde tek hâkimiyet sahibi, tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, mutlak tasarruf sahibi olandır Allah. Hayata hakim olan, herkesin yasalarına boyun büktüğü, yenilmez ve yanılmaz olandır Allah. Sadece kendisine kulluk edilen, kendisi dinlenilen, sadece kendisinin yasaları uygulanan varlıktır Allah.

Aynı zamanda Hakîmdir de o Allah. Hikmet sahibidir, bilgi sahibidir. Her şeyi bilen, bilgi kendisinden olandır. Bu kitap bilginin, hikmetin kaynağı olan Allah'tan gelmiş ve baştan sona hikmet dolu bir kitaptır. Bu kitap Azîz ve Hakîm olan Allah'tan gelme bir kitaptır. Azîz olan bir Allah'ın, Azîz olan bir elçisinin, Cebrâil'in yeryüzünün en Azîzi olan bir peygambere getirdiği Azîz ve Hakîm bir kitabıdır bu kitap. Kitabı indiren de Azîz ve Hakîmdir, elçi de Azîz ve Hakîmdir, indirilen kitap da Azîz ve Hakîmdir, indirilen peygamber de Azîz ve Hakîmdir. Tabii yeryüzünde bu kitaba inanan, bu kitabın izzet ve hikmetiyle şereflenen mü'minler de izzet ve hikmet sahibidirler.

Bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde en büyük izzet ve şeref sahibi, hikmet sahibi ve hâkimiyet sahibidir. Bu kitapla beraber olanlar şereflidir, bu kitapla beraber olanlar güçlüdür, bu kitapla beraber olanlar, bu kitabı anlayanlar ve bu kitabın istediği şekilde hareket edenler hikmet sahibidirler. Çünkü bu kitap hikmet sahibinden gelmiş hikmet olan bir kitaptır. Bu kitaptan habersiz yaşayanlar, bu kitabın hikmetinden, izzet ve şerefinden istifade edemeyenler hikmetsiz, izzetsiz ve şerefsizdirler.

Eğer bizler şu anda yeryüzünde izzet ve şerefe ulaşmak isti-yor, hikmet ve bilgiye ulaşmak istiyorsak bu kitapla beraber olmak zo-rundayız. Eğer Allah'ın izzet ve şerefine, Allah'ın hikmetine ortak ol-mak istiyorsak bu kitaba sarılmak zorundayız. Çünkü Azîz olan Allah'ın indirdiği de Azîzdir, Hakîm olan Allah'ın indirdiği de hakîmdir. Öyleyse bu kitabı okumak, anlamak üzere elimize aldığımızda, kiminle diyalog halinde olduğumuzu, kimin kitabından bilgilenmeye çalıştığımızı unutmayacağız. Rasgele bir kitapla değil, Azîz ve Hakîm olan Allah'tan gelme Azîz ve Hakîm olan bir kitapla karşı karşıya olduğumuzu bileceğiz. Eğer izzet ve şerefe ihtiyacımız varsa, eğer bilgin ol-maya, hikmet sahibi olmaya ihtiyacımız varsa, bu kitabı hiçbir zaman elimizden düşürmemeye alışacağız.

Elimize aldığımız bu kitabın âyetlerini anlayıp hayata onlarla bakabildiğimiz zaman, hayatımızı bununla düzenleyebildiğimiz zaman yeryüzünde izzet ve şerefe ulaşacağımızı, tüm düşmanlarımıza galip geleceğimizi, bundan ayrı kaldığımız, bu kitapla ilgimizi kestiğimiz zaman da ebedîyen izzet ve şerefimizi kaybederek şerefsizlerin elinde oyuncak olacağımızı, onların kulu kölesi olarak rezil bir hayatı yaşamak zorunda kalacağımızı da unutmayacağız.

Unutmayacağız ki, bu kitap geldiği kaynak gibi Azîz ve Hakîm bir kitaptır. Hiç kimse bu kitaba karşı koyamaz. Hiçbir kitap bu kitabın karşısında duramaz. Hiçbir kitap, hiçbir sistem, hiçbir ideoloji, hiçbir güç bu kitaba karşı koymaya, bu kitabın mesajını boğmaya, bu kitabın âyetlerini susturup yok etmeye cüret edemez. Hiçbir yasa bu kitabın yasalarının yerine geçemez, gölgede bırakamaz. Çünkü bu kitap Azîz ve Hakîm olan Allah'tan gelmedir ve bu kitap mutlak sûrette hayata hakim olacaktır. Hiçbir güç bu kitabın hâkimiyetini engelleye-mez. Çünkü bu kitap, hayatın sahibi olan, tüm gökler ve yerlere egemen olan Allah'tan gelme bir kitaptır.

Şunu da asla unutmayalım ki, yeryüzünde Müslümanlar olarak bizim şeytan karşısında, şeytanın emrinde hareket eden şeytan orduları karşısında, küfür karşısında yenilmezliğe ulaşmamız bu kitap sayesinde olacaktır. Çünkü

bu kitap Azîz olan, alt edilmez, yenilmez, karşı gelinmez, itiraz edilmez, mutlak galip olan önünde saygıyla eği-linmesi gereken, Allah'tan gelmiş Azîz bir kitaptır. Yeryüzünde bu ki-tabı da, bu kitabın müntesiplerini de alt edebilecek hiçbir güç ve kuvvet yoktur.

2. "Ey Muhammed! Biz sana Kitabı gerçekle indirdik. Öyle ise dini Allah için halis kılarak O'na kulluk et."

Ey peygamberim, biz bu kitabı sana Hak'la indirdik. Biz bu kitabı sana Hak olarak indirdik. Kitabın Hakla indirilmesi, Hak olarak indirilmesi şu anlamlara gelmektedir: Birinci olarak bu kitabın içinde hak bilgiler vardır. Bu kitabın içinde hakikat vardır, gerçek vardır. Bu kitabın içinde oyun ve eğlence olsun diye söylenmiş sözler yoktur. Bu kitabın içinde Hakka istinat etmeyen küfür, şirk, bâtıl, yalan, dolan, zulüm ve haksızlık yoktur.

Bir de Allah bu kitabını haklı olarak indirmiştir. Her konuda hak bu kitabın dediğidir. Çünkü Rabbimiz kitabını hakkın ortaya çıkması, hakkın bâtıla galip gelmesi için indirmiştir. Veya insanların üzerinde ihtilâf ettikleri, çözüme kavuşturamadıkları, karar verip son sözü söyleyemedikleri her konuda son sözü söyleyecek olan, son hükmü verecek olan, hak olan, hukuk olan bir kitaptır bu. Hukuktur bu kitap. İnsanların tüm hayatlarında uygulamaları gereken hukuk bu kitabın ortaya koyduğu hukuktur. Bu kitabın dışında hak ta yoktur, hukuk ta yoktur.

Tüm insanlık problemleri bu kitapla çözüme kavuşturulacaktır. Bulunduğunuz her bir ortamda hangi hak gündeme gelirse gelsin, tüm hakları bu kitap belirleyecektir. Kadın hakkı mı? Erkek hakkı mı? İşçi hakkı mı? İşveren hakkı mı? Öğretmen, öğrenci hakkı mı? Ana-baba hakkı mı? Allah hakkı mı? Kulların hakkı mı? Bunu ancak bu kitap çözecektir. Bunun dışında bunları çözeceğine inandığımız başka bir hak kaynak bilmiyoruz.

Dikkat ederseniz "Biz bu kitabı sana Hak olarak indirdik," diyor Rabbimiz. Sana indirdik. Öyleyse bu kitabı tanıyan, bu kitabı eline alan kişi toplum içinde tek başına, yapayalnız kalmış olsa bile, hiç kimse kendisinin inandığı, duyurduğu bu kitaba iman etmese bile tek başına bu Hakka iman etmek ve hayatını bu Hak kitapla düzenlemek zorundadır. Zira biz nice peygamber biliyoruz ki, elinde kitapla toplumunu uyarmıştır ama kendisine iman eden üç-beş insan bile bulamamıştır. Çevremizden hiç kimse inanmamış olsa bile biz bu kitaba inanmak, bu kitabı yaşamak ve bu kitabın izzet ve şerefiyle şereflenmek zorundayız.

Biz bu kitabı sana Hak olarak indirdik, öyleyse haydi sen de dini sadece Allah'a halis kılarak, dini sadece Allah'a ait kılarak Ona kulluk yap.

Sen de bu kitaba göre kulluğunu ortaya koy. Cebrâil'in (a.s) bu kitabı Rasulullah Efendimize getirmesiyle Rasulullah Efendimizin onu bize ulaştırması farklıdır. Cebrâil (a.s) sadece bir elçidir. Cebrâil (a.s) Allah'tan aldığı bu kitabın içine hiç bir şey karıştırmadan, eklemeden, eksiltmeden onu Resulullah'a getirmekle mükellefken, Allah'ın Resûlü onu okumakla, anlamakla, yaşamakla, uygulamakla, pratiğe intikal ettirmekle, onun istediği bir kulluğu icrâ etmekle mükelleftir.

Ey peygamberim sen de bu kitapta sana sunulan dini Allah'a halis kılarak Rabbine ibadet et. Bu kitaba göre kulluğunu ortaya koy. Çünkü bu kitap okuma kitabı değil, kulluk kitabıdır. Bu kitap bilgi kitabı, kültür kitabı değil, kulluk kitabıdır. Bu kitabın istediği gibi kendi netliğinde, kendi berraklığında, kitaptan hiçbir eksiltme, artırma yapmadan kitabın ortaya koyduğu bir hayatı yaşa. İşte bu kitap sana Rabbinin senden istediği kulluğu öğretmek için gelmiştir. Haydi sen de dini sadece Allah'a ait kılarak, dinde Allah'a ortaklar bulmadan kulluk yap.

Din bir hayat programıdır, din bir yaşam biçimidir. Sadece namaz değildir din. Sadece oruç, hac, ana-babaya itaat değildir din. Bir günlük, bir haftalık, bir aylık, bir yıllık, bir ömürlük hayatın tümünü içine alan bir hayat programıdır din. Ahlâkıyla, imanıyla, ticaretiyle, ekonomisiyle, siyasetiyle, eğitimiyle, yemesiyle, içmesiyle, giyim-ku-şamıyla, evlenmesi boşanmasıyla bir gün, bir dünya yaşar ya insan, işte ana rahmine düştüğü andan itibaren başlayıp ölümüne kadar Allah'ın istediği, bu kitabın ortaya koyduğu bir din hayatı yaşayacaktır insan. Allah bu kitabında bizden nasıl bir hayat istemişse, nasıl yememizi, nasıl içmemizi, nasıl giyinmemizi, nasıl yatmamızı, nasıl bir ekonomik hayat yaşamamızı, nasıl bir aile hayatı kurmamızı, nasıl baba olmamızı, nasıl ana olmamızı, nasıl evlât olmamızı istemişse karıştırmadan, Allah'a ortaklar bulmadan, hayatı, dini, zamanı, aileyi, toplumu parçalamadan sadece ve sadece Allah'ı dinlemek, Allah'a kulluk yapmak zorundayız.

3. "Dikkat edin, halis din Allah'ındır; O'nu bırakıp da putlardan dost edinenler: "Onlara, bizi Allah'a yaklaştırsın diye kulluk ediyoruz" derler. Doğrusu Allah ayrılığa düştükleri şeylerde aralarında hüküm verecektir. Allah şüphesiz yalancı ve inkârcı kimseyi doğru yola eriştir-mez."

Dikkat edin halis din, saf din, katışıksız din Allah'ın dinidir. İlavesiz, eksiksiz din, Allah'ın dinidir. Dinin katışıksız, saf olanı Allah'a aittir. Elbette başkalarının dinleri, başkalarının hayat programları, başkalarının yaşam

biçimleri de vardır, ama onlarınki katışıklıdır. Hayatın tümüne karışan, hayatın tümünü dolduran, hayatı parçalamadan onun tümünde söz sahibi olan Allah'ın dinidir. Hayatın tümünde sadece Allah'a iman, sadece O'na kulluk, sadece O'nu dinlemek, sadece O'nu razı etmeye çalışmak, sadece O'nun hayat programını uygulamak Allah'ın dinidir.

Ama katışıklı din sahipleri, hem Allah'a hem de Allah'tan başkalarına kulluk yapanlar, hem Allah'ı hem de başkalarını dinleyenler, hem Allah'ın dinini uygulamaya hem de Allah'tan başkalarının dinlerini uygulamaya, Allah'tan başkalarının sitemlerini uygulamaya çalışanlardır. Bir adamın hayatında, bir toplumun hayatında hayat programı olarak sadece Allah'ın dini olmalıyken, her konuda sadece Allah'ın dini söz sahibi olmalıyken, hayatın her bir kademesinde sadece Allah'ın dini geçerli olmalıyken, bunu terk edip hem Allah'a hem de Allah berisinde, hayatlarında söz sahibi kabul ettikleri bir kısım varlıkları, bir kısım insanları da dinleyenler katışıklı din sahipleridir. Hem Allah'ı razı etmeye çalışıp, hem de öteki Rabblerini, öteki İlâhlarını razı etmeye çalışanlar, katışıklı bir din takip ediyorlar demektir.

Hayatlarının bazı bölümlerine Allah'ı karıştırıp, hayatlarının bazı bölümlerinde Allah'ı dinleyip, geri kalan bölümlerinde de öteki İlâhlarını söz sahibi kabul edenler, namaz, oruç, abdest gibi konularda Allah'ı söz sahibi bilip, Allah'ın dediklerini uygulayıp, hukuk, eğitim, miras, kılık-kıyafet, ekonomi, siyaset, ceza kanunları gibi konularda da öteki Rabblerini söz sahibi kabul edenler, Allah'ın dışında, Allah'ın dûnunda evliyalar, velîler kabul edip onların aldığı kararları da, onların yasalarını da uygulamaya çalışanlar, şirket içinde bir din kabul etmişler demektir.

Yâni hayatlarının din içerikli, âhiret içerikli bölümünde Allah'ın sistemini, Allah'ın dinini, Allah'ın şeriatını uygulayıp, dünya içerikli bölümünde de başkalarının dinlerini, başkalarının şeriatlarını, başkalarının sistemlerini uygulayanlar, dini Allah'a halis kılmaya yanaşmayanladır. "Tamam Allah'a iman edelim, Allah'ı kabul edelim, hayatımızın bir bölümünün düzenlemesi konusunda Allah'ı söz sahibi kabul edelim ama hayatımızın öteki bölümlerini düzenlemek üzere öteki İlâhlarımıza da söz hakkı verelim," diyenler katışıklı din sahipleridir.

Allah'tan başka velîler edinenlere, Allah'ın dûnunda bir takım karar merciî bulanlara, hayatlarında Allah berisinde bir takım program yapıcısı, kanun koyucusu bulanlar, Allah'tan başka bir takım varlıkların da söz sahibi olduğunu iddia edenlere, Allah'tan başkalarına da kulluk edenler, Allah'tan başkalarına da dua edenlere, Allah'tan başkalarına da sığınanlara, "niye böyle

şirke düşüyorsunuz, niye böyle Allah'a şirket içinde, ortaklık içinde bir kulluktan yanasınız," denilince derler ki:

"Aslında biz Allah'a iman ediyoruz. Biz Allah'ı kabul ediyoruz, aslında bunlara kulluk etmiyoruz. Ama bizim Allah'ı bırakıp ta başkalarına yönelmemiz, başkalarını dinlememiz, başkalarını razı etmeye çalışmamız onların Allah'la bizim aramızda aracı, şefaatçi olmalarındandır. Biz bu varlıklarla Allah'a yaklaşabilmek için, bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye onları dinliyor, onları seviyor, onlara itaat ediyor dua ediyor, ibadet ediyoruz. Biz onlara kendimizi beğendirelim ki, onlar da bizi Allah'a beğendirsinler. Biz onların sevgilerini kazanalım ki onlar da bizi Allah'a sevdirsinler. Biz onlara kulluk edelim ki, onlar da yarın Allah huzurunda bize şefaatçi olsunlar. Aslında bu varlıklar Allah katında şerefli, makbul varlıklardır. Bizim onlara kulluğumuz Allah'a kulluk, onları memnun etmemiz Allah'ı memnun etmemiz anlamına geldiği için bizler Allah'la aramıza bu insanları, bu müesseseleri, bu unsurları koyuyoruz, bunların eteğine yapışıyoruz," diyorlar. Yâni kendi kendilerine Allah'a yaklaşma yöntemleri belirlemeye çalışıyorlar.

Bir hadis-i kutside Rabbimiz şöyle buyurur:

"Benim kulum, üzerine farz kıldığım şeylerden daha sevgili hiçbir şey ile bana yaklaşamaz. Bir de nafilelerle kulum bana peyderpey yaklaşa yaklaşa nihayet öyle bir hale gelir ki, ben onu severim. O zaman ben onun işitmesine vasıta olan kulağı, görmesine vasıta olan gözü, tutan eli, yürüyen ayağı, anlayan kalbi, söyleyen dili olurum. Böyle bir kulum benden bir şey isterse, mutlaka veririm…"

Evet, bu hadis-i kutsiden de anlıyoruz ki bir kul Allah'ın kendisine farz kıldığı farizalardan daha fazla hiçbir şeyle Allah'a yakla-şamaz. Bir mü'min düşünün ki Allah'a yaklaşmak istiyor. Kim istemez ki bunu? Tüm hedefimiz, arzumuz bu değil mi? Öyleyse evvel emirde Allah'a yaklaşmanın yolu farzlardan geçmektedir. Farzlar yerine getirilmedikçe bu iş olmaz. Bu, bu işin vazgeçilmez lâzımıdır. Ben marifet ehliyim, ben Rabbimi biliyorum, ben O'nu çok seviyorum, ben O'nun için ölürüm, benim kalbim temizdir, ben hacıyım, ben hoca çocuğu-yum, ben filan zâtın müridiyim, ben falan cemaatin üyesiyim gibi iddiaların hiç bir kıymeti yoktur. Çünkü bu konuda ölçüyü koyan Allah'tır. İş Allah'ça olmalıdır. Bir kişi şu dediği şeyler konusunda samimi de olsa, bolca infak da etse, çokça nafile hacc da yapsa, şalvar da giyse, sakal da bıraksa, geceleri şu kadar istiğfar da etse, farzları ye-rine getirmedikçe Allah'a yaklaşması mümkün değildir.

Farzlar olmadan tek başına nafileler bir değer ifade etmez. Halbuki şu anda halk arasında farzlara riayet etmediği halde nafileler konusunda çok hassas davranan kimseler yüce şahsiyet olarak algılanmaktadırlar. Farz olan namazı kılmazlar, farz olan tesettüre riayet etmezler, farz olan zekâtlarını tastamam vermezler, farz olan emr-i bil'maruf ve nehy-i anil'münkeri terk edip yatarlar, Allah'ın dininin hakimiyeti adına hiç bir gayretleri yoktur. Haktan yana olmak, hakkı ortaya koymak farzdır, ama adamlar saflarını bile belirlemiş değillerdir. Cihad ve tebliğ farzdır, ama bunu hiç dert edinmemişlerdir. Mugay-yebat-ı hamseye Allah'ın istediği gibi iman farzdır, ama adamların buna bakışı terstir. Amentünün esaslarına iman farzdır, ama adamların anlayışı bozuktur. Allah'ın hayata karışı tek Rab ve İlâh oluşuna iman farzdır, ama Allah'tan başkalarının yasalarını uygulama konusunda bir sıkıntıları yoktur. Her şeyi Allah'a irca etmek farzdır, ama onlar işlerini başkalarına götürürler. Hayrın ve şerrin Allah'tan olduğuna iman farzdır, ama onlar böyle düşünmezler. Mü'minleri kardeş bilmek, onları sevmek farzdır, ama onların elleri kardeşlerinin boğazındadır. Çocuklarını müslümanca eğitmek farzdır, ama onlar tutup onları birilerine teslim etmektedirler. Yalnız Allah'ı Rezzâk bilmek farzdır, ama onlar kendilerine başka Rezzâklar bulma sevdasındalar. Yâni farzları terk ediyorlar ve nafilelerle Allah'a yaklaşabileceklerini zannediyorlar.

Şunu hiçbir zaman unutmayalım ki Allah'a yaklaşanlar iki gruptur. Bir başka ifadeyle Allah'a iki türlü yaklaşma usulü vardır:

1- Farzların, vâciplerin îfası ve haramların terk edilmesiyle. Çünkü biliyoruz ki haramların terk edilmesi de farzdır.

2- Farzları îfa ve haramları terk etmekle beraber nafileleri de işleyerek. İşte Allah'a yaklaşabilmenin yolu da, usulü de budur. Bunun dışında başka bir yol yoktur. Allah'ın ve Resûlünün gösterdiği yolun dışında kişinin kendi kafasından koyduğu usullerle Allah'a yaklaşması mümkün değildir. Çünkü farz ve nafileleri insanlar kendileri tespit edemezler. Bunların tespiti Allah ve Resûlüne aittir. Bakın kitabımızın Mâide sûresi Allah ve Resûlünün kıstaslarına göre öyle olmadıkları halde kendi kıstaslarına göre Allah'a yakın olduklarını iddia eden yahudi ve Hıristiyanların sapıklıklarını şöyle anlatıyordu: ***"Yahudiler ve hıristiyanlar, "Biz Allah'ın oğulları ve sevgilileriyiz" dediler.***
(Mâide 18)

Halbuki onlar ne Allah'ın oğulları, ne sevgilileri, ne de dostlarıdır. Allah'a yakın da değillerdir. Onlar Allah'ın dinini terk etmiş düşmanlarından başkası değillerdir. Onlar böyle oldukları gibi, Allah'a yaklaşabilmek için putlara tapınan şu müşrikler de Allah'a yakın değillerdir. Çünkü Allah'a ancak Allah'ın belirlediği usullerle yaklaşılır.

Meselâ, efendim Allah katında zenginler O'na daha yakındır. Öyleyse ben de çalışıp çırpınıp çok para kazanayım da, böylece Allah yolunda hizmet ederek Allah'a yaklaşayım. Veya millet vekili olayım da hizmetimle Allah'a yaklaşayım. Veya doktor olayım da sağlığa hiz-met ederek Allah'a yaklaşayım. Veya kızımı şuralarda okutayım da, dine hizmet etsin de Allah'a yaklaşayım. Hayır hayır, her kim ki Allah'ın Resûlünden sadır olmayan bir yolla bir usulle Allah'a yaklaşmayı umarsa bilesiniz ki onun sonu hüsrandır. Farzları yerine getiren, haramlardan kaçınan ve de nafileleri işleyen kimseler ancak Allah'a yaklaşabilirler. Bakın hadis-i kutsi o kadar açıktır.

"Kulum farzlardan sonra işleyeceği nafilelerle bana öylesine yaklaşır ki ben onu severim." Diyor Rabbimiz. Allah'ın bizi sevmesi elbette hepimizin istediği şeydir. Resûl-i Ekrem efendimiz; "Ya Rabbi, beni sevdiklerinin içinde kıl, zira sen sevdiklerini mağfiret edersin." Buyurur.

Yine Resûlullah Efendimiz bir başka hadislerinde Allah'a yaklaşma usullerinden bir başkasını da şöyle anlatır: "Kulun Allah'a yaklaşma vesilelerinin en büyüklerinden birisi de düşünerek, kafa yorarak Kur'an okumasıdır. Bunun benzeri kişiyi Allah'a yaklaştıracak başka bir şey yoktur." Sahabeden Habbab Bin Eret efendimiz de der ki; "Allah'a gücün yettiği kadar yaklaş, bil ki Allah'a kendi sözünden daha yaklaştırıcı bir şey yoktur." Evet, Allah'ın sözü Kur'an'dır. Nasıl ki bir insana onun kendi sözünden daha yakın bir şey yoksa, Allah'a da O'nun kendi sözü olan Kur'an'dan daha yakın bir şey olamaz. Öyle değil mi? Birisine mektup yazıyorsunuz, uzaktır size. Telefon ediyorsunuz, yine uzaktır. Ama ne zaman ki yanına varıp yüz yüze konuşursunuz, işte o zaman yakındır size. İşte bunun gibi Kur'an'da Allah'ın kelâmıdır. Kur'an okurken bilesiniz ki O'nunla konuşuyorsunuz demektir. Karşı karşıya yakınsınız demektir. Öyleyse bırakalım başka yollar, başka usuller aramayı da elimizden bu kitabı düşürmeyerek Rabbimize yaklaşma imkânları bulalım inşallah.

Yine bir başka âyet-i kerimenin beyanıyla Allah'a yaklaşmanın ve Rabbimizin bizi sevmesinin bir başka usulü de Resûl-i Ekrem Efendimize itaat esasına bağlanarak şöyle anlatılıyordu:

"Ey Muhammed, de ki: "Allah'ı seviyorsanız bana uyun, Allah da sizi sevsin ve günâhlarınızı bağışlasın. Allah affeder ve merhamet eder."

(Âl-i İmrân 31)

Zaten yukarıda ifade etmeye çalıştığımız farzlardan sonra işlenmesi tavsiye edilen nafileler Resûlullah efendimizin sünnetleridir. Öyleyse

Resûlullah efendimizin sünnetine sarılarak Allah'a yaklaşmaya çalışacağız inşallah. Aynen peygamberimizin izini takip ederek, aynen onun gibi bir hayat yaşayarak Allah'a yaklaşmaya çalışacağız. O nasıl otururdu, nasıl yemek yerdi, nasıl giyinirdi, nasıl yatardı, bir yarayı kına ile nasıl tedavi ederdi, ishali soğuk bal ile, kabızı sıcak bal ile nasıl iyileştirirdi, ağrıyan gözünü sürme ile nasıl tedavi ederdi hasılı onun tüm hayatını, tüm eylemlerini taklit etmek nafilelerdir. İşte biz onun sünneti dediğimiz nafileleri işleyince Allah'a öylesine yaklaşır, öylesine yaklaşırız ki sonunda Rabbimiz bizi sever ve hadis-i kutsinin beyanıyla bizim gören gözümüz, tutan elimiz, işiten kulağımız, anlayan kalbimiz oluverir. Yâni gözümüz kulağımız, elimiz ayağımız Allah'ın izniyle hakkı söylemeye, hakkı icra etmeye, hakka yönelmeye, hakkın rızasının nerede olduğunu bilmeye başlayıverir.

Evet müşrikler böylece Allah'a yaklaşabileceklerini iddia ediyorlar. Ama dikkat ediyor musunuz? Mü'min, kâfir, müşrik insanların hepsinde Allah'ın koyduğu fıtratın böylece açığa çıktığına şahit oluyoruz. Bakın kâfirler, müşrikler bile küfürlerini, şirklerini Allah'a izâfe et-meye, Allah'a onaylattırmaya çalışıyorlar. İçine düştükleri şirk unsurlarıyla bile Allah'a yaklaşmayı hedefliyorlar. Halbuki bu dünyada kendilerini Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın elçisinden uzak bir hayatın mahkûmu ettikleri için zavallılar anlayamıyorlar. Bilmiyorlar ki Allah'a yaklaşmanın yolu Allah'ın gönderdiği kitabından geçer. Bilmi-yorlar ki bu kitapta Allah şirki asla onaylamıyor. Allah'ın onaylamadığı, Allah'ın istemediği, haram kıldığı, yeryüzünde en büyük suç dediği şirke sarılarak, Allah'a en büyük iftirayı yaptıklarının farkında değiller zavallılar.

Halbuki Allah şu kitabında ve bu kitabın pratiği olan peygamberinin hayatında çok açık bir şekilde ortaya koymuştur ki, kullarıyla kendisi arasında gerek dua konusunda, gerek ibadet ve itaat konusunda hiç kimseyi görmek istemiyor. Kendisiyle birlikte başkalarını da dinleme konusunda, kendisiyle birlikte başkalarına da itaat konusunda kullarını soğanın dişisinden bile kıskandığını söylüyor. Kullarından nerede, hangi zaman dilimi içinde, hangi şartlar altında olursa olsun, sadece kendisine kulluk, sadece kendisine itaat istiyor. O, her zaman ve zeminde bizim kendisine yapacağımız dualarımızı, kulluklarımızı, isteklerimizi duyabilecek ve ânında icâbet edebilecek, kulluğumuzu kabul edip mükâfat verecek, isyanlarımızdan ötürü de ceza verecek güçtedir.

Biliyoruz ki tarihin her devrinde insanların genelinde Allah inancı hep var olmuştur. Her dönemde madde ötesi, üstün güç ve kudret sahibi, yaratıcı olan Allah inancının var olduğunu ve insanların bu yaratıcıya iman ettiklerini

biliyoruz. Ama işte burada da anlatıldığı gibi, aynı zamanda bu insanların genelinde şöyle bir kanaat söz konusu idi: "Allah vardır, yaratıcıdır, tüm kâinatı O yaratmıştır, kendilerini de O yaratmıştır, O yücedir ama bu yüce varlıkla insanların doğrudan doğruya irtibat kurmaları mümkün değildir. Onun içindir ki bu yüce varlıkla insanların irtibatlarını sağlayacak aracılara ihtiyaç vardır. İşte bu durumda bazı aracıların bulunması kaçınılmazdır," demişler, bu yüce varlıkla bizim irtibatımızı sağlasın diye bir kısım varlıklar geliştirmişler ve kendilerine kulluk yapmaya, emirlerini dinlemeye başlamışlar.

Veya kendilerini yüce varlıklar bilip Allah'a karşı şefaatçi kabul etmeye kendilerini Allah'a yaklaştıracaklarına inanıp kendilerine harikulâde sıfatlar yüklemeye çalışmışlar. Bu varlıkları Allah sever gibi sevmeye, onların hatırına Allah arzularını ayaklarının altına almaya, Allah'a yapmaları gerekenleri kendilerine yapmaya, kendilerinde güç kuvvet görerek sıkıntılı anlarında dua edip imdatlarına çağırmaya başlamışlar. Karşılarında mest olup secdelere kapanmış, kalplerinin derinliklerinde kendilerine yer vermiş, Allah sever gibi onları sevmişlerdir.

"Biz aslında Allah'a inanıyor, Allah'a kulluk ediyoruz ama eğer bunlara da secde ediyor, bunların arzularını da yerine getirmeye çalışıyorsak, bunların kanunlarını da uygulamaya, bunların hayat programlarını da gerçekleştirmeye çalışıyorsak bu bizim onlara da secde ettiğimiz, onlara da kulluk yaptığımız anlamına gelmez. Biz ancak bunları aracı kabul ediyoruz, bunları vesile kabul ediyoruz. Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye bunlara ibadet ediyoruz," diyorlardı.

İster melekleri, peygamberleri, Allah'ın salih kullarını, isterse diğer varlıkları putlaştırıp Allah yerine koysunlar, bunun hepsi birdir ve şirktir. Allah kesinlikle kendisine bu şekilde yapılan bir kulluğu kabul etmez. Zira O, kendisine şirk koşulmaya kesinlikle razı değildir. O'nun ortakları yoktur, yardımcıları yoktur, vezirleri, yetkilileri, oğulları, kızları, hanımları yoktur. O Allah tüm varlıklardan yüz çevirip sadece kendisine kulluk yapan, sadece kendisini dinleyen kullarının kulluğunu kabul etmektedir. Sadece kendisi önünde secde eden, başka hiç bir varlık önünde secde etmeyen, sadece kendisinin kanunlarına itaat eden, başka hiç kimsenin kanunlarına itaat etmeyen, sadece kendisinin hayat programını uygulayan, başkalarının hayat programlarını uygulamaya yanaşmayan ve sadece kendisini razı etmeye çalışan, başkalarını razı etme gereği duymayan kullarının kulluklarını kabul edecek, ötekilerin kulluklarını asla kabul etmeyecektir.

Allah yakında hükmünü beyan edecektir. Muhakkak ki Rab-bimiz insanların bu şekilde tartışıp ihtilâf ettikleri konularda hükmünü verecektir. Şu anda işte bu kitabıyla, bu âyetleriyle hükmünü veriyor. Allah yalancıyı, dinini yalan sayanı, kitabını yok farz ederek, peygamberini gelmemiş kabul ederek

yaşayan ve örtücü olan kimseyi asla hidâyete ulaştırmaz. Kitabını yok farz edenleri, kitabını örtüp peygamberini devre dışı bırakanları asla başarıya ulaştırmayacak, asla bu dünyada sahil-i selâmete çıkarmayacak, dünyada çözümsüzlük içinde, bunalımlar içinde bir bocalamanın içinde bırakacaktır. Çünkü onlar Allah'ı, Allah'ın kitabını, fıtratlarını örtüyorlar, Allah'ın beyanlarını örtbas ediyorlar, gündemlerine almıyorlar. Şu anda hükmünü beyan eden Rabbimiz, yakında ihtilâf ettikleri konularda onlara hükmünü be-yan edecektir.

İnsanlar din, iman, kulluk tevhid ve şirk, dinin temel esasları, dünya ve âhiret, siyaset, hukuk, ahlâk konularında, tartıştıkları her ko-nuda kesinlikle bunu Allah'a sormak zorundadırlar. Çünkü her şeyin en iyisini, en güzelini, en doğrusunu bilen ve bildiren Allah'tır. Zaten bu kitapların ve bu peygamberlerin geliş sebebi de budur. Yaşadığımız bu dünya hayatında neyin doğru, neyin yanlış, neyin hak, neyin bâtıl olduğu konusunda bizi bilgilendiren tek kaynak vahiy yani Allah ve Resûlünden gelen hak bilgilerdir.

Ama ne yazık ki insanlardan kimileri ellerinde böyle bir kitap olduğu halde, önlerinde böyle bir peygamber olduğu halde kitapla ihtilâf ediyor, kitapla ve peygamberle tefrikalaşıyor, kitabı kendilerinden, kendilerini kitaptan uzaklaştırıyorlar. Allah bir tür söylüyor, onlar bir tür söyleyerek ihtilâf ediyorlar. Kitap ve peygamber bir tür söylü-yor, tâğutları, İlâhları bir tür söylüyor ve onlar da Allah'ın dediklerine muhalefet ederek O'nun berisindekilerin arkasından gidiyorlar. Hem Allah'ı hem de onları memnun etmeden, hem Allah'a hem de onlara itaat etmeden yana bir tavır sergiliyorlar. Hem Allah'a hem de onlara dua edip sığınıyorlar. Hem Allah'a hem de onlara hizmet ediyorlar. Bizim işimizi hallediverin, bizim problemlerimizi çözüverin, sıkıntılarımızı gideriverin diyorlar, medet diyorlar, imdat diyorlar, izzeti onlarda görüyorlar, karşılarında eğilip bükülüyorlar, Allah'a rağmen onlara gü-venip bel bağlıyorlar. İşte bu isyanlarının, bu tefrikalaşmalarının cezasını, Allah yakında onlara beyan edecektir.

Tabii âyetin ortaya koyduğu gerçek şudur: Bu insanlar yalancıdırlar, yalan söylüyorlar. İşte bu şekilde şirki şirin göstermeye çalışanlar, şirki yasallaştırmaya çalışanlar yalancıdırlar. Ve de keffârdır onlar, örtücüdürler. Fıtratlarının sesini örten, bastıran insanlardır onlar. İçlerindeki ses onlara Allah'a yaklaşmaları gerektiğini söylediği halde, fıtratlarının bu sesini örtüp örtbas eden kimselerdir onlar.

Bu âyette ortaya konan, Allah'la kullar arasında aracı koyma konusunda insanlar arasında en ileri gidenler, en aşırı olanlar hepimizin bildiği gibi Yahudi ve Hıristiyanlardır. Allah'ın kutlu elçisi Musâ'nın (a.s) getirdiği mesajı değiştirip,

Îsâ'nın (a.s) getirdiği kitabı tahrif edip, kitaplarından ve peygamberlerinden tamamıyla koparak kendilerince bir din oluşturan, böylece Hz. Adem'den (a.s) bu yana tüm peygamberlerin, tüm mü'minlerin dini olan İslâm'dan ayrılıp küfre ve şirke düşen Yahudi ve Hıristiyanlar, Allah'ın lânet ve gazabına uğramışlardır. Bu iki toplum Allah'la kulları arasına Allah elçilerini aracı olarak sokmuşlardır. Allah'la kulları arasına Allah'ın kulları olan Îsâ ve Uzey-r'i (a.s) sokmuş, bu iki kutlu elçiyi Allah'ın oğlu makamına çıkararak hem Allah'a, hem Allah'ın dinine, hem de Allah'ın elçilerine iftiraların en büyüğünü yapmışlardır.

4. "Allah çocuk edinmek isteseydi, yarattıklarından dilediğini seçerdi. O münezzehtir, O; gücü her şeye yeten tek Allah'tır."

Eğer Allah bir oğul, bir evlât edinseydi elbette yine de o, O'nun yaratıklarından olurdu. Yâni o yine de kul olurdu, Allah'ın kulu olurdu. O yine kul, Rabb da yine yalnız Allah olurdu. Yâni hâşâ hâşâ eğer Allah dünyadaki, kâinattaki kullarının hayatını düzenleme, kullarının hayatına program yapma konusunda âciz bir duruma düşüp, insanlar arasından kendisine oğullar, yardımcılar edinmiş olsaydı veya gökyüzündeki işleri çok yoğun olup ta yeryüzündeki kullarının problemlerini çözecek zamanı, imkânı kalmadığı için kendisine içinizden, yerdekilerden bir oğul, ya da oğullar, yardımcılar seçecek, yetkilerinden kimilerini onlara devredecek olsaydı, bunu kendisi seçer, sizin seçiminize bırakmazdı. Ne oluyor? Sizin seçtiklerinizi mi seçecek Allah? Sizin belirlediğinizi mi seçecek? Allah'a akıl vermeye, yol göstermeye mi çalışıyorsunuz? Şunu seçmeliydin ya Rab! Bunu yetkili kılmalıydın! Bizim canımız böyle istiyor demeye mi çalışıyorsunuz?

Sübhanallah! Olacak şey mi bu? Nasıl da diyebiliyorsunuz Allah'a bunu? Nasıl da oğullar izâfe edebiliyorsunuz Allah'a? Sübha-nallah! Hâşâ hâşâ tenzih ederiz O Allah'ı. Allah'ın yeryüzünde ne böyle temsilcileri var, ne yetkilerini devrettiği yetkilileri var, ne ortakları var, ne yardımcıları var, ne oğulları ne de kızları var... Sadece gökler-de ve yerde kulları var. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nun kuludur. Yeryüzünde herkes ve her şey Allah'ın kuludur, başka bir şey değildir. Öyleyse Allah bu kâfirlerin, bu zalimlerin, bu müşriklerin bu tür iftiraların hepsinden münezzehtir, yücedir. Göklerde ve yerde hiç bir varlığın, hiç bir kulun Allah'a şirk koşma hakkı yoktur. Kim ki böyle Allah'a, Allah'ta olmayan sıfatları yükleyerek şirk koşarsa işte onlar zalimlerin ta kendileridirler. Allah onların dediklerinin tümünden uzaktır.

Tesbihin mânâsı da budur zaten. Sübhanallah demenin mânâsı budur. Tesbih, Allah'ı Allah'ın haber verdiği sıfatlarıyla muttasıf bilmektir. Allah kendisini kitabında nasıl vasfetmişse, elçisi O'nu bize nasıl anlatmış, hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişse işte öylece Allah'a inanmaktır. Rabbimizi bu şekilde O'na ait sıfatlarıyla tanıdıkça, Rabbimizin tanıttıklarını Rabbimizin

tanıttığı gibi tanıdıkça da “süb-hanallah!” diyeceğiz. “Ya Rabbi seni tesbih ederiz, sen ne büyüksün!” diyeceğiz. Bakın ki O Allah:
5. “Gökleri ve yeri gerçekten yaratan O’dur. Geceyi gündüze dolar, gündüzü geceye dolar. Her biri belirli bir süreye kadar yörüngelerinde yürüyen güneş ve ay’ı buyruk altında tutar. Dikkat edin, güçlü olan, çok bağışlayan O’-dur.”

O Allah gökleri ve yeri hakla yarattı, hak olarak yarattı. Sûrenin başında kitabını da hak olarak indirdiğini söylemişti Rabbimiz. De-mek ki Rabbimizin tüm işleri, tüm fiilleri haktır. Gökleri ve yeri hak ola-rak yaratmıştır, laf olsun, eğlence olsun diye yaratmamıştır. Kullarının imtihanı, imtihan sahnesi olması için yaratmıştır onları.

Veya Allah gökleri ve yeri haklı olarak, hakka istinat etmek ü-zere, hak açığa çıksın için yaratmıştır. Hangi hak açığa çıksın diye? Bu kâinatta tek hak, tek gerçek var. O da Allah’ın hayata karışıcı tek Rabb ve İlâh olması ve bizim de O’na kul köle olmamız gerçeği. Göklerde ve yerde bundan daha büyük bir gerçek, bundan daha önemli ve öncelikli bir hak, hakikat yoktur. İşte Allah bu gerçeğin anlaşılıp ortaya çıkarılması için gökleri ve yeri yaratmıştır.

Bu âyetlerden anlıyoruz ki, kâinatta ne varsa hepsi hak üzerine, yâni sağlam temeller üzerine kurulmuş ve belli bir hikmetle yaratılmıştır. Yaratılan her şey üzerinde belli bir kanun, belli bir hak yasa işlemektedir. Yâni tüm kâinatta hak esastır, adalet esastır, zulüm ve haksızlık yoktur. Her şey hak üzerine bina edilmiştir. Bâtıl ise ârızî ve geçicidir. Yâni Rabbimizin yarattığı bu evrende tevhid esastır. Sadece zulüm ve haksızlık imtihan gereği kendilerine özgür bir irade verilen insanlardan oluşan hareketlerdir.

Eğer evrende kendilerine Allah tarafından irade verilen şu insanlar gökler ve yer âlemine karışmasalar, bitkiler, hayvanlar ve ce-mâdât âlemine el atmasalar, kâinatta haksız bir tek uygulama göremezsiniz. Tüm âlemde Allah hak bir denge koymuş, onu bozabilme yetkisini, iradesini de sadece insana vermiştir. Diğer varlıkların tümü hak olan tevhid esasına dayanmakta, hepsi de Allah’ın emirlerine bo-yun bükmektedirler.

Kâinatta ne varsa onların tümünü Allah yarattığı için hepsinin üzerinde söz sahibi, hak sahibi, hukuk sahibi, hâkimiyet ve hüküm sahibi sadece Allah’tır. Allah’tan başka bu varlıklar üzerinde hâkimiyet ve otorite sahibi yoktur. O bir şeye “ol” dediği zaman hemen oluverir. O’nun sözü haktır. O’nun sözü hukuktur, O’nun sözü mutlak dinlenen sözdür.

Veya burada Allah tarafından yaratılmış olan göklerin ve yerin hakka ve hakikate delâleti anlatılmaktadır. Yaratıcıları Allah olan bu gökler ve yerler, hak olan Allah'ın varlığına ve gücüne delildir. Eser, müessirin varlığına delildir, deniyor.

Gökleri ve yeri hakla yaratan Allah, geceyi gündüzün üzerine bürüyor, gündüzü de gecenin üzerine sarıyor. İşte gece ve gündüz ve işte insanın hayatı, insanın imtihanı, insanın ömrü. Yaratıcının emrine boyun büküp teslim olmuş Allah'ın bu iki âyeti, sürekli birbirini takip ediyor. Bunlar üzerinde işleyen yasalar, Allah yasalarıdır. Bunların hiç birisi tesadüfî değildir. Hiç birisi oyun ve eğlence olarak var edilmiş değildir. Bunların hepsi Allah'ın koyduğu yasalara boyun büküp teslim olmuşken, siz kime boyun büküp teslim oluyorsunuz? Rabb ve İlâh olmaya, kullarının hayat programını belirlemeye, kulları üzerinde egemen olmaya lâyık olan Allah görüyorsunuz ki geceden sıyırarak gündüzünüzü, gündüzden sıyırarak gecenizi yaratıyor. Eğer Rabbiniz sizin için bunu yapmasaydı kim yapabilirdi bunu? Kim yaratabilirdi geceyi? Kim getirebilirdi gündüzü? Kimin gücü yetebilirdi buna? Allah berisinde şu kendilerine kulluk ettiğiniz, kendilerine dua edip yalvardığınız, kendilerinde yetki gördüğünüz yeryüzü tanrıları becerebilir miydi bunu?

Yeryüzünde tanrılığa soyunanlar, yeryüzünde egemenlik hakkı bizdedir diyenler, bizim hayatımıza Allah karışmaz diyenler, hayatı biz biliriz, hayatı biz düzenleriz diyerek kendi yasalarını Allah yasalarının önüne geçirmeye çalışanlar yapabilirler mi bunu? Acaba şu anda bu yeryüzü tanrıları Allah'ın bu âyetlerine ne kadar müdahale edebiliyorlar? Güneşe, aya, geceye, gündüze ne kadar etkililer? Güçleri, kuvvetleri, etkileri nedir bu insanların? Acaba şu anda güneşe söz geçirebiliyorlar mı? Eğer bunu becerebilen birileri varsa tamam onlara da kulluk yapalım, onların yasalarını da uygulayalım, onları da Rabb bilelim, onları da İlâh bilelim.

Geceye ve gündüze egemen olan Allah'tır. Bakın Kasas sûresinde Rabbimiz buyurur ki:

"Ey Muhammed! De ki: "Söyler misiniz? Eğer Allah geceyi üzerinize kıyamete kadar uzatsaydı, Allah'tan başka hangi tanrı size bir ışık getirebilir? Dinlemez misiniz?" De ki: "Söyleyin: Eğer Allah gündüzü üzerinize kıyamete kadar uzatsaydı, Allah'tan başka hangi tanrı, içinde istirahat edeceğiniz geceyi size getirebilir? Görmez misiniz?"

(Kasas 71,72)

Rabbiniz geceyi ve gündüzü kıyamete kadar uzatıverse, geceyi gündüzle kovmayıp, gündüzü de geceyle boğmasaydı, ne yapardınız? Kim

yardım edebilirdi size bu konuda? Allah'tan başka tanrılarınız var mı bir düşünsenize! Şu gündüzün size sunduğu bu güneş karşılığında, elektrik bedeli öder gibi sizden bir bedel isteseydi nasıl öderdiniz? Rabbiniz tüm bu nîmetlerine karşılık kendisinin değil, yine bizim ihtiyacımız olan bir kulluk istiyor. Ama unutmayalım ki bunlar ebedî değildir, ölümsüz değildir.

Tüm bu varlıklar, gece, gündüz belirli bir süreye kadar yörüngelerinde akıp gitmektedirler. Rabblerinin belirlediği bir ecele kadar yörüngelerinde, Allah programında akıp gitmektedirler. Hepsi de Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu bir ölüme doğru koşuyorlar. Bir gün gelecek Allah'ın takdiriyle hepsi de yok olacaktır. Bu hayat bir gün bitecektir. Ne gök, ne yer, ne göktekiler, ne yerdekiler kalmayacaktır. O zaman, içinde bizler de olduğumuz halde bu bitenlerin, bu biteceklerin fânîliğini anlatan bu âyetlerle kendimizin de fânîliğini unutmadan, ebedî olan, hiç ölmeyen, fânî olmayan bir Allah'a kulluk hesabı içine girmek zorundayız. Ölümsüz bir Allah'a kulluk hesabıyla ölümsüz bir cennet kazanmaya bakmalıyız.

Dikkat edin, Azîz olan, güçlü olan ve çok bağışlayan O'dur. Allah Azîzdir, O'na asla karşı koyamazsınız. Allah Azîzdir, tüm izzet ve şeref O'na aittir. Sakın O'nun size verdiği şerefin dışında kendinize şeref arayışı içine girmeyin. Böyle Azîz ve Hakîm bir Allah'ın kitabının dışında kendinize kitap, din arayışı içine girmeyin. Şurasını da asla unutmayın ki, her şeye rağmen, tüm günâhlarınıza, tüm kusurlarınıza ve eksiklerinize rağmen Rabbiniz Gafûr'dur. Günâhlarınız sebebiyle O'nun karşısında tüm kapılar yüzünüze kapandı zannetmeyin. Tevbe eder, O'na yönelir, affınızı talep ederseniz, O'nun affına lâyık hale gelmeye çalışırsanız, bilesiniz ki O kullarını çok çok bağışlayandır.

Göklerin ve yerin yaratılışından söz ettikten sonra Rabbimiz bundan sonra bizim hayatımızdan, bizim yaratılışımızdan söz edecek. Bakın şöyle buyuruyor:
6. "Sizi bir tek nefisten yaratmış, sonra ondan eşini var etmiştir; sizin için hayvanlardan sekiz çift meydana getirmiştir; sizi annelerinizin karınlarında üç türlü karanlık içinde, yaratılıştan yaratılışa geçirerek yaratmıştır; işte bu Rabbiniz olan Allah'tır. Hükümranlık O'nundur, O'ndan başka tanrı yoktur. Öyleyken nasıl olur da O'nu bırakıp başkasına yönelirsiniz?"

O Allah sizi bir tek nefisten yarattı. Burada Darvin'in herzelerinin tenkidine gerek görmüyorum. Zaten bitmiştir, iflas etmiştir günümüzde. Onun için adamlar kendilerini popüler yaptılar diye her fırsatta bu tür âyetlerle onları gündeme getirmenin anlamı yoktur. Evet Allah sizi bir tek nefisten yaratmıştır. Hepimizi Adem atamızdan yaratmış ve ondan da zevcini, Havva anamızı yaratmıştır. Her ikisi birden insan cinsinin bir bölümünü teşkil ederek bir

bütünü tamamlamışlar ve böylece Allah'ın dilemesiyle her ikisi de varlık dünyasına çıkmışlardır.

Bu nasıl oldu, Adem'den eşi Havva'yı nasıl çıkardı, demeye gerek yoktur. Şu anda bir erkek ve kadından nasıl bir çocuk çıkarıyor-sa Rabbimiz işte öylece eşini yarattı. Sebebini şeklini bilmek zorunda değiliz. Esasen burada Rabbimizin yaratıcılığı, gücü ve kudreti gündeme getiriliyor.

Kadınınla, kadının yaratılışıyla ilgili arkadaşımızın sorduğu so-ru üzerinde kısaca bilgi verelim inşallah. Hadis Riyazu's Sâlihîn'de idi. Ebu Hüreyre efendimizin bildirdiğine göre Resûl-i Ekrem Efendimiz şöyle buyuruştur: ***"Kadınlar hakkında birbirinize iyilik tavsiye ediniz. Çünkü kadın cinsi kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Kaburga kemiğinin en eğri yeri üst tarafıdır. Eğer onu düzeltmeye kalkışırsan kırarsın, kendi haline bırakırsan da eğri kalır, öyleyse kadınlar hakkında birbirinize iyilikler tavsiye ediniz."***

(Buhâri, Nikâh 80, Müslim, Rada 60)

İkinci bir rivâyette Allah'ın Resûlü; kadını eğeyi kemiğine benzetir. ***"Kadın kaburga kemiği gibidir. Onu doğrultmaya kal-karsan kırarsın, eğer ondan faydalanmak istersen bu eğri haliyle faydalanabilirsin."***

(Buhâri, nikâh 79, Müslim, Rada 65)

Üçüncü bir rivâyette de; onu memnun olacağın hale getiremezsin buyurur. Rabbimiz Nisâ sûresinde:

"Onlarla güzellikle geçinin. Eğer onlardan hoşlan-mıyorsanız, sabredin, hoşlanmadığınız bir şeyi Allah çok hayırlı kılmış olabilir."

(Nisâ 19)

Evet, Rabbimiz buyuruyor ki; onlarla iyi geçinin, kadınlarınızla güzellikle geçinin. Onlara sevgi gösterin. Onlara iyi davranın. Muhabbet edin onlarla. Güzel söz söyleyerek onların gönüllerini hoş edip yüzlerini güldürün. Sürekli onların yanlarında bulunmaya, onlarla sohbet etmeye, latife yapmaya, ihtiyaçlarını en güzel biçimde temin etmeye çalışın. Onları insan görün. Onların size nasıl davranmalarını istiyorsanız siz de onlara öylece davranmaya çalışın. Kalplerini kırmayın. İzzet-i nefislerini incitmeyin, kırıp dökmeyin onları. Hanımı Hz. Ayşe'yi memnun edebilmek için onunla koşu yapan peygamberinizi örnek alın. Onlarla iyi geçinin, onlarla birlik olun, onların nazlarına kat-lanın, onlarla hayatı paylaşın, hayatın çeşitli kademelerinde rol almak gerekiyorsa onlara güzellikle muamelede bulunun, onlara marufla muamele edin.

Anlıyoruz ki Rabbimiz âyetlerinde, Resûl-i Ekrem Efendimiz de hadislerinde erkekten hanımına karşı bunu bilerek çok şefkatli ve merhametli davranmasını istiyor. Yâni İslâm fıtrat dinidir, fıtrî bir dindir. Yâni insan İslâm, ihsan ve imanı yaşayabilecek bir fıtratta dünyaya gelmiştir. İslâm insandan bir şeyler isterken, bir şeyleri yasaklarken elbette onun fıtratını, fıtrî yapısını göz ardı etmez.

Hadiste kadının eğeyi kemiğinden yaratılmış olduğu anlatılıyor. Anladığımız kadarıyla bu ifade kadının yaratılışını, karakterini an-latan ve ona nasıl yaklaşılması gerektiği ortaya koyan bir mecazdır. Yâni düzelteceğim derken kırmamamız gerektiği anlatılıyor. Veya ka-dınların fıtratlarında bir eğrilik vardır bilgisini veriyor. Tabii İslâm fıtratı olduğu gibi kabul etmekle birlikte onu düzeltmeyi hedefler. Eğitimle, nasihatle onu düzeltmemizi ister. Bu mânâda fıtratı olduğu bırakmayı hoş görmez. İşte hanımlarınızı düzelteceğiz derken kırılmamalarına dikkat etmemizi öğütler. Sabırla, merhametle onlara yaklaşmamız ge-rektiği haber verir. Hem dünya umuru konusunda, ev, yemek gibi ko-nularda hem de âhiret konularında şefkatle davranmamızı emreder. Onu bir köle gibi dövmememiz gerektiğini vurgular. Onları aynen bi-zim gibi insan görmemizi ister. Allah'ın Resûlü bir müslümanın kadınına asla buğz etmemesini emreder. Yediğimizden yedirmemizi, giydiğimizden giydirmemizi, kötü söz söylemememizi, şâyet hicret edilecekse evde, aynı odada onlardan hicret etmemizi tavsiye eder. Yine hayırda ölçünün kadınlara iyi davranmak olduğunu söyler.

Ademi, Havva'yı ve o ikisinden de sizleri yarattı. Sonra yeryüzünde hayvanları da sizin için yarattı. Sizin için hayvanlardan sekiz çift meydana getirdi. Sizin hayatınızın vazgeçilmez unsuru olarak koyun, keçi, sığır ve deveden erkek ve dişiler olarak sekiz çift var etti. Sürekli sizinle birlikte olan, size huzur veren, istifade ettiğiniz hayvanları size lütfetti buyurduktan sonra insanın yaratılış evreleri konu edilmektedir.

Sizi analarınızın karnında üç türlü karanlık içinde, yaratılıştan yaratılışa geçirerek yaratmıştır. Burada ana karnında yaratılışımızın üç safhasının ne olduğu konusunda kesin bir bilgimiz olmamakla birlikte şunları söyleyebiliriz:

1. Burada kastedilen, kitabımızda nutfe, alâka, mudğa diye a-çıklanan oluşumlardır. Bunun anlamı, ana karnında bu evrelerden ge-çirildikten sonra Rabbiniz sizi yarattı, bu üç karanlık devreden sonra siz bu hale geldiniz, demektir.

2. Veya önce babalarınızın sulbündeydiniz, sonra analarınızın göğsünde bir yerlerdeydiniz, sonra analarınızın rahminde son döneminizi yaşadınız ve

işte bu üç karanlık devreyi tamamlaya tamamlaya yeryüzüne bir insan olarak geldiniz demektir.

3. Ya da işte annenin karnı karanlık, o karanlık karın içinde Rahîm bir karanlık ve Rahîm içinde çocuğu saran zar bir karanlıktır. İşte bu karanlıklar içinde insanın teşekkülü gerçekleşmektedir. Yâni bu üst üste karanlıklar içinde bir yaratıştan başka bir yaratışa geçirerek Allah sizi yaratmıştır. Yâni Rabbimizin bu âyetleriyle anlıyoruz ki, insanın yaratılışıyla alâkalı insanların erişemediği, ulaşamadığı, bilemediği bir takım dönemler vardır. Tüm bu bilinmeyen dönemler üzerinde yegâne tasarruf, yegâne güç kuvvet sahibi Allah'tır. İlmi tam o-lan, her şeyi en iyi bilen Rabbimiz hikmeti gereği her şeyi belli bir yasaya, bir sünnete bağlamıştır. Allah'ın tabiattaki yasaları diyoruz bunlara. Bir başka deyişle sünnetullah dediğimiz bu yasalar, hiç değişmeden sürekli olarak işlerken, bazılarında da bir atlamanın söz konusu olduğunu görüyoruz. Meselâ insan ana karnında önce erkek zannediliyor, sonra bakıyorsunuz birdenbire bir cinsiyet değişikliği oluyor ve kız zannediliyor. Daha sonradan neyse yaratılış tam olarak ortaya çıkıyor.

İşte bu Rabbiniz olan Allah'tır. Hükümranlık, egemenlik O'nun-dur, O'ndan başka İlâh yoktur. Öyleyken nasıl olur da O'nu bırakıp başkasına yönelirsiniz?

İşte gökleri ve yeri yaratan, sizi ana Rahîmlerinizde böylece şekillendiren, hayatınızı, varlığınızı ve her şeyinizi kendisine borçlu ol-duğunuz Rabbiniz bu Allah'tır. Okuduğunuz bu âyetlerin anlattığı, Kur'an'ın tümünün ortaya koyduğu, tarih boyunca tüm peygamberlerin ortaya koyduğu bu Allah sizin Rabbinizdir. Rabb makamında, ulû-hiyet makamında, hayatınızın kanunlarını düzenleme konusunda Rabbiniz O'dur. Rabbiniz olan Allah, kendisinden başka İlâh olmayandır. O her şeyin yaratıcısıdır. Varlığımızın sebebi O'dur. Hayatın kaynağı O'dur. Mülk O'nundur. Göklerin, yerin, gecenin-gündüzün, meyvelerin, sebzelerin, malımızın, mülkümüzün, evimizin, ailemizin, çocuklarımızın, paramızın, pulumuzun, aklımızın, zekâmızın, bilgimizin her şeyimizin sahibi O'dur.

Yaratıcı, Mâlik ve Rabb sadece O'dur. Sözü dinlenmeye, ham-dedilmeye, şükre ve itaate, kendimizi beğendirmeye lâyık olan sade-ce O'dur. Sizin nasıl bir hayat yaşamanız konusunda, kendisine nasıl kulluk edeceğiniz konusunda bilgi sahibi olan O'dur. Bunun için size kitap gönderen, size hayat programı sunan O'dur. Madem ki her şeyinizi yaratan, her şeyinizi veren O'dur, o halde sizler sadece O'na kulluk edin, sadece O'nu dinleyin. İşte problem buradadır. İnsanların büyük bir kısmı, yaratıcı olarak Allah'ı kabul ediyor, ama Rabb olarak, hayata karışıcı olarak Allah'ı kabule yanaşmıyorlar. Herkes Allah'ın yaratıcılığını kabul ediyor, ama O'nu Rab ve İlâh olarak, kanun

koyucu olarak kabul etmiyorlar. Rızık verici olarak Allah'ı biliyorlar, inanıyorlar ama hayatı düzenleyici olarak kabul etmiyorlar. İşte şu an-da insanları görüyoruz ki hayatlarında yaratıcı olarak Allah var, ama hayata karışıcı olarak sanki yok.

Yâni insanlar, "İlâhlardan bir İlâh olarak Allah'ı da kabul edelim, O'nu da dinleyelim, O'na da kulluk edelim ama öteki İlâhlarımızı da dinlemek, onlara da kulluk etmek zorundayız," diyorlar. "Hayatımızın bazı alanlarında O'nu söz sahibi kabul edelim, ama öteki alanlarında başkalarını da dinleyelim," diyorlar. "Şirk içinde, şirket içinde bir kulluktan yana olalım," diyorlar. Hayır hayır, göklerin ve yerin yaratıcısı olarak inandığınız bu Allah sizin Rabbinizdir ve kendisinden başka İlâh olmayandır. Hayatınızın tümüne karışan, hayatınızın tümünde sizden kendisine kulluk isteyen ve kendisinden başka hayatınıza karışıcı olmayandır. Sizin kulluk programlarınızı belirleyendir ve kendisinden başka kanun koyucu olmayandır. Boyunlarınızdaki kulluk iplerinin ucu elinde olan ve sadece kendisinin çektiği yere gidilmesi gerekendir. Yâni bu Allah kendisinden başka Rabb, Melik, İlâh olmayandır.

Allah her şeyin yaratıcısıdır ve kendisinden başka İlâh, Rabb, otorite, egemen, yetkili olmayandır. Çünkü İlâh olanın, Rabb olanın yaratıcı olması gerekir. O'ndan başka yaratıcı da olmadığına göre Rabb sadece odur. Öyleyse sadece O'na kulluk edin, sadece O'nu dinleyin, O'nu razı etmeye çalışın. Rabb olarak, İlâh olarak O'na inan-dığınızı ortaya koymak üzere hayatınızı O'nun adına yaşayın. Yirmi dört saatinizi O'nun belirlediği yasalar istikâmetinde yaşayın. Allah'tan başka toplum, moda, baba-ana, amir-müdür, âdetler, yönetmelikler gibi putları Allah makamına oturtup, onların istedikleri bir hayatı yaşayıp Allah'a şirk koşmaya kalkışmayın. Yaşadığınız bu hayatın sonunda O'nun huzuruna gideceğinizi ve hayatınızın hesabını sonunda O'na ödeyeceğinizi asla unutmayın.

O halde nasıl da ayrılıyorsunuz? Allah'ın bunca uyarılarını, bunca âyetlerini bırakıp nasıl da başka dünyalara gidiyorsunuz? Size tüm bu âyetleriyle kendisini tanıtan Rabbinize kulluğu bırakıp nasıl da kendi zavallı hevâ ve heveslerinizin peşinde, ya da kendiniz gibi bir takım zavallı, aciz insanlara kulluğa yöneliyor, onlara itaate meylediyorsunuz? Nasıl oluyor da Allah'ın bunca nîmetini görmezden gelebiliyorsunuz? Nasıl oluyor da yaratıcınızın kitabına değil de başkalarının kitaplarına abone olmaya çalışıyorsunuz? Nasıl oluyor da Allah'ın dini dururken aldatmaca şeylerin müdavimi, üyesi oluyorsunuz? Ama siz bilirsiniz:

7. "Eğer inkâr ederseniz bilin ki Allah sizden müstağnîdir. Kulların inkârından hoşnut olmaz. Eğer şükrederseniz sizden hoşnut olur. Hiç bir günâhkâr diğerinin

günâhını yüklenmez. Sonunda dönüşünüz Rabbinizedir; yaptıklarınızı o zaman size haber verir; çünkü O, kalplerde olanı bilir.”

Eğer küfrederseniz, eğer Rabbinizin rahmeti gereği size anlattığı bütün bu âyetleri, bütün bu gerçekleri örtbas ederseniz, Rabbi-nizin sizden istediği bir kulluğu, bir hayatı Allah’ın mülkünde yaşamaya yanaşmaz, keyfinize göre bir dünya yaşamaya kalkışırsanız, bilesiniz ki Allah sizden müstağnîdir. Allah’ın ne namazlarınıza, ne oruçlarınıza, ne secdelerinize, ne kıyamlarınıza, ne kulluklarınıza, hiçbir şeyinize ihtiyacı yoktur. Allah size, sizin yapacaklarınıza muhtaç değildir. Yeryüzündeki tüm kullar, melekler gibi, peygamberler gibi Allah’a kulluk yapsalar bile bu Allah’ın mülküne bir şey ilave etmeyeceği gibi, hepiniz, tüm insanlar Firavun gibi Rabbinize düşmanlık etseniz, O’nunla savaşa tutuşsanız da bunun bir sineğin kanadı kadarı kadar Allah’a bir zararı olmaz, olamaz. Tüm kâinatın bir sinek kanadı kadar Allah yanında bir değeri yoktur. Allah’ın hiçbir zaman kullarından bir beklentisi, bir haceti yoktur.

Rabbimiz burada benim size bir ihtiyacım yoktur, bir hacetim yoktur buyururken, böylece bir tavır ortaya koyarken, aynı zamanda gönülleri kendisine ısındırarak buyuruyor ki:

O kulları için asla küfre razı değildir. Kullarının küfrüne asla rızası yoktur O’nun. Bunu hiç bir zaman unutmasın insanlar. O sizin hidâyetinizden yanadır, hidâyetinizden razıdır. Hepiniz O’nun kullarısınız ve sizin hakkınızda hidâyetten hoşlanmaktadır. Mü’minleriniz, kâfirlerinizle top yekûn olarak bunu unutmayın. Sizi sizden çok düşünen, sizi sizden çok seven, size sizden çok merhamet edendir o Allah.

Eğer şükrederseniz şükürlerinizden razı olur. Küfürlerinizden hoşnut olmaz, ama şükürlerinizden hoşnut olur. İşte sizin için razı olduğu budur. Şükrünüzü kabul eder, şükrünüzden memnun olur, ama şükür yerine küfrü tercih edenlerinizden de asla bir çekinme, bir eziklik, bir mağlubiyet acısı tatmaz. Çünkü tüm âlemlerden müstağnîdir o Allah. Tüm âlemler, tüm kullar O’na muhtaç, ama O kimseye muhtaç değildir. Çünkü bizim kulluğumuzun, şükrümüzün menfaati kendimize, küfrümüzün, nankörlüğümüzün zararı da kendi aleyhimizedir. Küfredip O’na karşı nankörlük yaptığımız zaman bunun bize iki defa zararı olur. İki defa kaybetmiş oluruz. Birincisi, Rabbimizin gazabına maruz oluruz, ikincisi de, dünyamızı da âhiretimizi de kaybetmiş oluruz. Ama küfür yerine şükrü tercih ettiğimiz zaman yine iki defa kazanmış oluruz. Hem yaratıcımıza karşı kendi kulluk görevimizi yap-mış oluruz, hem de karşılığında Allah’ın rızasını kazanmış oluruz.

Buraya kadar kendisini ortaya koyan Rabbimiz buyuruyor ki, “ey kullarım ne bu haliniz? Nereye döndürülüyorsunuz? Nereye gidiyorsunuz? Benden başka kimi bulmaya çalışıyorsunuz? Kimi razı et-meye, kime kulluk etmeye çalışıyorsunuz? Kimin ekmeğini yiyip, kimin kılıcını sallamaya çalışıyorsunuz? Kimin arzında yaşayıp kimi din-lemeye çalışıyorsunuz? Bu haliniz ne böyle? Kiminiz fenâ fil para olmuş, kiminiz fenâ fi’d-dükkan olmuş, kiminiz fenâ fi’l-makam olmuş, kiminiz fenâ fi’s-spor olmuş, kiminiz fenâ fi’l-moda, kiminiz fenâ fi’t-tâğut olmuş. Ne bu vaziyetiniz böyle? Rabbiniz kim sizin? Hayat programı belirleyiciniz, rızık vericiniz kim sizin?

Eğer Rabbinizin size lütfettiği bunca nîmetlerini O’na küfürde, O’nu örtmede, O’nun kitabını, O’nun âyetlerini örtbas etmede kullanırsanız, bilesiniz ki Allah bundan hoşlanmayacak ve bunun faturası kendinize kesilecektir. Ama yok Allah’ın size verdiği nîmetlerle o nîmetler cinsinden hareketlerde, hayırlı amellerde bulunursanız, Rab-biniz sizden razı olacak ve bu tavrınızın mükâfatını kendiniz alacaksınız.

Herkes kendi vizrini, kendi yükünü kendisi yüklenecek. Herkes kendi vizrini kendisi ödeyecek. Herkes kendi yaptıklarının karşılığını kendisi görecek. Kimse kimsenin yükünü yüklenmeyecek. Kimsenin hesabı kimseden sorulmayacak. Hiçbir günâh sahibi, hiçbir vizr sahibi bir başkasının yükünü yüklenmeyecek. Ne babanın evlâdına, ne evlâdın babasına, ne kadının kocasına, ne kocanın hanımına bir hayrı, bir faydası olmayacak. Hiçbir dostun hiçbir dosta sıcak bir kucak açması mümkün olmayacak. Şu anda birbirlerine güvenenler, birbirlerini kurtarıcı görüp, birbirlerinin eteğinden yapışmaya çalışanlar, yarın birbirlerinden kaçacak, birbirlerini tanımayacak. Herkes kendi yükünün, kendi vizrinin karşılığıyla bir hesap vermenin sıkıntısıyla Rab-binin huzuruna çıkacak. Öyleyse, “biz sizin yüklerinizi yükleniriz, biz sizleri kurtarırız, siz bize güvenin, gerisini düşünmeyin,” diyenlerin ta-mamı yalancıdır.

Tabii âyetin ifadesiyle bir insanın sadece kendisinden, kendi yaptıklarından sorumlu olması, kendi yükünü sadece kendisinin çekmesi demek, başkalarına karşı sorumluluğu sebebiyle hesaba çekilmemesi anlamına gelmeyecektir. Rasulullah Efendimizin çığır açma hadisinden anlıyoruz ki, iyi ya da kötü çığır açanlara, o çığırdan gidenlerin günâhları ve sevapları eksilmeksizin bir misli yüklenecektir.

Meselâ çocuklarımızın namazından, namazsızlığından, tesettüründen, tesettürsüzlüğünden, içkisinden, kumarından sorumluyuz. Ben sadece benden sorumluyum ama, onlardan da sorumluyum. On-lara namazı öğretip öğretmediğimden, namaz eğitimi verip vermediğimden, namaz ortamı hazırlayıp hazırlamadığımdan da sorumlu tutulacağım. Ama ben onlara karşı

bu görevlerimi yerine getirmişsem, on-ların yaptıklarından sorumlu tutulmayacağım.

Sonra dönüşünüz Rabbinizedir. Rabbinize döneceksiniz ve yaptıklarınızın tümünü O size haber verecektir. Gece yaptıklarınızı, gündüz yaptıklarınızı, insanlardan gizli yaptıklarınızı, alenî yaptıklarınızı, kendinize gizlediklerinizi, açıkladıklarınızı her şeyi her şeyi size haber verecek Rabbinizdir. Yükünüzü yüklenip yüklenmediğinizi, sorumluluklarınızı yerine getirip getirmediğinizi size haber verecek. Kitap yükünü yüklenip yüklenmediğinizi, amellerinizle, gözünüzle, kulağınızla, kalbinizle Allah âyetlerinin gereğini yerine getirip getirmediğinizi size haber verecek. Kitap dilinizde mi, kalbinizde mi? Dünyanızda kitap var mı, yok mu? Hayatınızda peygamber var mı, yok mu? Rab-biniz size haber verecek. Bırakın sadece yapıp ettiklerinizi, O Allah sadırlarınızda olanları da bilmektedir. Ve sizi onlarla da hesaba çekecektir.

Bundan sonra Rabbimiz karşımıza iki insan tipi çıkaracak:

8. "İnsanın başına bir sıkıntı gelince Rabbine yönelerek O'na yalvarır. Sonra Allah, katından bir nîmet verince önceden kime yalvarmış olduğunu unutuverir; Allah'ın yolundan saptırmak için O'na eşler koşar. Ey Muhammed! De ki: "İnkârınla az bir müddet zevklen, şüphesiz sen cehennemliksin."

Birinci insan tipi, kendisine bir zarar, bir felâket, beklenmeyen istenmeyen bir musîbet geldiği zaman hemen Rabbine yönelerek dua eder. "Aman ya Rabbi! Zaman ya Rabbi! Bundan beni kurtarsan kurtarsan sen kurtarırsın! Korursan sen korursun!" diye yalvarıp yakarır. Sonra kendisine Rabbinden onun mukabili bir nîmet ulaşınca, Allah sevilmeyeni sevilenle değiştirince, dükkanı yanmıştı ya, onun yerine iki dükkan verince, çocuğu ölmüştü ya, onun yerine iki çocuk verince, yalvarıp yakarmasına sebep olan o hastalık, o sıkıntı, o fakirlik, o musîbet gidince daha önce dua ettiği Rabbini unutur da, Allah yolundan sapmak ve saptırmak için O'na ortaklar bulmaya, O'na şirk koşmaya başlayıverir.

Bunu insanların hayatında çok rahat görebiliyoruz. Meselâ bir insan düşünün ki çocuğu, hanımı hastadır. Anası, babası ameliyat masasındadır. Ameliyathanenin kapısında ecel teri dökerken Rabbine yalvarıp yakarmaktadır: "Aman ya Rabbi! Ne olur ya Rabbi! Yetiş imdadıma ya Rabbi! Sen kurtar ya Rabbi! Yardım sendendir, şifa sendendir ya Rabbi!" Çünkü bilir ki onun bu derdine Rabbinden başka çare bulacak hiç kimse yoktur.

Ama bir de bakıyorsunuz ki, ani bir nîmetle gerek kendi hastalığı, gerek yakınlarının hastalığı geçiyor, iyileşiyorlar. Allah derdine derman oluveriyor,

sıkıntılarını gideriveriyor. Bakıyorsunuz ki bu adam kendisini veya yakınlarını hastalıktan kurtaran Rabbine hamd edecek yerde, O'na kulluğa yönelecek, On'u gündeme getirip şükredecek, teşekkür edecek yerde, O'nu unutarak şirk koşmaya başlayıveriyor. "Doktor gerçekten müthiş adammış be! İlaç tam etkiliymiş be! İşte bunu filanlar, feşmekânlar kurtardı. Eğer onlar olmasaydı halim perişandı," diyerek Allah'a nidler, ortaklar bulmaya, onlara hamdet-meye başlayıveriyor. Daha önce dua ettiği Allah'ı diskalifiye ederek, "işte kafamı çalıştırdım. Aklımı kullandım. Falan müdür, filan efendi yetişti de beni kurtardı," demeye başlayıveriyor. Bu nîmetin kendisine Allah'tan geldiğini unutuveriyor.

Ya da adam daha önceleri köydedir, fakirdir, garibandır, yiyecek ekmeği yoktur, sıkıntılı bir hayatın içindedir. Rabbine, "Aman ya Rabbi şu perişanlıktan kurtar beni," diye yalvarmaktadır. Sonra şehre geliyor, dükkan açıyor, ticarete atılıyor veya bürokratik hayatın içine giriyor, ekonomik, siyasal güçlere ulaşıyor, Allah kendisine tüm kapılarını açıyor, zengin oluyor, makamlar elde ediyor, müdür oluyor, genel müdür oluyor, bakan oluyor, dekan oluyor, alkışlara mazhar oluyor, ünü başka şehirlere, başka ülkelere yayılıyor. Bakıyorsunuz köyünde yarım ekmeğe muhtaçken, "aman ya Rabbi, zaman ya Rabbi" diye yalvarıp yakaran, Rabbine kulluğa yönelen bu adam, yavaş yavaş Allah'ın kendisine dünyada bir imtihan sebebiyle verdiği bu nîmetlerle sevinmeye, şımarmaya başlıyor. Namazı, niyazı terk ediyor, ör-tülüyse açılıp saçılmaya, Allah'a hamd edeceği yerde, bu verdiklerinden ötürü daha çok O'na kulluğa koşacağı yerde O'na nidler, ortaklar bulmaya, onlara hamd etmeye başlayıveriyor.

"Efendim, beni bu noktalara falanlar, filanlar taşıdılar. Efendim ben bütün bunları diplomamla kazandım. Bunları ben hak ettim," demeye başlıyor. Rabbine karşı secdesi, kulluğu, teslimiyeti, ibadeti, ita-ati bitiyor, cennet, cehennem, âhiret, hesap, kitap unutuluyor ve bunların yerine sadece dünya yerleşmiş oluveriyor.

Darlık anında, sıkıntı anında, yokluk anında gönülden yönelerek Rabbine yalvaran, Rabbinin farkında olan insanlar sahil-i selâmete çıkınca da Allah'a karşı yan çizmeye başlayıveriyor. İşi bitinceye kadar Allah'ı hatırlıyor ama işi bitince O'nu unutuveriyor. Ve de kendisi saptığı gibi insanları da saptırmaya başlıyor diyor Rabbimiz. "Efendim bize baksanıza. Biz bu noktalara şöyle şöyle yaparak geldik. Bu işleri biz hallederiz. Hacet kapısı biziz. Bize bakın ve bizim gibi olun" diyerek insanları saptırırlar. Darda kaldıkları zaman Allah'a yalvarmaya, Allah'a kulluğa koşarlar ama Allah'la menfaat ilişkileri bittiği zaman da dönüveriyorlar. Böylelerine şunu dememizi istiyor Rabbimiz:

Haydi küfrünle, kâfirliğinle, nankörlüğünle bu dünyada biraz oyalan, biraz faydalan bakalım. Haydi biraz yaşa, biraz ömür sür bakalım. Haydi hakkı biraz gizle bakalım. Muhakkak ki sen cehennem ashabından, ateşin sohbetçilerindesin.

Rabbimizin bu sözü kendisine söylememizi istediği kişi zengindir, varlıklıdır, ekonomik güce sahiptir, siyasal gücü vardır, askerî gücü vardır, bürokratik gücü vardır, çevresi, avenesi, devleti, askeri vardır. Hattâ bu adam tüm dünyaya egemen olmuştur. İşte böyle bir adama, böyle bir topluma bir Müslüman olarak diyeceğiz ki, "haydi biraz faydalan bakalım bu dünyada. Haydi biraz yaşa, biraz eğlen ba-kalım." Biraz. Niye? Eh dünya hayatı, dünya menfaati çok az da ondan. Âhiretin yanında dünya ne ki? Âhiret nîmetlerinin yanında, âhiret saltanatlarının yanında ne ifade eder dünya? Hattâ tüm dünya bir tek insana verilse bile ne kadar hâkimiyeti olabilecektir bu adamın dünyada? Ölümlü olan bir dünyada, sonlu olan bir dünyada, dünyanın egemenliği ne ki? Ölümlü olan bir dünyada zenginlik ne ki?

Eğer cennete yatırım yapılmamışsa, cennet kazanılmamışsa, kâfirler için milyar yıl olsa da azdır dünya. İşte onlar için verilen hüküm: Sen cehennemliksin, sen ateşin sohbetçisisin. Sonunda cehenneme götürecek bir dünya saltanatı, bir dünya zenginliği neye yarar?

Birinci insan tipi böyledir. Allah bizi onlardan etmesin inşallah. İkinci insan tipini de bakın nazarlarımıza şöylece arz ediyor Rabbimiz:
9. "Geceleyin secde ederek ve ayakta durarak boyun büken, âhiretten çekinen, Rabbinin rahmetini dileyen kimse inkâr eden kimse gibi olur mu? Ey Muhammed! De ki: "Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? "Doğrusu ancak akıl sahipleri öğüt alırlar."

Bir adam, bir mü'min düşünün ki kunutta, gece vakti ayaktadır. Geceleyin kıyamda, secdede, rükûdadır. Hep Allah'a boyun büküyor, hep Allah'a teslim oluyor. El pençe divan durmuş, Rabbinin emirlerine âmâde, kulluğa hazır bekliyor. Gece gündüz Allah'ın emirlerini uygulamak üzere secdededir. "Ya Rabbi ben sana teslimim! Ben sana bağlıyım! Ne istersen iste! Ne emredersen emret! Ben senin emrini bekliyorum!" demektedir. Kulluğu sadece Allah'a hasretmekte, şirkten kaçınmakta ve Allah'tan başkalarını kesinlikle dinlemeyeceğini ortaya koymaktadır.

Gece gündüz Allah'ın dediğini yapmaya çalışıyor. Gece gündüz Allah'ın razı olduğu bir hayatın, Allah'ın istediği bir kulluğun kavgasını veriyor. Allah'tan bitecek bir işi olsa da olmasa da, darda kalmış olsa da, bolluk içinde

olsa da Rabbine kulluğa koşuyor. Yâni zen-ginlik ya da fakirlik, hastalık ya da sağlık, güç ya da güçsüzlük, açlık ya da tokluk, sıkıntılı ya da neşeli dönemleri hiç fark etmiyor, her zaman, her şart altında Rabbine kulluk ediyor, Rabbine dua ediyor, Rabbine teslimiyet gösteriyor.

Sadece işi düştüğünde değil, her zaman ve zeminde Allah'a koşuyor. Sonra âhiretten, âhiretin hesabından da tir tir titriyor. Allah'ın huzuruna çıkmaktan, Mahkeme-i Kübra'dan çekiniyor, sakınıyor, korunuyor. Rabbinin kitabından âhiret, ölüm, hesaba çekilme, azap, ce-hennem âyetlerini duydukça tüyleri diken diken oluyor. Azıcık kulluktan uzaklaşsa, Allah'ın gazabını celp etmekten korkuyor. Ama Rab-binin rahmetini de umuyor, Rabbinin rahmetinden asla ümidini kemsi-yor.

İşte bu tavrı, bu imanı onun sapmasına engel oluyor, yan çizmesine mâni oluyor. Yâni Allah'ın onu denemek için az evvel demeye çalıştığım gibi farklı durumlara, farklı konumlara geçirmesi, bazen al-ması, bazen vermesi, bazen hoşuna gidecek cinsten, bazen da sev-mediği cinsten şeyler göndermesi asla onu Allah'a kulluktan, Allah'a duadan uzaklaştırmıyor. Yaşadığı bu dünyada onun tek bir hedefi var, o da Allah'ın rızası. Tek hedefi var, o da Rabbinin hoşnutluğu ve bunun sonunda kazanılacak cennet ve cehennemden kurtulmak.

Evet işte ikinci insan da budur. Şimdi bu iki insan tipini gözümüzün önüne getirdikten sonra bakın burada bir soru soruyor Rab-bimiz:

"De ki hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" Peki neyi bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Matematiği, fiziği, kimyayı, astronomiyi, botaniği, logaritmayı, a kareyi, b kareyi, toplamayı, çıkarmayı bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Hep böyle anladılar, böyle anlattılar değil mi bu âyeti bugüne kadar? Bunlara bilgi diyorlar, bunları aslanın ağzına koyuyorlar ve kapana da diploma veriyorlar. Bunları bilenler bilgindir, âlimdir diyorlar. Bu onların kriteridir, ama Allah'a göre ilmin, âli-min kriteri işte bu âyette anlatıldığı gibi insanın Allah'a kulluğuna ilişkin lüzumlu kulluk bilgilerini bilmektir.

Yâni bilenler Allah'a kul olanlardır. Sadece Allah'ın rızası istikâmetinde bir hayat yaşayanlar, gece-gündüz Rabblerini razı etmeyi hedefleyenler, Allah'ın istediği kulluğun kavgasını verenler, kıyamda, rükûda, secdede olanlar, gece-gündüz Allah'ın emirlerine boyun bükenler, kıyamet gününün hesap ve kitabıyla tir tir titreyen ve onun için hazırlık yapanlar, ama Rabblerinin rahmetinden de asla ümit kesmeyenler, hayatın, ölümün ve

hayattaki tüm nîmetlerin sahibini bilen, bu nîmetlerin ne için verildiğini, sonunda ne olacağını bilenler âlimdir.

Zenginlik ya da fakirlik, hastalık ya da sağlık, güç ya da güçsüzlük, açlık ya da tokluk, sıkıntılı ya da neşeli hangi dönemde olursa olsun her zaman ve mekânda, her şart altında Rabbine kulluğa, duaya devam eden, teslimiyet gösteren kişi âlimdir. Sadece işi düştüğünde değil, sadece başı daraldığında değil, her zaman ve zeminde Allah'a kulluğa koşmasını bilen kişi bilgindir.

İşte âyetin anlattığı budur: Bunu bilen kişi âlimdir ve kesinlikle bilelim ki, ilim mü'min içindir. Dün de, bugün de, yarın da yeryüzünün en âlim insanları bu kitabın bilgisine sahip olan Müslümanlardır. Bu kitabı bilenler âlimdir, bu kitapla beraber olanlar bilgindir, bu kitabın kulluk bilincine erenler, bu kitaptan haberdar olanlar hikmet sahibidirler. Kur'an-ı Kerîm'deki bu tür âyetlerin anlamı budur. Yâni bunu bilenler âlimdir, bundan haberdar olanlar fakîhtir, bununla beraber olanlar akıllıdır.

Allah'ın kitabından, Allah'ın yeryüzü için gönderdiği hayat programından habersiz bir hayat yaşayanlar cahildirler. Bu kitaptan, bu kitabın kulluk bilgisinden mahrum olan kâfirler ve müşrikler yeryüzünün en cahil, en akılsız insanlarıdırlar. Çünkü Kur'an'ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki, gerçek bilgi vahiydir. Gerçek bilgi Allah'ın bil-dirdiği bilgidir. Allah bilgisine sahip olan, vahiy bilgisinden haberdar olan kişi âlimdir. Unutmayalım ki insanlar bu kitaptan haberdar oldukları kadar şeref sahibi, ilim ve izzet sahibidirler. İnsanların bu kitabın istediği şekilde kulluğa yönelmeleri onların gerçekten âlim oluşlarının tescilidir.

Âyet bunu anlatıyor. "Hiç bunu bilen, bu kulluk bilincine erenle, bunu bilmeyen bir olur mu?" diyor Rabbimiz. Âyeti siyâk-sibâk ilişkisi içinde anlamaya çalıştığımız zaman bunu bilenle bilmeyenin bir olmadığının anlatıldığını anlarız. Ama tıpkı bizden önceki iki lânetlik toplumun, Yahudi ve Hristiyanların yaptığı gibi Allah'ın âyetlerine tahrif mantığıyla yaklaşır, âyetleri âdeta cımbızla söküp çıkarır gibi sûre bütünlüğünden koparır, âyetin siyâk-sibâk ilişkisini bitirir, üstüyle altıyla irtibatını keser ve öylece anlamaya kalkışacak olursak, o zaman Allah'ın âyetini tahrif edip, Allah'ın muradını değiştirip istediğimiz mânâyı yüklememiz mümkün olacaktır.

İşte görüyoruz âyetin üstünü altını hiç okumadan bir tahrif mantığıyla Müslümanlar ne mânâlar kazandırmışlar âyete. Efendim matematik bilenle bilmeyen bir olur mu? Fizik bilenle bilmeyen, botanik bilenle bilmeyen, mühendislik bilenle bilmeyen, tarih bilenle bilmeyen bir olur mu? Halbuki âyetin

kastı bu değildir. Vaz' olunduğu maksat bu değildir. Hayatının sahibini tanıyan, Allah'ın üzerindeki nîmetlerinin farkında olan, kendisine verilen nîmetlerle şımarmayan, sadece Allah'a kulluk edip O'na hiç bir şeyi ortak koşmayan mü'minle bunun şuûrunda olmayan kâfir bir olur mu? Allah'ı bilenle bilmeyen bir olur mu? Allah'ın sıfatlarını, Allah'ın Esmâsını, Allah'ın azâmetini, rubûbiyet ve ulûhiyetini, yaratıcılığını bilenle bilmeyen bir olur mu?

İşi düştüğü zaman, başı daraldığı zaman Allah'ı bilenle, menfaati söz konusu olduğu zaman Rabbini hatırlayanla, her zaman Rab-bini Rabb bilen bir olur mu? Ölüyle diri bir olur mu? Görenle kör bir o-lur mu? Vahiyle âlim olan mü'min canlıdır, diridir, kuldur. Ama kâfir ö-lüdür, cahildir, kördür, sağırdır. Hiç bu ikisi bir olur mu?

Ama bunu da ancak akıl sahipleri anlayabilir. Bunu ancak aklını kullanabilen kimseler anlayabilir. Bunu, bu gerçeği ancak öz sahipleri, özünü, fıtratını yitirmemiş olanlar anlayabilir. Bu âyetlere ancak akıl sahipleri kulak verirler. Ancak akıl sahipleri bu âyetleri zihnine yazıyor, kafasına kazıyor, gündemine alıyor, düşünüyor ve anlamaya, yaşamaya çalışıyor.

10. "Ey Muhammed! Şöyle de: "Ey inanan kullarım! Rabbinize karşı gelmekten sakının; bu dünyada iyilik yapanlara iyilik vardır. Allah'ın yarattığı yeryüzü geniştir. Yalnız sabredenlere ecirleri sonsuz olarak ödenecektir."

De ki ey iman eden kullarım, Rabbinizden ittikâ edin. Rabbinizi hesaba katarak, Rabbinizin koruması altına girerek bir hayat yaşayın. Rabbinizin gösterdiği gibi bir hayat yaşayın. Rabbiniz hep gündeminizde olsun. Bakın böyle yaşayan kullarına Rabbimiz kullarım diye hitap ediyor. Bu ne büyük bir şeref? Kulları içinde kendisine iman e-den, kendisi için hayat yaşayan kullarına gerçekten Rabbimiz çok bü-yük bir değer veriyor. Kendisine karşı kulluk tavrı alan kullarına, yeryüzünde şereflerin en büyüğünü lütfediyor, kazandırıyor.

"Ey iman eden kullarım" diyerek hitap etmesi, bizi muhatap kabul etmesi gerçekten şereflerin en büyüğüdür. Bizden istediği de takvâdır. Kendisinin belirlediği bir hayatı yaşamamızı istiyor. O'nun için konuşmamızı, O'nun için susmamızı, O'nun için sevmemizi, O'-nun için küsmemizi, O'nun için yaşamamızı istiyor. Gecemizi, gündüzümüzü O'nun için ve O'nun belirlediği yasalarla yaşamamızı istiyor. İşte takvâ budur.

Muhsinler için, ihsan edenler için, Allah'ı görüyormuşçasına bir hayat yaşayanlar, sürekli Allah huzurunda, Allah kontrolünde olduğunun şuurunda, sadece O'nu memnun etmenin sıkıntısı içinde, O'nu razı edebilmek için her şeyini fedâ edecek bir tavır içine girenler için Rabblerinden haseneler vardır. Bunlar için Allah'tan iyilikler, güzellikler, başarılar, üstünlükler, izzetler, şerefler vardır.

Allah'ı görüyormuş gibi Allah'ın istediği güzel işler yapanlar, Allah'a lâyık kulluklar yapanlar, Allah'ın kitabını okumayı Allah'ın istediği şekilde en güzel yapanlar, dinlemeyi, anlamayı, uygulamayı en güzel yapanlar, infakı en güzel yapanlar, Allah için ölürken, öldürürken en güzel yapanlar için dünyada hasene vardır, dünyada güzel bir hayat vardır, dünyada güzel rızıklar, güzel başarılar, mutluluklar vardır. Temiz bir hayat nasip edecektir Allah onlara, gönüllerine huzur ve inşirâh verecektir Rabbimiz. Âhirette de cennet, cennette de sıkıntısız, rahat bir hayat verecektir.

Bunu yapamadık, bunu beceremedik, Allah'ı görüyormuşçasına Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaya muvaffak olamadık mı diyor-sunuz? Çevrem, toplumum, âmirim, devletim, dükkanım, işim, mesleğim, çoluk-çocuğum, okulum, diplomam, doktoram sebebiyle Allah'a Allah'ın istediği şekilde kul olamadım mı diyorsunuz? Unutmayın ki Allah'ın arzı geniştir. Unutmayın ki Allah sizin için hadsiz hesapsız ecir hazırlamıştır. Kesintisiz ecirler vardır sizin için.

Allah'ın arzı geniştir. Böyle olanların, Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluğu daha iyi icra edebilecekleri bir arzı seçmeleri gerekmektedir. Belki bu âyetlerin geldiği dönemde Mekke'de Rasulullah Efendimiz ve beraberindeki bir avuç Müslüman sıkıntı içindeydiler. Bu sıkıntılı günlerde görünüşte Rabbimizin mü'minlere müjdelediği bu hasene, bu dünya ve âhiret güzelliği, dünya ve âhiret zaferi, başarısı, üstünlüğü, izzet ve şerefi hiç yok gibiydi. Görünürde Müslümanlar bundan çok uzaktılar. Böyle bir durumda zulüm ve işkence altında yaşayan bunalmış insanlara sizler için bu dünyada haseneler, galibiyetler, zaferler, üstünlükler var demek acaba onları tatmin eder miydi? Tek dertleri Rablerini hoşnut etmek olan bu insanları elbette Allah yolunda çektikleri sıkıntılar çok fazla üzmeyecektir. Yeryüzünün herhangi bir bölgesinde sıkılmışlar ise Rabbimiz onlara dün de, bugün de, yarın da başka mekânlar ve o mekânlarda bol bol rızıklar verecek, nîmetler lütfedecek ve arzının genişliğinden onları istifade ettirecektir.

Evet, eğer bulunduğunuz ortamda ihsanı gerçekleştiremiyor, eğer yaşadığınız bu dünyada en güzel bir hayatı yaşayarak haseneyi elde edemeyecekseniz, bilesiniz ki Allah'ın arzı geniştir. Müslümanlar için daima bu kapı açıktır. Müslümanın dünya hasenesi tehlikeye girdiği anda, ırzı, namusu tehlikeye düştüğü anda kendisine başka arzlar aramak üzerine vacip olacaktır. Bulunduğu bölgede, bulunduğu mahallede karısına söz geçiremeyen, çocuklarını Müslümanca eğitemeyen kimse Allah için o mahalleden hicret edecektir. Bir arkadaş grubunun içinde oluşu Müslümanın Müslümanca tavırlar sergilemesine engel oluyorsa, derhal o arkadaş grubunu terk edip Allah'a

kulluğunu teşvik edecek bir başka arkadaş grubuna hicret edecektir. Unutmayın ki:

Sabredenlere hesapsız mükâfatlar vardır. Allah'ın rızasını kazanmak üzere Müslümanca bir hayat yaşama kavgası verirlerken kendilerini fitnelere düşürerek, kendilerini hedefledikleri Allah rızasından uzaklaştıracak tüm aleyhte şartlara rağmen Müslümanca kalabilmenin, kullukta direnip geri adım atmamanın hesabını yapan kimselere, sabredenlere hadde hesaba gelmeyecek mükâfatlar vardır, diyor Rabbimiz. Sabır insanın kendisini tutması, kendisini hapsetmesi demektir. Kişinin kendisini Allah'ın emirleri istikâmetinde tutması, haramdan korunma konusunda kendisini tutması demektir. İmtihan konularına hoş bakmaktır sabır.

İşte böyle Allah'ın emirlerine imtisal, Allah'ın nehiylerinden ictinâb noktasında ayak direyip geri adım atmayı aklının ucundan bile geçirmeyen kimseler için çok büyük mükâfatlar var, diyor Rabbimiz.

11, 12. "Ey Muhammed! De ki: "Dini Allah'a ihlâs kılarak O'na kulluk etmekle emr olundum. Müslümanların ilki olmakla emr olundum."

De ki, ben dini, hayat programımı sadece ve sadece Rabbime ait kılarak O'na kulluk yapmakla emr olundum. Daha önceki âyette dini Allah'a hâlis kılmanın, katışıksız din sahibi olmanın ne anlama geldiğini anlatmaya çalışmıştık. Ben bana Rabbim tarafından emânet edilmiş bir günün, bir gecenin, bir ömrün başından sonuna dek Rabbimin istediği şekilde yaşamakla emr olundum. Hayatımın her bir da-kikasında sadece Rabbimi dinlemek, sadece Rabbimi razı etmek, sa-dece Rabbimin yasalarını uygulamakla emr olundum. İşte yaşanılan hayatın her bir kademesinde sadece Allah'ı dinlemenin, sadece Al-lah'ı razı etmenin hesabını yapmanın, sadece Allah'a kulluğun hede-fini gözetmenin adına, dinin Allah'a hâlis kılınması denir. Kulluğun, itaatin, teslimiyetin sadece Allah'a ait oluşunun adına, dinin Allah'a ait kılınması denir.

İşte biz Müslümanlar böylece emr olunduk. Dün bu âyetlerin yol gösterisiyle Allah'ın Resûlü tüm dünyaya bunu ilân etti. "Ben böylece emr olundum, ben buyum," dedi. Bugün Allah'ın bu kitabını okuyan, dinleyen bizler de bunu böylece ilân etmek zorundayız. Biz sadece Rabbimize kullukla emr olunduk. Sadece Rabbimizi dinlemek ve O'ndan başka hiç kimseyi dinlememekle emr olunduk. Hayatımızın tümünde kulluğumuza, ibadetimize, itaatimize, duamıza Allah'tan başka hiç kimseyi, hiç bir şeyi ortak kılmadan, saf, katışıksız hayat yaşamakla emr olunduk. Hayatımızın bazı alanlarında Allah'ı, bazı alanlarında da başkalarını dinleyerek şirke düşmemekle emr olunduk. Kulluğun yerini, zamanını, miktarını, oranını sadece Rabbimizin

belirlediği şekilde, ona hiç bir şey katıp karıştırmadan, sâfiyetini bozmadan, bidatlere, aşırılıklara düşmeden dini Allah'a vererek, O nasıl istediyse öylece yaşamakla emr olunduk.

Yâni biz emir kulu değil, Allah kulu olmakla emr olunduk. Biz tâğutların, yasaların kulu değil, Allah kulu olmakla emr olunduk. Bizim boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucu sadece Rabbimizin elindedir. O nereye çekmişse o tarafa gitmekle emr olunduk. İşte biz Allah'a teslim olmuş, Allah'ın seçimini kendimiz için seçim kabul etmiş Müslümanlarız. Tüm dünya bunu böylece bilsin demek zorundayız.

Peygamberim, yine ben Müslümanların ilki olmakla da emro-lundum de. Allah'a ilk teslim olan, Allah âyetlerine ilk teslim olan olmakla emronundum ben. Allah'ın istediği kulluğu icrâ etme noktasında sâbikûndan olmakla, başı çekmekle emr olundum. Allah'ın mü'-minlere yapılmasını emrettiği bir işe ilk el atan olmakla emr olundum.

Rabbimiz peygamberine Müslümanların ilki olmasını, bu kitaba ilk iman edenin kendisi olmasını emrediyor. Tabii peygamberimizin şahsında bize de Müslümanların ilki olmamız emrediliyor. Her konuda Müslümanların ilki biz olmak zorundayız. Allah'ın emirlerinden birisine teslim olmak söz konusu olduğu zaman, Allah'ın emirlerinden birisinin ifası söz konusu olduğu zaman etrafımızda hiç kimse olmasa bile hemen ben diyeceğiz.

Ama bakıyoruz ki bugün bizler Allah'ın emirlerinden birisinin ifâsı söz konusu olduğu zaman, "önce birileri başlasın, önce filanlar başlasın, arkasını biz getiririz," diyoruz değil mi? "Benden önce, bizden önce keşke bu konuda çığır açan birileri olsaydı ben de çok rahat yapardım," diyoruz değil mi? Hep birilerinin başlamasını, birilerinin başlatmasını bekliyoruz. Halbuki fazilet ilk başlayandadır, ilk başlatandadır. Allah'ın Resûlü buyurur ki:

"Kim dinde hayırlı bir çığır açarsa açtığı bu çığırın sevabı bu adama ait olduğu gibi, kıyamete kadar açtığı o çığırdan gidenlerin sevaplarının bir misli kendilerininki eksiltmeksizin onun defterine yazılacaktır. Kim de dinde kötü bir çığır açarsa, o açtığı çığırın günâhı onun omu-zuna yazılacağı gibi, o çığırdan kıyamet gününe kadar gi-denlerin günâhlarının bir misli onun sırtına yazılacaktır."

Meselâ insanların Kur'an'a yönelmesi, sünnetle ilgilenmeleri adına kim bir adım atarsa, kim ilk adımı atarsa karşısındakilerde mey-dana gelecek İslâmî değişikliklerin sevabının bir misli bu ilk adımı ata-na verilecektir. Öyleyse her konuda Müslümanların ilki olmaya çalışacağız. Dünya üzerinde hiçbir kimse Müslüman olmasa bile, biz tek başına Müslüman olmak zorunda

olduğumuzu unutmayacağız. Sağımıza solumuza, önümüze arkamıza bakmayacağız..

İnsanlar Müslüman olsunlar da ondan sonra bizler de Müslüman olalım demeyeceğiz. “Ah, benden önce bunu birileri yapsaydı,” demeyeceğiz. Onu ilk yapan biz olacağız. Vallahi Hz. Hatice annemiz birazcık bekleseydi, Hz. Ebu Bekir Efendimiz biraz bekleseydi, “hele birileri Müslüman olsun da ondan sonra Müslüman olalım,” deselerdi, kıyamete kadar beklerlerdi de yine Müslüman olamazlardı.

Öyleyse biz de beklemeyeceğiz. Önce birileri yapsın, önce birileri başlasın diye beklemeyeceğiz ve herkesten önce biz Müslüman olmaya, herkesten önce o emri biz uygulamaya başlayacağız. Hayırlı işlerde kesinlikle acele edeceğiz, beklemeyeceğiz. Hele şu doktoram bir bitsin, hele şu işimi bir bitireyim, hele şu askerlik bir bitsin, hele şu diplomayı bir alayım, hele bir evleneyim, hele şu idare bir değişsin, hele işler yoluna bir girsin diye beklersek, sabah-ı haşre kadar bekleriz de yine o konuda fırsat bulamayız Allah korusun.

Ben Müslümanın ilki olmalıyım diyeceğiz. Yeryüzünde benden başka hiç kimse Müslüman olmasa da, herkes bana düşman olarak kâfir olsa da, ben yine de hiç kimseyi beklemeden Müslüman olmak zorundayım. Ya da bunun bir başka mânâsı da benim ilk işim Müslümanlık olmalıdır. Benim ilk işim Müslümanlık olmalı. Müslümanlığımı ön plana almalıyım, mesleğim ikinci üçüncü planda olmalı. Öğretmenliğim ikinci üçüncü planda olmalı, talebeliğim öyle olmalı, hacılığım, hocalığım, babalığım, evlâtlığım, zenginliğim fakirliğim, müdürlüğüm, âmirliğim, hizmetçiliğim, memurluğum ikinci üçüncü planda olmalı. Ben önce Müslümanım, sonra öğretmenim. Önce Müslümanım sonra tamirciyim. Önce Müslümanım sonra babayım, önce Müslümanım sonra evlâdım.

Eğer böyle yapmaz da mesleğimizi, işimizi, aşımızı, erkekliğimizi, kadınlığımızı birinci plana alır da Müslümanlığımızı ikinci üçüncü plana alırsak, o zaman bozuk bir Müslümanlık çıkacaktır karşımıza. Eğer Müslümanlığımızdan önce işimiz aşımızla ilgili, mesleğimiz meşrebimizle ilgili problemleri gündeme getirir, önce bunları çözmeliyiz, önce bunları halletmeliyiz diyerek Müslümanlığımızı ikinci üçüncü plana alırsak, o zaman sapıklıklar başlayacaktır hayatımızda.

Meselâ eğer Müslümanlığımızdan önce babalığımızı değerlen-direcek olursak, o zaman belki kendimizi putlaştıran, kendimizi tanrı yerine koyan

despot bir baba olarak ortaya çıkabiliriz. Ama biz eğer babalığımızı değerlendirirken Müslüman olduğumuzu unutmazsak, Müslümanlığımız hatırımızda olursa, o zaman Allah'ın istediği biçimde bir baba olma imkânımız olacaktır. Müslümanlığınızdan önce evlâtlığınızı gündeme getirirseniz o zaman babayı hiç takmayan despot ve itaatsız bir evlât ya da babanın her dediğini dinleyen, babayı Rab yerinde gören bir evlât olabiliriz. Evlât olarak önce Müslüman olduğu-muzu hatırlamaz, hatırımızda canlı tutmaz ve babanın arzuları karşısında önce bir Müslüman olduğumuzu unutur, yâni babanın arzularını İslâm süzgecinden geçirmeden, baba karşısında oğlun, oğul karşısında babanın İslâm'da konumunu bilmeden babalık ve oğulluk ortaya koyarsak elbette bu yanlış olacaktır.

Veya meselâ eğer siz Müslümanlıktan önce siyasetçi olmayı denemeye kalkışırsanız, o zaman belki kendinizi putlaştıran, kendinizi İlâh ve Rab makamında gören, Allah'ı tanımadan kendi egemenliğinize dayalı bir sistem getirmeye kalkışabilirsiniz. Eğer Müslümanlığımızdan önce ticareti gündeme getirir, Müslümanlığımızdan önce ekonomiyi düzeltmeye kalkışırsak, çok bozuk bir mala bakış, çok bozuk bir kazanma ve harcama anlayışı geliştirebilir, bunun adına da İslâm diyebiliriz. Müslümanlığımızı birinci plana almadığımız, her şeyden önce Müslüman olduğumuzu gündeme getirmediğimiz, Müslümanlığımız bu ticari hayatımıza hakim olmadığı için mutlaka yanlışa düşeceğiz demektir. Ama unutmayalım ki ben Müslümanım demek, ben bu kitapla amel ediyorum, ben tüm problemlerimi bu kitaba arzediyo-rum, bu kitaptan ve bu kitabın pratik uygulaması olan Rasûlullah'ın sünnetinden aldığım çözümlerle amel ediyorum demektir.

Bunu diyebilmek için de Kitap ve Sünneti tanımak zorundayız. Bu kitabı tanımadan da Müslümanlığı yaşamaya kalkarsam o zaman bilmediğim, tanımadığım bölümlerde hep hata yapacağım demektir. Yâni demek istiyorum ki, biz her şeyden önce Müslümanız dedik mi, tüm problemlerimizde Müslümanlığı gündeme getirecek ve o problemlerin çözümü için ilk önce İslâm'a başvuracak, İslâm'ı öğrenecek ve hata etmemeye çalışacağız demektir. İşte İslâm budur, teslimiyet budur.

13. "De ki: "Rabbime karşı gelirsem, doğrusu büyük günün azabından korkarım."

De ki, eğer ben Rabbime karşı gelirsem büyük bir günün azabından korkarım, korkuyorum. Eğer böyle Rabbim tarafından Müslümanların ilki olmakla, ilk teslim olanlardan olmakla emr olunduğum halde, Rabbimin emri olan imanı, teslimiyeti, kulluğu reddederek Rab-bime isyancı bir tavrın içine girerek, Rabbimle çatışma içine girerek, O'nun istemediği, onaylamadığı bir hayatı yaşayarak O'na isyan bayrağını çekersem, büyük bir günün azabından,

bizi cehennemle karşı karşıya getirtecek olan bir günün azabından korkarım. Böyle bir azapla burun buruna geldiğimizde bizi kim kurtaracak o azaptan? Kim tutar elimizden böyle bir durumda? Kim yardımcı olabilir bize? Bugün güvendiğiniz şu insanlar acaba o gün imdadımıza yetişebilirler mi?
14. "De ki: "Ben, dinimi Allah'a ihlâs kılarak O'na kulluk ederim."

Öyleyse görün bizi, duyun bizi ey insanlar. Ben dinimi, ben ha-yatımı, hayat programımı sadece Allah'a ait kılarak, samimiyetle Allah'ı tek Rabbim bilerek, tüm hayatımda O'ndan başka hiç kimseyi memnun etme gibi bir yamukluğun, O'ndan başkalarının emirlerini uy-gulama gibi bir hesabın içine girmeden sadece Rabbime kulluk yapıyorum. Sadece O'nu dinliyor, sadece O'nun çektiği yere gidiyorum. Artık ben işte böyle bir inancın, böyle bir teslimiyetin, böyle kulluk ha-yatının insanıyım. Sizler dilediğinize kulluk yapabilirsiniz. Ama beni gördünüz işte. Ben buyum, ben Müslümanım. Ben Rabbime teslim olanım. Ben tercihimi Rabbime teslimiyetten yana kullandım.

Eğer sizler benim bu tercihimin aksini yapmaya kalkışır, Rab-bimden başkalarını Rab, Melik, İlâh makamında görür, tercihlerinizi onlardan yana kullanır, onları razı etmeye yönelir, hayatınızı onlar kaynaklı yaşamaya kalkışırsanız benimle hiç bir ilginiz kalmamıştır.

Evet bizler dinde muhlisler olarak sadece kulluğumuzu, duamızı, dâvetiyemizi, Allah'a yapacağız. Hâlis bir din sahibi, katışıksız bir din sahibi olacağız. Daha önce de söyledim, din kişinin hayat programıdır. Din kişinin yaşam biçimidir.

Hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'ı, bazı bölümlerinde de başkalarını dinleyerek, hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'ın yasalarını, bazı bölümlerinde de başkalarının yasalarını uygulayarak katışıklı bir din içinde bir hayat yaşamayız. Yirmi dört saatimizin tümünü Allah'a ait kılarak, sadece O'nu dinler ve sadece O'na kulluk yaparız. Bundan sonra da her yerde, her konumda sadece Allah'ı dinleyeceğiz. Hayatımızın her bir birimini Allah'ın istediği şekilde düzenleyeceğiz. Hayatımızın her anında yüzümüzü, aklımızı, fikrimizi, düşüncemizi, benliğimizi Allah'a döndüreceğiz. Kazanırken, harcarken Allah'ın istediklerine riâyet ederek secdemizi, kulluğumuzu Allah'a yapacak, severken, küserken O'nu dinleyecek ve secdemizi Allah'a yapacağız. Tüm hayatımızda yönümüzü, yüzümüzü Allah'a doğru çevirecek, O'nun istediklerini ön plana alacak, O'nun rızasını tercih edecek, O'nu hesaba katacak ve O'nun istediği gibi inanıp O'nun istediği gibi hareket edeceğiz. Her an O'nun huzurunda olduğumuzu ve her an O'na hesap vermek durumunda olduğumuzu unutmayacağız. Camide Allah'ın dediklerini, caminin dışında

başkalarının dediklerini icrâ ederek asla şirke düşmeyeceğiz. Gönlümüzde Allah korkusu gözümüzde başkalarının korkusu olmayacak.

15. "Ey Allah'a eş koşanlar! Siz de O'ndan başka dilediğinize kulluk edin. "De ki: "Kıyamet günü kendilerini ve ailelerini hüsrana uğratanlar, elbette onlar hüsrandadırlar." Dikkat edin, işte apaçık hüsran budur."

İşte biz böyleyiz. Ama ey müşrikler, sizler de O'ndan başka di-lediğinize kulluk edebilirsiniz. Bu dünyada ve âhirette sonucuna kendiniz katlanmak şartıyla buyurun, Allah berisinde dilediğinize tabi olup onların dedikleri gibi yaşayın. Dilediğinizin yasalarını uygulayın. Ama unutmayın ki hem bu dünyada hem de hesap kitabın başladığı kıyamet gününde, kendilerini ve ehillerini ziyan edenler, kendilerini ve ehillerini boşa harcayıp zarara sokanlar, iflâs edenler, sıfırı tüketenler, kendilerine ve çevrelerine zarar verenler, kaybedenler sizler olacaksınız. Kendisinin, akıllarının, gözlerinin, kulaklarının, kalplerinin hakkını vermeyenler, hanımlarının, çoluk-çocuğunun, çevrelerinin hakkını vermeyenler, kendilerini, âzâlarını ve çevresindekileri ateşe gönderenler sadece kendilerine kıymakla kalmamışlar, başkalarına da kıymışlardır. Sadece kendilerini değil, tüm etraflarını da harcamış kimselerdir bunlar. Birbirlerine dalâlette etkili olmuş kimselerdir bunlar. İdeolojik olarak aynı şeyleri paylaşmışlar. Bu dünyada Allah'ın kendilerine lütfettiği hayatı kötüye kullanıp, hem kendilerini hem de ailelerini mahvetmişlerdir.

Tabii dünya kayıplarının hiç birisine benzemez bu kayıp. Dünyada bir insanın tüm malını, mülkünü, tüm servetini, makamını, mansıbını yitirmesine benzemez bu kayıp. Çünkü geçici olan dünyanın kayıpları da geçicidir. Ama ebedî olan bir hayatın kayıpları da ebedîdir. İşte esas kayıp budur. İşte buna ağlamak, buna yanmak gerekir. Öyle değil mi? Tüm dünyayı kazansanız, tüm dünyayı kaybetseniz ne ifade eder ki bu? Asıl zarar yarın hem kendimiz, hem de ehlimiz, ıya-lımız için âhiret zararına uğramaktır.

Öyleyse gelin burada oğlumuz, kızımızla, hanımımız, eşimiz dostumuzla, çevremiz, ailemizle Rabbimizin razı olacağı bir hayatı ya-şayalım ki, öbür tarafta zarara uğramayalım, kaybedenlerden olmayalım inşallah. İşte sevinilecek şey budur. Dikkat edin apaçık kayıp, apaçık hüsran budur, başkası değil.

16. "Onlara üstlerinden kat kat ateş vardır; altlarında da kat kattır. Allah kullarını bununla korkutur. Ey kullarım, Benden sakının."

Evet o kaybedenlere, o zarara uğrayanlara, kendilerini ve ehillerini boşa harcayanlara yarın kat kat ateş vardır. Ateş her taraflarını sarmıştır onların. Altlarında ateşten bir gölge, üstlerinde ateşten bir gölge vardır. Yatakları da ateştir onların, yorganları da. Yâni böyle alt-ları ateş, üstleri ateş, gölgelikleri ateş olan bir cehennemi insan nasıl düşünebilir? Nasıl hayal edebilir? Böyle bir cehenneme nasıl dayanabilir? Anlamak mümkün değil. Şu dünyanın basit ateşlerine bile dayanamayan şu nazik vücutlar buna nasıl tahammül edecek bilemiyorum. Buna nasıl razı oluyor bu insanlar gerçekten anlamak mümkün değil.

İşte Rabbimiz bu âyetleriyle, yarın mutlak gerçekleşecek bu azap haberleriyle bu günden kullarını uyarıyor, kullarını korkutuyor, kullarını intibaha dâvet ediyor. "Bakın ey kullarım, ben size karşı merhametliyim, sizi yakmaktan zevk almam ben. Benim istediğim şekilde yaşamazsanız gideceğiniz yer böyle bir yerdir. Yarın bizim bundan haberimiz yoktu, biz böyle bir cehennemin varlığından gafildik demeyesiniz diye ben sizi şimdiden uyarıyor, korkutuyorum." Rabbimiz bu âyetlerini indirmekle, bu bilgilerini bize aktarmakla kullarının akıllarını başlarına almalarını istemektedir.

Ey kullarım, benden ittikâ edin. Benimle yol bulun, yolunuzu bana sorarak yaşayın. Hayatınızda beni hesaba katın, Benim kitabımı hesaba katın. Benim istediğim şekilde yaşayın, Benim istediğim bir tavrın içine girin. Unutmayın ki bir gün bu hayat, bu dünya bitecektir. Güzelliğiniz, gücünüz, gençliğiniz, saltanatınız, her şeyiniz bitecektir. Gelin akıllarınızı başlarınıza alın. Kesinlikle bilesiniz ki bu dünyada beni hesaba katmayanlar, hem dünyada, hem de âhirette hüsranların en büyüğünü yaşayacaklardır.

17,18. "Şeytana ve putlara kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere, onlara müjde vardır. Ey Muhammed! Dinleyip de, en güzel söze uyan kullarımı müjdele. İşte Allah'ın doğru yola eriştirdiği onlardır. İşte onlar akıl sahipleridir."

Tâğuta kulluktan ictinâb edenler, Allah dışında tanrılık iddiasında bulunan her türlü varlığın istediği hayattan uzaklaşıp Allah'a yönelenler, Allah'ın istediği hayata, Allah'ın rızasına yönelenlere müjdeler olsun. Kazançta olanlar onlardır.

Tâğut, "tağa, tuğyan haddi aşmak, sınırı çiğnemek" demektir. Allah'a karşı haddi aşan, sınırı çiğneyen, Allah'a isyan içinde bulunan, başkalarını da

Allah'a isyana çağıran ya da kendi arzularına, kendi yasalarına itaate çağıran her şey tâğuttur. Allah ve Resûlü'nün belirlediği ölçülerin dışında kanun koyarak, insanları Allah kanunlarını bırakıp kendi kanunlarına uymaya zorlayan, insanları kendisine kulluğa zorlayan ve böylece haddini aşan gerek şeytan, gerek insan, gerek put, gerek müessese ve kurumların hepsi tâğuttur. İnsanları Allah yolundan uzaklaştırmak isteyen, insanları Allah dinini öğrenmekten men eden, yâni din eğitimini yasaklayan her program, her sistem tâ-ğuttur. Allah'ın insan hayatı için belirlediği kulluk yasalarından habersiz olarak, Kitap ve Sünnete müracaat etmeyerek kendi hayatını belirlemeye kalkışan, kendi kendine bir hayat programı belirleyen herkes tâğuttur.

Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan, "Allah bilirse biz de biliriz! Bizim de bilgimiz var! Bizim de aklımız var! Bizim de keyfimiz var! Biz de biliriz kılık-kıyafetin nasıl olacağını! Biz de biliriz eğitimin nasıl olacağını! Biz de biliriz nereden kazanıp nerelerde harcayacağımızı! Biz de biliriz nasıl bir hukuk yapacağımızı, biz de biliriz nasıl bir hayat programı belirleyeceğimizi," diyerek Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan her insan tâğuttur.

Ya da Allah karşısında güç iddiasında bulunanlar, "Allah varsa biz de varız! Allah'ın gücü varsa bizim de gücümüz var! Allah'ın cehennemi varsa bizim de kodeslerimiz var! Allah'ın melekleri varsa bizim de silahlılarımız var! Biz de asar keseriz," diyerek Allah karşısında güç ve kuvvet iddiasında bulunanlar da tâğuttur.

Kendi kendine uyup, kendi hevâsını, kendi düşüncesini, kendi aklını putlaştırıp, kendi kendisini tanrılaştırmış kimse de tâğuttur. Allah'ın kitabından habersiz kendi keyfi istikâmetinde bir hayat yaşayan herkes tâğuttur.

İşte böyle tüm tâğutluklardan, tüm tâğutlardan uzaklaşan, onlara bulaşmayan, onlara itaat etmeyen, onlara kulluktan kaçan, hem onların kendilerinden hem de onların bulundukları yerlerden uzak duran kimselere kurtuluşu müjdele, diyor Rabbimiz. Peki nasıl bir müjdedir bu? Veya hangi kullara bir müjdedir? Onu birlikte göreceğiz:

Onlar ki sözü işitenler, söze kulak verenler, sözü dinleyenler, Kitaba kulak verenler, kendilerine ulaştırılan Allah'ın âyetlerini duyup o âyetlerin bilincine erenler, Allah'ın âyetlerine karşı ilgisiz kalmayanlar. Allah'ın âyetlerine karşı kulaklarını tıkayıp sağır kesilmeyenler, gözlerini kapayıp kör kesilmeyenler. Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya gelince de en güzel söze, en güzel bir şekilde tabi olanlara müjdeler olsun.

Allah'ın en güzel sözlerini işitip onların istediği en güzel yola tabi olanlara müjdeler olsun. Peygamberi işitip kendine en güzel kulluk örneği seçenlere, peygambere en güzel bir şekilde uyanlara müjdeler olsun. İşte bunlardır Allah'ın kendilerini hidâyete ulaştırdıkları. İşte bunlardır doğru yolda, hak yolda olanlar. Çünkü elbette Allah'ın kitabını dinleyerek, Allah'ın âyetlerine kulak vererek, kitabın pratiği olan Peygamber'e (a.s) müracaat ederek Rabblerinden hidâyet isteyen bu insanlara Allah hidâyetini nasip edecektir. Elbette bu dünyada koyduğu yasaları gereği Rabbimiz kendisinin rızasının nerede olduğunu, razı olacağı bir hayatı nasıl yaşamaları gerektiğini onlara gösterecek, onlara bu konuda kolaylıklar lütfedecek, hem dünyada hem de âhirette onları başarıya ulaştıracaktır. Çünkü bunlar akıl sahipleridirler. Akıllarını kullanan kimselerdir bunlar. Rabbimiz yeryüzünde aklı herkese vermiştir, herkesi bu nîmetiyle nîmetlendirmiştir. İnsanlara o akılla vahyi anlama, kavrama ve diğer insanlara aktarma görevini de yüklemiştir. Eğer insanlar Allah'ın kendilerine verdiği o akıllarını vahyi anlamada kullanmaz, akıllarını vahyin emrine teslim etmezlerse, o akıl hiçbir değer ifade etmeyecektir.

Demek ki müjdelenecek insanlar kimlermiş? Bir, sözü dinleyenler. Söz Kur'an'dır. Bir çok söz işitiyoruz değil mi akşama kadar? Allah'ın sözleri, insanların sözleri, Müslümanların, kâfirlerin, müşriklerin, ateistlerin sözleri. Peki bunların en güzeli hangisidir? Ahsenü'l kelâm, ahsenü'l hadîs, ahsenü'l kasâs hangisidir? Elbette Allah sözüdür değil mi?

Veya Allah kendi sözleri içinde de şunlar iyidir, şunlar kötüdür, şunlar habistir, şunlar tayyipdir diye, şunlar hayırlı, şunlar şerdir diye beyanlarda bulunmuştur. İşte bizler Rabbimizin güzel dediği, hayır dediği, tayyip dediği, hasene dediği şeylere tâbi olacağız. Ya da kişinin durumuna göre, konumuna göre güzel olanlar vardır. Meselâ baş-kaları için cihada gitmek güzel iken, bakıma muhtaç annesi, babası o-lan birine ise gitmemek güzel olacaktır. Onun annesine bakmak güzel olacaktır. Veya cihada en başta gitmesi gereken birilerinin en sona kalması güzel değildir.
19. "Ey Muhammed! Hakkında azap sözü gerçekleşmiş kimseyi, ateşte olanı sen mi kurtaracaksın?"

Evet ey peygamberim, hakkında Allah'ın azap sözü hak olmuş, hakkında Allah'ın azap hükmü gerçekleşmiş bir kimseyi sen mi kurtaracaksın? Ateşin içinde olanı sen mi kurtaracaksın? Allah'ın azabı sadece bir tek kelimedir. Rabbimiz bir kimseye azap edeceğim dedi mi, artık iş bitmiştir. Birilerinin tasdik etmesi, çoğunluğun onaylaması, insanların "tamam uygundur," demesi gerekmez. Allah'ın dediği dediktir. Allah söyledi mi artık o yasadır. Ey kullarım,

eğer şöyle bir hayat yaşarsanız ben azap edeceğim buyurdu mu, artık iş bitmiştir; o azaptır, azap yasası onun için hak olmuştur.

Artık böyle bir kimseyi Resul de (a.s) kurtaramaz. Çünkü artık dünya, hayat, imtihan, kıyamet, hesap kitap bitmiş ve dünyada yaptıklarının karşılığı olarak insanlardan kimileri cehenneme gitmiştir. Onları cehennemden kim kurtarabilir? Öyleyse ey insanlar, ey kendileri için mutmain olup, biz kesin cennetliğiz, cennete bizden başkası gitmeyecek diye güvenen zavallılar, gelin bencillikten uzak fedâkar bir hayatı yaşamaya çalışın. Gelin cennete gidiş konusunda bir gayretin içine girin. Değilse yarın hiç de beklemediğiniz bir şekilde kendinizi cehennemde bulursanız sizi oradan kurtaracak hiç bir yardımcı bulamayacaksınız. Ama şimdi burada kendinizi ve çevrenizi kurtarma imkânınız vardır. Gelin hem kendinizi, hem de ehlinizi kurtarmaya bakın diyor Rabbimiz. Değilse yarın değil başkalarının, peygamberin bile sizi kurtarma imkânı yoktur. Kendisini ateşe atanı, fıtratını öldüreni hiç kimse kurtaramayacak.

20. “Fakat, Rablerinden sakınanlara, üst üste bina edilmiş köşkler vardır; altlarından ırmaklar akar. Bu, Allah’ın verdiği sözdür, Allah verdiği sözden caymaz.”

Ama Rablerinden ittikâ edenlere, Rablerini hesaba katarak yaşayanlara, Rablerine saygı duyanlara, Allah için bir hayat yaşayanlara, Allah’ın beğendiklerini beğenerek, beğenmediklerinden de uzak durarak Allah adına tavır alanlara gelince, orada onlar için odalar, saraylar, köşkler vardır. Hem de üst üste, iç içe bina edilmiş saraylar vardır. Dünya sarayları gibi fânî değildir bunlar, ebedî, gamsız, kedersizdir bunlar. Bu sarayların yarısı iç kısmına, yarısı da dış kısmına bakan balkonları vardır. Kurulmuş, mü’minler için hazır bekletilmektedirler. Her mü’minin cenneti şu anda hazırdır. Tabi Allah’ın sevgili kulları mü’minler yeni yeni salih ameller işledikçe yeni yeni hazırlıklar da devam etmektedir. Rasulullah Efendimizin beyânıyla 100 mil eninde olan saraylardır bunlar. Öyleyse haydi buyurun muttakî olun ki bunları kazanasınız. Bu Allah’ın sözüdür, Allah’ın vaadidir. Benim, ya da bir başkasının sözü değildir bu. Unutmayın ki Allah asla vaadinden dönmez. Haydi buyurun altlarından, zeminlerinden ırmaklar akan, ya da o mü’minlerin taht-ı tasarruflarında ırmaklar akıp giden cennetlere koşmaya. Haydi bu cennetler için yarışmaya.

21. “Allah’ın gökten bir su indirip, onu yerdeki kaynaklara yerleştiren, sonra onunla çeşitli renklerde ekinler yetiştiren olduğunu görmez misin? Sonra onları

kurutur ki sen de onları sapsarı görürsün sonrada çerçöpe çevirir. Şüphesiz bunlarda, akıl sahipleri için öğüt vardır.”

Görmedin mi, bakmıyor musun, gözünü çevirsene! Allah gökyüzünden bir su indirdi de onunla yeryüzünde membalar, ırmaklar oluşturdu, su birikintileri meydana getirdi. Sonra onunla yeryüzünde muhtelif ekinler, muhtelif meyveler, sebzeler meydana getirdi. Kış günü ölü olan bir toprak, ölü olan bir arz, ölü olan bir dünya baharda yeni baştan diriliverdi. Hiç bakmaz mısınız? Hiç düşünmez misiniz? Nasıl oluyor bu iş? Ölü bir dünya birdenbire nasıl canlanıyor? Elbette gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri yoktan var eden Allah için bu çok kolaydır.

Evet bu canlılıktan sonra ekinlerde bir heyecan, bir dalgalanma meydana geliyor. Sonra bir sararma, bir solma, sonra da kırıp ge-çiriyor Allah onları. O güzelim hayat, o yemyeşil hayat kurumaya, sol-maya başlıyor ve en sonunda Allah her şeyi mahvedip ölüme mahkum ediyor. Sonra görürsün ki onlar kupkuru birer çerçöp haline gelmiştir. İşte bunda akıl sahipleri için, akıllarını kullanan, üzerinde düşünüp kafa yoranlar için bir zikra, bir uyarı, bir ders, bir hatırlatma, bir gündem vardır diyor Rabbimiz. Nasıl? Eh biz de öyle değil miydik? Yoktuk, ölüydük de ölümden geldik. Bundan yüz yıl önce şuradakilerden kim vardı? Aynen bundan üç beş ay önce şu ağaçların, şu meyvelerin olmayıp ta şimdi şu anda karşımıza çıktıkları gibi. Aynen bizler de onlar gibi dünyaya geldik, Allah’ın lütuf ve nîmetleriyle adam olduk, olgunlaştık. Meyve olgunlaştığı zaman bitme zamanı da yaklaşmış demektir. Aynen bunun gibi olgunlaşan insanlar da bir gün düşüşe doğru gitmektedir. Gündönümleri gelmektedir.

Bir de şöyle bir ders, bir gündem vardır bu hadisede. Bu ölen, bu yok olan bitkilerin, meyvelerin özü, tohumu bir yerlere gidiyor. Nereye gidiyor öz? İnsanların midelerine gidiyor öz. Ama sapları da çerçöp oluyor. Aynen bunun gibi Allah’ın vahyi iniyor yeryüzüne, bu vahiyle nasiplenenlerin, bu rahmetten istifâde edenlerin içinde, ruhunda dirilişler, hareketler, devinimler, dalgalanmalar, davranışlar, ameller meydana geliyor. Biz mü’minlerde meydana gelen bu diriliş insanlara faydalı oluyor. Sonra bir dalgalanma, bir sararma dönemi oluyor. Bir ihtiyarlama bir solma, sonra da toprağa gömülme dönemi geliyor. Gömülüp geldiğimiz toprağa dönüyoruz. Ama öz öbür tarafa gidiyor, ruh öbür tarafa gidiyor, amellerimiz öbür tarafa gidiyor. İşte bunda akıl sahipleri için böyle bir ibret vardır. Bir de bu olay bize ölümden sonraki tekrar dirilişi hatırlatıyor. İşte bizler de ölümlerimizden sonra aynen böylece diriltileceğiz.

22. "Allah kimin kalbini İslâm'a açmışsa, o, Rabbi katından bir nûr üzere olmaz mı? Kalpleri Allah'ı anmak hususunda katılaşmış olanlara yazıklar olsun; işte bunlar apaçık sapıklıktadırlar."

Rabbimiz burada iki insan tipini ortaya koyarak karşılaştırma yapıyor. Allah o kişinin sadrını, kalbini İslâm'a açtırmış ve de bu insan Rabbinden bir nûr üzeredir. Aklı, kalbi, duyuları İslâm'la dolmuştur. İçi dışı nûrla, aydınlıkla dolmuş ve Rabbinin istediği bir düşünceye, bir imana, bir hayata kavuşmuştur. Evet böyle bir insan tipi var karşımızda: Allah'a yönelmiş, Allah'ın diniyle hoşnut olmuş, Allah'ın dininden razı olmuş, gönlünde büyük bir ferahlık, büyük bir zevk var. Sadr-ı İslâm'a açılmış, eline de nûr olan bir kitap almış, nûr olan kitaba kanaat getirmiş, kitaba iman etmiş, kalbi onu benimsemiş, bu nûrla duyuyor, bu nûrla düşünüyor, bu nûrla yürüyor, bu nûrla hareket ediyor.

Bir ikinci insan tipi daha ortaya koyuyor Rabbimiz. Bu insan da kalbi katılaşmış, İslâm'ı görmek, tanımak istememiş. Allah'ın âyetlerine gözlerini, kulaklarını, kalbini kapamış, zikri duymak istememiş, kal-bi Allah'ın âyetlerine karşı kasıldıkça kasılmış. Kalp aslında inkılâp e-den, değişen, iyiye doğru gidebilen bir dönüşüm ve değişim özelliğine sahiptir.

Yâni aslında bu adamların kalpleri Allah'ın şu metlûv âyetlerini duydukça, Allah'ın meşhûd âyetlerini gördükçe değişmek istiyor, ama adamlar kalplerini kasıyorlar, kalplerini katılaştırıyorlar, değişmesine, tavır almasına imkân vermiyorlar. Yâni her insanın içinde, kalbinde Allah'a yakîn bir bilgi vardır. Ama bu insanlar kendilerinde var olan Al-lah kendilerine hatırlatıldığı zaman, ister istemez kalpleri bundan etkilenip tavır alıyor. İşte Allah'ın âyetlerinin kalplerinde meydana getirdiği tesiri yok etmek için kasılıp geri çekiyorlar, kasıyorlar. Gerçekten bir şeyler anladıkları halde karşı çıkanlara yazıklar olsun! Kalplerindeki bu kasılmayı aslında dışarıdan da, gözlerinden de, burun kıvırmalarından da anlamak, gözlemlemek mümkündür.

23. "Allah, âyetleri birbirine benzeyen ve yer yer tekrar eden Kitabı sözlerin en güzeli olarak indirmiştir. Rabb-lerinden korkanların, bu Kitaptan tüyleri ürperir, sonra hem derileri ve hem de kalpleri Allah'ın zikrine yumuşar ve yatışır. İşte bu Kitap Allah'ın doğruluk rehberidir, onunla istediğini doğru yola eriştirir. Allah kimi de saptırırsa artık ona yol gösteren bulunmaz."

Allah sözün en güzelini peyderpey indirmiştir. Hadîs, yeni olan, yepyeni olan, insanda, dinleyende herhangi bir alışkanlık, ya da bıkkınlık meydana getirmeyen, daima yeni, daima taze olan sözdür. İşte Allah böyle sözlerin en

güzelini indirmiştir. Bir kitap olarak, birbirine benzer, birbirini okşar, birbirini bütünler, birbirini destekler âyetlerle, sûrelerle ve mesânî, ikili bir anlatımla, ya da tekrarlı bir anlatım olarak indirmiştir. Rabbimiz zatıyla, melekleriyle, cennetiyle, cehenne-miyle ortaya koyduğu her konuyu insan zihnine yerleştirip kazımak için tekrar tekrar anlatmıştır. İnsan Rabbimizin anlatımlarını her duyduğu yerde yeni bir tesirle sarsılmaktadır.

Demek ki sözlerin en güzeli Allah'ın indirdiği bu kitabın âyetleridir. Bu kitapta âhenk var, bu kitabın âyetlerinde bir uyum ve insicâm, ikili bir anlatım var. Cennet var, ama cehennem de var bu kitapta. Dünya var, ama âhiret de var bu kitapta. İman var, ama ekonomi de var. Ahlâk var, ama siyaset de var. Namaz var, ama aile, toplum da var. Ruh var, ama beden de var. İnsanlara lâzım olan her şeyi anlatmıştır bu kitapta Rabbimiz. Fâtiha'dan Nâs'a kadar tüm âyetleri, tüm sûreleri bir uyum ve insicâm içindedir bu kitabın.

Rabblerinden haşyet duyanların, Rabblerini razı edememekten, Rabblerini küstürüp gazabına maruz kalmaktan korkanların derileri ürperiyor. Rabblerinden korkanlar, Rabblerinin kitabıyla karşı karşıya geldikleri zaman, Allah sözüyle karşı karşıya olduklarının bilinciyle tüyleri diken diken oluyor. Kur'an'da böyle bir etki vardır. Önceki âyetlerde kalplerin kasıldığından söz etmişti Rabbimiz, burada da derilerin tepkisinden söz ediliyor.

Esasen kalbimiz bizim içimizi, derimiz de dışımızı anlatır. Allah'ın razı olmadığı bir hayatın kendilerine neleri kaybettireceğini ortaya koyan âyetleri, cehennem âyetlerini, azap âyetlerini duydukça mü'minlerin derileri titriyor, kalpleri ürperiyor, korkuları artıyor. Onların içleri ve dışları etkileniyor, tavır alıyor. Ciltleri Allah'ın zikriyle yumu-şuyor. Ama tehdit âyetlerinden sonra müjde âyetleriyle, cehennem âyetlerinden sonra cennet âyetleriyle, gazap âyetlerinden sonra rıza âyetleriyle, ölüm âyetlerinden sonra diriliş âyetleriyle, yokluk âyetlerinden sonra varlık âyetleriyle karşı karşıya geldikleri zaman derileri yumuşuyor, güven içine giriyorlar. Kur'an onların tüylerini diken diken ediyor. Kalpleri üzerinde derin etkiler meydana getiriyor.

Elbette bunun meydana gelebilmesi için Rabbine inanması, saygılı olması gerekmektedir. Rabbini tanımayan kimse elbette kalbinin bu etkilenmesine engel olmak, kalbinin, vicdanının sesini bastırmaya çalışacaktır. Kur'an'la beraberlik işte böyle mü'mini her tarafından kuşatacak, bürüyecek, içinde bir rahatlık, bir hoşnutluk hissettirecek, bir mutluluk duyuracak, bir benimseme meydana getirecektir.

İşte bu Allah'ın hidâyetidir ki, Allah onunla dilediklerine hidâyet eder. Hidâyeti isteyenlere, seçimini hidâyetten yana kullananlara tabii. Ama kim sapmak, dalâlette kalmak ister de Allah da onun bu tercihini onaylayarak

saptırmak isterse, onun için hiçbir yardımcı yoktur. Demek ki Rabbe gidiş, Rabbin rızasına, Rabbin hidâyetine gidiş Kur'an iledir. Rabbe gidiş Rabbin gösterdiği yolladır.

24. "Kıyamet günü kötü azaptan yüzünü korumaya çalışan kimse, güven içinde olan kimse gibi midir? Zalimlere: "Kazandıklarınızın karşılığını tadın" denir."

Hiç yüzünü kıyamet gününün kötü azabından korumaya çalışan kimse, Allah'ın azabından, Allah'ın ateşinden emniyet içinde, güven içinde olan kimse gibi olur mu? Böyle zalimlere dünyada kazandığınızın karşılığı olarak ateşi tadın denilecek. Bir adam düşünün ki cehenneme yuvarlanmış ve yüzüyle ateşten korunmaya çalışıyor. Bu dünyada Allah'tan ittikâ etmemiş, Allah'ı hesaba katmamış, Allah'ın kitabına yönelmemiş, yolunu Allah'a sormamış, hayatını Allah için ya-şamamış, Allah'ın azabını ciddiye almamış, kıyametin hesabını kitabını gündem yapmamış, kendisini azaptan korumamış. Şimdi yaşadığı bu kötü hayatın karşılığı olarak ateşe yuvarlanmış ve öyle düşkün, öyle perişan bir duruma düşmüş ki, dünyada iken sürekli sakındığı yüzüyle azaptan korunmaya çalışmaktadır.

Dikkat ederseniz eliyle filan korunmaya çalışmıyor da yüzüyle çalışıyor. Tam bir perişanlık hali, tam bir tükenişin ifadesi. Halbuki al-çaklara bu dünyada yüzleriyle o ateşten korunma imkânı vermişti. Dünyadayken yüzüyle Rabbine yönelişini gerçekleştirmemişti. Dünyada bu işi gerçekleştirmediği için şimdi âdeta dünyada yapması gereken bu vazifesini yerine getiriyormuşçasına, haydi tadın bakalım yüzünüzle dünyada korunmadığınız bu azabı denilecek kendilerine. İşte böyle bu dünyada eline, ayağına, yüzüne, gözüne, azalarına, fıt-ratına, Allah'ına, kitabına, peygamberine, çevresine zulmetmiş, yazık etmiş, Allah'ın hakkını vermemiş kimseye denilecek olan budur.

25. "Onlardan öncekiler de Peygamberleri yalanlamışlardı da, farkına varmadıkları yerden onlara bir azap çatmıştı."

Onlardan öncekiler de yalanladılar. Öncekiler de peygamberi yok farz ettiler, gelmemiş saydılar da, Allah hiç ummadıkları, hiç beklemedikleri yerlerden kendilerine azabını gönderivermişti. Öyleyse ey kâfirler, sizden öncekilerin âkıbetlerinin nasıl olduğuna hiç bakmıyor musunuz? Hiç düşünmüyor musunuz? Geçmişte hakkı yalanlayanların, peygamberi yalanlayanların, peygamber aleyhine kıyam edenlerin âkıbeti ne oldu?

Eyke'nin, Ashab-ı Uhdûd'un, Ashab-ı Hûd'un, Lût kavminin, Firavunların, Nemrutların hali nice oldu? Bizans'ın, Roma'nın hali ne oldu? Onlar peygamberleri yalanlamışlar, dini reddetmişler, Allah'ı bırakıp kendileri rubûbiyet ve ulûhiyet iddiasında bulunmuşlardı. Peygamber şöyle dediği halde

öyle demedi diyerek, Allah'ın dediklerini demedi diyerek, ya da Allah öyle demediği halde, Allah öyle buyurmadığı halde Allah öyle dedi diyerek yalan söyleyenler, Allah dünyayı yarattı ve işi bitti, yâni artık Allah hayata karışmıyor, Allah hayata ka-rışmaz diyerek yalan söyleyenler, Allah dünyanın idaresini bize bıraktı diyerek yalan söyleyenler, Peygamber hayat programı konusunda bil-gisizdir, peygamber bu konuları bilmez diyerek yalan söyleyen bu ya-lancıların âkıbetleri nasıl olmuş bir bakmaz mısınız, diyor Rabbimiz. Yeryüzü bunların enkazlarıyla doludur.

Neye güveniyorlar bu insanlar? Hangi güçleriyle Rablerine ka-fa tutmaya çalışıyorlar? Allah'tan hiç korkmuyorlar mı? Önceki toplumların başına gelenlerden ibret almıyorlar mı bu adamlar? Tarihi hiç okumuyorlar mı? Öncekilerden ne ayrıcalıkları var bunların? Daha önce Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın yasalarıyla savaşa tutuşanların, Allah yerine Allah kullarını tanrılaştıranların tamamı helâk oldu da bunlar mı kurtulacaklar? Bunların torpilleri nereden geliyor? Kime güveniyor bu adamlar da bu bozuk tavırlarını sürdürebiliyorlar?

26. "Allah onlara, dünya hayatında rezilliği tattırdı; âhiret azabı daha büyüktür. Keşke bilseler!"

Allah onlara bu dünyada rezilliği tattırmıştır. Bu dünya azabıdır, ama âhiret azabı daha büyüktür. Çünkü dünyadaki azapların bir sonu vardır. Ölümle son bulur ama âhiretteki azabın sonu yoktur. Âhiret azabı dünyadaki azaplardan çok daha büyüktür. Keşke bunu insanlar bilseydi! Peki bu insanların bu dünyada bunu bilmelerine, anlamalarına bir imkân yok muydu? Hayır:

27. "Biz bu Kur'an'da insanlara her türlü misali, belki öğüt alırlar diye, andolsun ki verdik."

Bir insan için, bir insanın anlayıp kavraması için bu Kur'an'da her türlü meselden, her türlü misalden anlattık, diyor Rabbimiz. İnsanlar düşünsünler de gerçeği anlasınlar diye her şeyi anlattık. Yanlış, doğru ne varsa hepsini bu kitapta açık açık beyan etmiştir Rabbimiz. Hem de belki anlayamazlar, belki kavrayamazlar diye örnekleriyle, misalleriyle her şeyin doğrusunu, yanlışını anlatmış, örnekler vermiş, her tavrın, her amelin mükâfatını ve cezasını beyan etmiştir.

28. "O, eğriliği olmayan, Arapça bir Kur'an'dır. Belki sakınırlar."

Bu kitap eğri büğrülüğü olmayan Arapça bir kitaptır. Yâni bu kitapta herhangi bir tenâkuz, herhangi bir çelişki, bir yamukluk, bir uyumsuzluk, bir

tutarsızlık, bir münâsebetsizlik yoktur. Ya da onda in-sanların anlayamayacağı, şaşkınlığa düşerek bocalayacakları bir karışıklık, bir bulanıklık, bir kapalılık, bir tutarsızlık yoktur. Bu kitap her sınıf ve her dönem insanlığının kendi kapasitesine göre bir şeyler an-layabileceği doğrulukta, netlikte ve berraklıkta bir kitaptır. Sadece bel-li sayıda ve belli sınıf insanların anlayabilecekleri, diğerlerinin anlaya-mayarak bocalayacakları, içinden çıkamayarak sapıtacakları bir kitap değildir bu kitap. Tüm diğer kitaplardan üstün, arınmış, insan eli değ-memiş bir kitaptır bu. İnsanlar arınsınlar diye, muttakî olsunlar, bu ki-tapla yol bulsunlar, bu kitapla ne yapacaklarını, nasıl hareket edeceklerini anlasınlar, bilsinler diye, Rabblerine O'nun istediği kulluğu yaparak O'nun azabından korunsunlar diye, Allah'ın istediği gibi olsunlar diye bu kitap gönderilmiştir. Bakın bundan sonra hemen bir örnek ve-rilecek:

29. "Allah, geçimsiz efendileri olan bir adamla, yalnız bir kişiye bağlı olan bir adamı misal olarak verir. Bu ikisi eşit midir? Övülmek Allah içindir fakat çoğu bilmezler."

Bir adam düşünün ki onun hayatında ortaklar var, şerikler var. Geçimsiz efendileri olan bir adam düşünün. Sadece bir tek kimsenin kulu, kölesi değil, efendisi tek değil. Hem de birbirine zıt, birbiriyle çe-kişen efendilerin hizmetkarı durumunda. Onun hakkında, onun üzerinde birbirine ortak olan sahipler var ki, onlar onu mütemadiyen çekiştirip duruyorlar.

Yine bir adam da düşünün ki, bir tek efendisi var. Bir tek efendiye teslim olmuş, bir tek kişiyi memnun etmeye çalışıyor. Şimdi söyleyin bu iki kişi durum olarak, konum olarak, örnek olarak hiç birbirine eşit olur mu? Bu iki tip insanın hali birbirine benzer olabilir mi?

İşte aynen bunun gibi efendisi, Rabbi bir tek Allah olan, sadece Allah'a kul-köle olan, sadece Allah'a teslim olan, sadece O'nu dinleyen, sadece O'nu razı etmeye çalışan, sadece O'nun emirlerine bo-yun büken kimse, Rabbinin, efendisinin kendisinden ne istediğini bilmekte ve sadece O'na hizmet etmektedir. Sadece O'nu memnun et-meyi düşünmektedir. Rabbini razı ederken acaba başkalarını da razı edemeyecek miyim gibi bir korkusu, bir endişesi yoktur. Çünkü onun sorumlu olduğu efendisi, hesaba çekicisi tek bir Allah'tır. Ama kendisi hakkında, hayatı hakkında söz sahibi birçok varlık, birçok efendisi bu-lunan bir adam düşünün. Pek çok şürekâsı, pek çok rabbi olan ve her biri bir tarafa çeken, her biri farklı şeyler isteyen, her biri farklı bir yerlere asılıp duran İlâhların arasında kalmış ve onların hiçbirisini razı edemeyen, birini memnun ederken ötekileri küstüren, kalbi, hayatı parça parça olmuş bir adam düşünün.

Bir taraftan Rabbinin, diğer taraftan putların, tâğutların, modanın, çevrenin, âdetlerin, törelerin, yönetmeliklerin, ağanın, paşanın, müdürün kulu-kölesi olmuş bir adam… Hepsini razı edeceğim derken hiç birisini razı edemeyen bir adam… Birinin istediğini yaparken öbürünü küstürecek, birinin nehy ettiğini ötekisi emredecek, birinin güzel dediğini ötekisi kötü görecektir. Ne yapacağını bilmez bir vaziyette baştan sona bir bocalama hayatı yaşayacaktır bu adam. Ne kendisinin yapacağı işin ne olduğunu bilebilecek, ne onu yapabilecek, ne de bunları yaptığı zaman bu İlâhlarından her hangi birini razı edebilecektir.

İşte Rabbimiz böylece tevhid ve şirki herkesin anlayabileceği bir misalle anlatıyor. Ama iş bu kadar net ve açıkken acaba bu insanlar niye şirki anlamıyorlar? Niye anlamaya yanaşmıyorlar, bunu anlamak gerçekten mümkün değildir. Evde, camide, caddede, okulda, dükkanda, hayatın her bir alanında sadece tek bir efendiyi razı etmek, tek bir efendiyi dinlemek dururken pek çok efendiyi dinleyerek, pek çok İlâhı razı etmeye çalışarak kalbini parça parça etmeye mahkûm olmanın ne anlamı var? Öyle değil mi? Camide Allah'ı, sokakta başkalarını dinleyen kişi, namaz konusunda Allah'ın dediğini yaparak, kılık-kıyafet konusunda başkalarının dediğini uygulayarak, oruç konusunda Allah'ı razı edip, hukuk konusunda başkalarını razı etmeye çalışarak ezilip büzülmeye ne gerek var?

Elhamdülillah. Hamd tümüyle Allah'a aittir. Tüm hamdler Allah'a mahsustur. Hamd olsun Rabbimize ki, O ne güzel anlatıyor bu konuları? Kulluk, O'ndan başkasına asla yapılmamalıdır. Ama insanların pek çoğu bunu bilmiyorlar. Şeytan onlara amellerini süslü gösteriyor ve kendi hevâ ve heveslerini putlaştırarak körleşip gidiyorlar. Evet müşrikler, şirkin propagandasını yapanlar, şirki yasallaştıranlar tevhidi bilmiyorlar, bilemiyorlar. Ama bilsinler ki:

30. "Ey Muhammed! Şüphesiz sen de öleceksin, onlar da ölecekler."

Evet ey peygamberim, muhakkak ki sen öleceksin, onlar da ölecekler. Hem peygamber için hem de herkes için hesap kitap söz konusudur. Sevgili peygamberleri de dahil Rabbimiz yeryüzünde hiçbir beşere ebedîlik vermemiştir. Her nefis ölümü tadacaktır. Yeryüzünde Allah'ın genel bir yasasıdır bu. Mü'minler de ölecek, kâfirler de. Peygamberler de, mü'minler de, müşrikler de ölecektir. Sadece Allah'ın dinleyen, sadece Allah'a kulluk yapanlar da, bir çok İlâhlara kulluk yapanlar da ölecektir. Allah'a, Allah'ın elçilerine, Allah'ın kitaplarına iman edip bu imana bağlı bir hayat yaşayanlar da ölecek, iman etmeyip kendi kendilerine bir hayat yaşayanlar da ölecektir. Kendilerini yeryüzü tanrısı olarak ilân edenler de ölecektir, onların kulları da ölecektir. Hiç kimse ölümden kaçıp kurtulamayacaktır. Peygamberlerin Allah

gibi yetkileri yoktur. Hayat ve ölüm peygamberin kendi elinde değildir. Peygamber Allah'ın yarattığı, Allah yasalarına teslim bir kuldur.

Bu Allah'ın yeryüzünde koyduğu değişmez bir yasadır. Herkes ölecektir. Ölüm herkes için geçerlidir. Ölüm kişiyi Allah'la karşı karşıya getirecek bir sürecin ilk adımıdır. Peki bu dünyada insan Allah'la karşı karşıya değil mi? Elbette, ama dünyanın şu câri sünneti gösteriyor ki, insan bu dünyada Allah'la beraber olup olmadığını bilemeyebilir. Ama ölümden sonraki hayat öyle değildir. Bir de insanın bu dünyada gerçekleştirdiği kendi fiillerinde bizzat kendi iradesi vardır. Yani bir zorlama ile onları yapmış değildir. Meselâ namaz kılmayı, Kur'an öğrenmeyi kula Allah teklif eder ama zorlamaz onu. Ama kulun bu ira-dî eylemlerinin yanında onun iradesinin dışında oluşanlar da vardır. Meselâ ateş yakar, yukarıdan bırakılan bir cisim aşağıya düşer, rüzgâr eser, doğan ölür. Bu mânâda ölüm Mülk sûresinin 2. âyetinin de beyanıyla Allah'ın sıfatlarının bir tecellisidir. Hiçbir varlık yok ki ölüm yasasından kurtulabilmiş olsun. İşte bu âyetten anlıyoruz ki peygamber bile bunun içindedir.

Öyleyse Rabbimizin hikmeti gereği koyduğu bu ölüm yasasını kerih görüp ondan kaçıp kurtulmaya çalışmak yersizdir. Ama öyle bir hayat yaşayalım ki ölüm sevgiliyle buluşma gecesi gibi bir anlama dö-nüşün. Sahabe-i Kirâm efendilerimiz ölümü hep hayatın içinde kabul etmişlerdir. İnsan nasıl ki acıkır, susar ve yerse, aynen bunun gibi do-ğar, büyür ve ölür. Yemek yemek nasıl ki bir Allah yasasına boyun bükmüşse, ölümü de öylece kabul etmek zorundayız. Ölümü hayatın içinde dışlamak, gündemden düşürmek, unutmaya çalışmak esasen şu yerleşik hayatın en büyük zulmü felâketidir. Meselâ şu anda toplumun vazgeçilmezlerinden birisi olan çeyiz, belli bir ekonomik kaygının sonucudur. Çeyiz böyle gerçekleştirilince elbette ölüm de yok farz ettirilecektir. Toplumun ısrarla gündemleştirdiği istikbal anlayışı, gelecek kaygısı, mal mülk derdi ölümü gündemden düşüren en büyük faktörlerdir. Ebedî kalacak ya adam bu dünyada. Hiç ölmeyecek ya. İşte hesabını ona göre yapıyor. Küstüğü bir adam ölüverse hemen pişman olup ağlamaya başlıyor. Vay ben ne yaptım, bilseydim öleceğini helâlleşmez miydim diye. Eh ne olacaktı? Ölmeyecek miydi o adam? Elbette ölecekti, ama berikisinin gündeminde ölüm olmadığı için onu uzak zannediyordu. Halbuki ölüm bize her şeyden daha yakındır, bunu bir an bile hatırımızdan çıkarmayalım.

Her şey ve herkes kuldur ve herkes için bir zaman, bir ecel belirlemiştir Rabbimiz. Kendisinden başka her şey fânîdir. Her şey eceli geldiği zaman yok olmaya mahkumdur. Bâkî olan sadece bu kâ-inatın yaratıcısı ve yarattığı

varlıkların yasalarının ve ecellerinin tayin edicisi olan Rabbimizdir. Evet hepiniz bir gün öleceksiniz ve:
31. "Ey İnsanlar! Sonra siz, kıyamet günü Rabbinizin huzurunda duruşmaya çıkacaksınız."

Kıyamet gününde Rabbinizin huzurunda, Rabbinizin Mahkeme-i Kübrâsında birbirinize hasım olacaksınız. Birbirinizin dâvâlısı, dâvâcısı olacaksınız. Rabbinizin âdil mahkemesinde muhakeme olacak ve birbirlerinizle çekişeceksiniz. Sen şöyle demiştin, ben böyle yapmıştım, sen şöyle yapmıştın, beni sen saptırmıştım, beni sen yoldan çıkarmıştın, keşke seni dinlemeseydim, keşke sana destek olmasaydım vs. vs…

Bu tartışma Rabbimizin büyük mahkemesinde Rabbimiz huzurunda olacaktır. Herkes birbirini suçlayacak, birbirine saldıracak, birbirini kötüleyecek. Ama Rabbimiz insanlar arasında adaletle hükmünü verecek, çünkü Melik Allah'tır. Öyleyse ey insanlar, gelin o Muhakeme-i Kübra'da, âdil olan Rabbimizin âdil mahkemesinde yarın bu kitabın hükümlerine, bu kitabın yasalarına göre birbirimize karşı dâvâlı ve dâvâcı olacağımızı ve bu kitabın âyetlerine göre hakkımızda hüküm verileceğini unutmadan bugün bu kitaba göre bir hayat yaşamaya bakalım.

Eğer bugün bu kitabın istediği bir hayatı yaşayabilir, birbirimize karşı görevlerimizi, ilişkilerimizi bu kitabın istediği şekilde gerçekleştirebilirsek, yarın o büyük mahkemede yüzü ak olarak çıkabileceğiz demektir. Çünkü O mahkemede haktan, adaletten başka bir şey yoktur. Meselâ bu dünyada Yahudi'si de Hıristiyan'ı da bir Müslümanla olan dâvâsını Rasulullah Efendimizin mahkemesinde halletmek ister. Kesinlikle bilirler ki, Rasulullah Efendimizin mahkemesinde adalet vardır. O sadece adaletle hüküm verecektir. Ama münâfıklar, kalplerinde yamukluk bulunanlar ise adaleti gerçekleştirecek peygamberin mahkemesine değil de parayla pulla satın alabilecekleri kimselerin mahkemelerine gitmektedirler. İşte kıyamet gününün mahkemesinin sahibi, Mâliki Allah'tır.

Öyleyse yarın kimin mahkemesine çıkacak, kimin huzurunda muhakeme olacak, kimin yargısına boyun bükmek zorunda kalacaksak, burada ona göre hareket etmek zorundayız. Yarın hüküm verecek Rabbimize kul-köle olmak zorundayız. Yaşadığımız hayatta sadece O'na karşı sorumlu olmalı, başka hiç kimsenin üzerimizde hak sahibi olmasına razı olmamak zorundayız.

32. "Allah'a karşı yalan uydurandan, kendisine gelmiş olan gerçeği yalan sayandan daha zalim kimdir? İnkârcılar için cehennemde bir durak olmaz olur mu?"

Allah'a karşı yalan uydurandan, yalan iftira edenden ve kendisine gelmiş olan sıdkı, hakkı, gerçeği yalan sayandan daha zalim kim vardır? Cehennemde böyle kâfirler için bir sığınak, bir barınak yok mudur? Allah'a yalan uydurmak demek Allah'ın zatıyla, sıfatlarıyla, yetkileriyle alâkalı yalan söylemek demektir. Allah hayata karışmaz, Allah vahiy göndermez, Allah bizden kulluk istemez şeklindeki yalanlardır bunlar. Allah'ın sıfatlarını, Allah'ın yetkilerini Allah'tan başkalarına vermek türündeki yalanlardır.

Yeryüzünde Allah'tan başka Rabblerin, İlâhların, tanrıların varlığını kabul etmek türündeki yalanlar, Allah'ın yeryüzünde yetkilileri, oğulları, evlâtları vardır şeklindeki yalanlardır.

Veya Allah bir konuda öyle bir şey demediği halde Allah böyle buyuruyor, Allah böyle istiyor şeklinde yapılan yalanlardır. İdeolojiler uyduruyorlar, sistemler geliştiriyorlar ve bunları Allah'a isnat ederek, O'na onaylattırmaya, Allah ta böyle istiyor demeye, Allah'a yalan iftira etmeye çalışıyorlar.

Yeryüzünde Allah'ın asla istemediği bir hayatı yaşıyorlar ve işte şu bizim yaşadığımız hayat Allah'ın istediği, Allah'ın razı olduğu bir hayattır diyerek küfürlerini, şirklerini Allah adına yasallaştırmaya çalışıyorlar.

Allah'tan kendilerine gelmiş doğruları, Allah âyetlerini yalan-lıyorlar. Allah âyetlerini hayatlarında boşa çıkarmaya, işlemez hale getirmeye çalışıyorlar. Sanki Rablerinden kendilerine hiçbir âyet gel-memiş, hiçbir doğru gelmemiş gibi onları görmezden, duymazdan ge-liyorlar, yok farz ediyorlar. Allah'tan gelen bu doğruları gündemlerinden düşürmeye çalışıyorlar. Tüm Allah doğrularını boşa çıkarıyorlar. Bunlardan daha zalim kim vardır, diyor Rabbimiz.

Böyle Allah'a karşı yalan iftiralarda bulunan, yalanlarını Allah'a izâfe eden ve bir de Allah'tan gelen doğruları, Allah'ın âyetlerini yalanlayandan daha zalim kim vardır? Allah'ın âyetlerini yok farz ederek bir hayat yaşayandan daha zalim kim vardır? Âyetlerin varlığını görmez-den gelerek, âyetleri örterek, örtbas ederek, gündeme almayarak bir hayat yaşayan kişiden daha zalim kim vardır, diyor Rabbimiz. Böyle yapan zalimleri Allah kesinlikle hidâyete ulaştırmayacaktır. Bu tür insanlar kesinlikle saadeti bulamayacak, huzuru göremeyeceklerdir. Âhiret gününde de cehennem onların barınağı, sığınağı olacaktır. Ama:

33. "Gerçeği getiren ve onu doğrulayanlar, işte onlar, Allah'a karşı gelmekten sakınmış olanlardır."

Sıdk ile gelmiş, sadık olarak gelmiş, doğru ve doğrulayıcı olarak, tasdik edilmiş ve tasdik edici olarak insanlara Rabbin tasdik ettiği doğruları gösterici olarak gelmiş ve onları tasdik eden, doğrulayan ve bu doğrular istikâmetinde bir hayat yaşayanların, bu doğruları hayatında eylem olarak görüntüleyenleri kesin hakta, kesin doğruda olduğunu tasdik edici olarak gelen bu âyetleri doğrulayanlar, Rabblerine karşı gelmekten, Rabblerine kafa tutmaktan sakınan mü'minlerdir. Bu doğrularla yol bulan, bu doğrularla Allah için hayat yaşayan muttakîlerdir. Gözleriyle, kulaklarıyla, kalpleriyle, içleriyle, dışlarıyla, geceleriyle, gündüzleriyle Allah'tan gelen bu doğruları tasdik ederek, eyleme dökerek, amele dönüştürerek, hayatlarında görüntüleyen insanlardır onlar. Kendileri bu doğruları tasdik ettikleri ve hayatlarını onlarla düzenledikleri gibi, insanlara, Allah kullarına da bu doğrularla giden, on-lara bu doğruları götüren kimselerdir onlar. Bu doğrulara uygun ameller, tavırlar sergileyen muttakîlerdir onlar. Peki ne varmış onlar için? Ne hazırlamış onlar için yarın Rabbimiz?

34. "Onlara, Rablerinin katında diledikleri şeyler vardır, bu, iyilerin mükâfatıdır."

Onlar için Rabbleri katında diledikleri her şey vardır. Orada onlar için diledikleri, arzu ettikleri, gönüllerinin çektiği her şey vardır. Çünkü o cennet Allah'ın ağırlamasıdır. Böyle bir nîmet ortamında acaba şu da var mı, bu da var mı, demenin hiçbir anlamı yoktur. Allah'ın şanına lâyık bir cennettir orası. Orada hiçbir şeyin yokluğu, mahrumiyeti yoktur. Orada huzur kaçırıcı, üzüntü verici hiçbir şey yoktur. Orada bu muttakîler öyle bir mutluluk içindedirler ki, cennet nîmetleri onların yüzlerine, gözlerine, gönüllerine,

benliklerine sinmiş âdeta nîmetlerle iç içe olmuşlardır. Allah'ın nîmetlerinin eseri o muttakîlerin yüzünde, gözünde benliğinde hissedilecektir. Sevinçleri, memnuniyetleri, yüzlerinde, gözlerinde, hallerinde ve tavırlarında etrafa ta-şacaktır.

35. "Zira Allah, onların yaptıkları kötülükleri örter, onlara, işledikleri şeylerin en güzel karşılıklarını verir."

Çünkü Allah onların yaptıklarının en kötüsünü örtecektir. Dünyada onların işledikleri kötülükleri örtecek ve yaptıkları şeylerin en güzel karşılığını verecek, ya da yaptıkları amellerin en güzeliyle onlara karşılık verecektir.

Anlayabildiğimiz kadarıyla Rabbimiz mü'minlerin, muttakîlerin orada amellerinin katsayısının böyle olacağını haber veriyor. Yâni mü'minlerin dünyada işledikleri tüm ameller, o amellerin en iyisiyle, en güzeliyle, en ihlâslısıyla çarpılacak. Yâni bütün amelleri o en güzel a-melle çarpılıverecek, tüm amelleri o en güzel amel gibi kabul ediliverecek. Ne büyük bir rahmet değil mi?

Meselâ dünyada kıldığınız tüm namazlarınız, en güzel bir namaz gibi kabul edilecek. Veya gerçekten çok ihlâsla yaptığınız bir infak gibi kabul edilecek tüm infaklarınız. Mü'minler en güzel amelleri karşılığında mükâfat alırlarken, kâfirler de en kötü amelleriyle cezalandırılacaklardır.

Kim yapabilir bunu Allah'tan başka? Her türlü kötülüğü, her türlü suçları işlemiş, kötülük peşinde koşarken birdenbire tevbe edip Rabbine kulluğa yönelen kişiyi birdenbire affedeceğini, tüm kötülüklerini örteceğini haber veriyor Rabbimiz. Hem de tüm bu kötülükleri ör-tülmekle, tüm bu suçları affedilmekle kalmayıp üstelik yaptığı en iyi iş-leri esas alınarak mukâbelede bulunulacak kendisine. Kim bu kadar merhametli olabilir insana? Allah'tan başka hangi efendi yapabilir bunu hizmetçisine? Kim mahiyetindekinin kötülüklerini iyilikleri karşılığında silip ona göre değerlendirebilir? Bugünkü yapay tanrılar, yaptığı kötülüklerle sabıkalı hâle getirip her zaman onun yaptıklarını karşısına getirmeden yana değil mi? Bugünkü sahte tanrıların hukuku bunun üzerine bina edilmiş değil midir?

36. "Allah, kuluna yetmez mi? Ey Muhammed! Seni O'ndan başka şeylerle korkutuyorlar. Allah'ın saptırdığını doğru yola koyacak yoktur."

Allah kuluna kâfi değil mi? Allah kuluna yeterli değil mi? Her zaman, her yerde, her konuda ve hususta Allah kuluna yeterlidir. Kula Allah'tan başkası lâzım değildir. Allah var, başkasına gerek yoktur. Korku merciî olarak, saygı ve güven merciî olarak Allah'ı bilmeyenler, Allah'ı tanımayanlar herkesten ve her şeyden korkarlar. Başkalarına karşı korkusuz, eyvallahsız, hür ve özgür olabilmenin yolu korku merciîni bilmeden geçer. İşte bakın onu soruyor Rabbimiz. Mutlak güç ve kudret

sahibi olan Allah size yetmiyor mu ki, O'ndan başkalarına yöneliyorsunuz? Güç kaynağınızın farkında değil misiniz ki başkalarına güvenip sığınmaya kalkışıyorsunuz? Sizin bu güç kaynağınızın farkında olmayışınızı, Rabbinize güvenmeyişinizi, sizlerde olmaması ge-reken bu tür zaafları gören kâfirler de cesaret bulup sizi Allah'tan baş-ka şeylerle, paralarıyla, ekonomik ve siyasal güçleriyle, askerî kuvvetleriyle korkutmaya ve sizleri kendi egemenlikleri altına almayı deniyorlar.

Yapmayın bunu. Korkulmaya lâyık olan, güç ve kudret sahibi olan benim ve ben kuluma kâfiyim. Sizi benden başkalarıyla korkutmaya çalışanlara kulak asmayın. Ama Allah kimi saptırmışsa artık onu doğru yola iletecek yoktur. Hidâyette olmayı, hidâyette kalmayı dileyip de Allah'ın kendilerine hidâyetini gösterdiği mü'minler sadece Allah'tan korkarlar, sadece Allah'a güvenip bağlanırlar. Çünkü her ko-nuda Allah kuluna kâfidir. Rızık verme konusunda kuluna Allah kâfidir de hüküm koymada, yasa belirlemede kâfi değil mi? Her konuda yasaları, hayat programı, ef'ali, fiilleri, isimleri ve tüm tasarrufları konusunda kul Allah'ın kendisine kâfi olduğuna inanmalı ve bu inancı bizzat hayatında yaşamalıdır. Bizler kesinlikle biliyor ve inanıyoruz ki, âlîm olarak Rabbimiz bize kâfidir, Habîr olarak, Rezzâk olarak, Rabb olarak, İlâh olarak kâfidir.

Alîm olan Allah'ın kitabı bizim için yeterlidir, bir başkasına ihtiyacımız yoktur. Örnek olarak peygamberi yeterlidir, bir başkasına ih-tiyacımız yoktur. Hakim olarak Allah'ın âyetleri bize yeterlidir başka yerlerde hikmet aramaya, başkalarının bilgisiyle bilgilenmeye ihtiyacımız yoktur. Rezzâk olarak, rızkın vericisi olarak, rızkın tüm sebeplerinin yaratıcısı olarak Allah bize kâfidir, başka rızık vericilere ihtiyacımız yoktur. Azîz olarak Allah bize yeter, izzeti ve şerefi sadece O'nda görür, O'ndan, O'na kulluktan bekler, başka hiçbir yerde izzet ve şeref aramayız. Müheymin olarak, murâkıb ve gözetleyici olarak Allah bize yeterlidir, başkalarının denetleyiciliğine ihtiyacımız yoktur. Bizi hiç kimse görmese de Rabbimizin gördüğü şuuru içinde O'nun haramlarını işlemekten sakınırız. Rahmân olarak, Rahîm olarak, Rabb olarak, İlâh olarak O bize kâfidir, kendimizi başkalarına değil, sadece O'na beğendirmeye çalışırız, O'nun beğenisi bizim için yeterlidir.

Ama kâfirler, müşrikler, Allah tanımazlar Allah'tan başkalarını size saygın gösterecekler, size güçlü, kuvvetli, egemen gösterecekler. Başkalarını Allah'a alternatif olarak gösterecekler. Başkalarının yasalarını, başkalarının sistemlerini Allah'ın yasalarına alternatif olarak sunacaklar. Başkalarının siyasal ve askerî güçlerini Allah'a alternatif olarak gösterecekler. "Allah güçlüdür ama falanlar da güçlüdür, onlardan da korkulmalıdır, onlar da dinlenmelidir diyecekler. Allah Rahmân ve Rahîmdir ama filanların, filan tâğutların rahmeti de bizi kuşatmıştır," diyecekler. "Allah Alîmdir, ilmi tamdır ama falanlar da şu şu konuları bilmektedir. Aslında günümüzde Allah bilgisine ihtiyaç kal-mamıştır, asrımız bilim asrıdır, bugün

bilim her şeyi çözecek güce u-laşmıştır," diyerek Allah bilgisine karşılık laboratuarı, vahye karşılık bilimi alternatif olarak koymaya çalışacaklar. Allah'tan başkalarına saygı göstermeye çalışacaklar. Allah'tan başka Allah'a muadiller, denkler, şerikler, nidler bulup onları sizin karşınıza dikecekler, insanların gündemlerine sokacaklar, insanların gözlerinde büyük, saygın, muhteşem hale getirecekler.

"Efendim bunlar egemenler, bunlar siyasîler, bunlar hukuk uz-manları, bunlar eğitim otoriteleri," diyerek hacet kapısı olarak Allah'ı değil de, bunları gösterecekler. Her konuda Allah'ı değil de başkalarını referans gösterecekler. Allah'tan başka gayb biliciler, Allah'tan baş-ka şifa vericiler gösterecekler. Allah'tan başka kanun koyucu Rabbler gösterecekler. Yaratıcı olarak Allah'tan başkalarını, egemen olarak başkalarını gösterecekler. "A.B.D oturduğu yerden bir düğmeye bastığı zaman her şeyi yapar," diyecekler. Sizin gündeminize Allah'tan başkalarını getirip koyacaklar. Allah'tan başkalarını dinlemenizi, Allah'tan başkalarına itaat etmenizi, başkalarının yasalarını uygulamanızı ve Allah'tan başkalarına saygılı olup, onlardan korkmanız gerektiğini söyleyecekler. Halbuki Allah kuluna kâfidir, Allah'tan başkalarından asla korkmayın. Eğer Allah'tan korkmazsanız, kesinlikle bilesiniz ki herkesten ve her şeyden korkutur Allah sizi.

37. "Allah'ın doğru yola eriştirdiğini de saptıracak yoktur. Allah, güçlü olan, öç alabilen değil midir?"

Allah kime bilgisini ulaştırarak hidâyet etmişse artık onu saptıracak yoktur. Allah'ı tanımış, Allah'ın hidâyetini bilmiş bir mü'mini yolundan kim saptırabilir? Bakın peygamberiniz, önderiniz sadece Allah'tan korkup başka hiçbir şeyden korkmadığı için döneminin müşriklerinin tehditlerinin hiçbirisi onu saptıramamıştır. Çünkü onun koruyucusu Allah'tı. Hâfızı Allah'tı. Şimdi söyleyin Allah aşkına, koruyucu Allah, hadîsi Allah olan bir mü'mini hangi saptırıcı saptırabilir? Allah Azîz ve intikam sahibi değil mi? Allah'ın koruduğuna kim zarar verebilir?

Unutmayalım ki şu anda yeryüzünde sapanlarıyla, sapıtanlarıyla, mü'minleriyle, kâfir ve müşrikleriyle, sadece Allah'a inanıp, sadece O'na güvenip, sadece O'ndan korkanlarıyla, Allah'tan başkalarından korkan ve korkutanlarıyla bir savaş devam etmektedir. Biraz daha kısa söyleyecek olursak, kâfirlerin her cinsiyle Allah arasında bir savaş cereyan etmektedir. Kesinlikle bilelim ve inanalım ki, kâfirlerle Allah ordusu, Allah taraftarları arasında süren bu savaşı Allah taraftarları kazanacaktır. Çünkü gerek burada, gerekse kitabımızın başka yerlerinde görüyoruz ki Allah Azîzdir, Allah düşmanlarına karşı intikam sahibidir. Allah kitabında bir yasa olarak şunu yazmıştır: "Ben ve elçilerim mutlak sûrette galip geleceğiz."

Dünyada Allah dostları Kâfirlere karşı mutlak galip geleceklerdir. Âhirette bu kâfirlerin zaten savaşacak bir güçleri olmayacaktır. Ama bu dünyada şuursuzca Allah'a silâh çekiyorlar. Allah'a ve O'nun ordularına akılsızca kafa tutuyorlar. Lâkin bu yaptıklarının karşılığı olarak yakında nasıl bir yenilgiyle yenileceklerini göreceğiz. Bu yenilgileri dünyayla sınırlı kalmayacak, önceki âyetlerde ifade edildiği gibi alçaklar ateşe yuvarlanacaklar ve yüzleriyle Allah'ın ateşinden korunmaya çalışacaklar. Dünyada kendilerine itaat edenler yarın onların azaplarının kat kat artırılmasını isteyecekler. İşte bu ve benzeri âyetleri duyan, bunları onlara duyuracak mü'minler çıkarsa kâfirler Müslümanlar karşısında daima yenik olduklarını, daima hezimete mahkum olduklarını soluklayacaklardır bu dünyada. Çünkü Azîz olan, mutlak galip olan ve kendisiyle savaşa tutuşanlardan mutlak intikam alacak olan Allah ve O'nun ordularıdır.

38. "Ey Muhammed! Andolsun ki, "Gökleri ve yeri yaratan kimdir?" diye sorsan: "Allah'tır" derler. De ki: "Öyleyse bana bildirin, Allah bana bir zarar vermek isterse, Allah'ı bırakıp da taptıklarınız, O'nun verdiği zararı giderebilir mi? Yahut bana bir rahmet dilerse, O'nun rah-metini önleyebilir mi?" De ki: "Allah bana yeter; güvenenler O'na güvenir."

Onlara, o müşriklere gökleri ve yeri kim yarattı diye soracak olursak, derler ki, diyecekler ki "Allah." Yaratıcı olarak Allah'ı kabul edecekler. De ki, öyleyse yaratıcı olan Allah'ı bırakıp ta şu kendilerine kulluk ettiğiniz şerikleriniz doğru mu? Allah bana bir zarar vermek is-terse, Allah'ı bırakıp ta kendilerine tapındığınız, kendilerine sığındığınız, kendilerine dua ettiğiniz bu tanrılarınız o zararı giderebilirler mi? Yahut Rabbim bana bir rahmet dilese bir rahmet ulaştırmayı murad etse, onlar bu rahmeti engelleyebilirler mi? Rahmet olarak Rabbim bana bir kitap gönderse, bana bir rahmet kapısı açsa, bana bir cennet kapısı açsa buna engel olabilirler mi bu tanrılarınız? Hayır hayır, hiçbir şey mü'mini Allah'ın rahmetinden de gazabından da alıkoyamaz.

Allah'ın kullarına açtığı bir rahmetin önüne geçecek, engelleyecek hiçbir kimse, hiçbir güç olmadığı gibi, O her neyi de tutarsa, onu da O'ndan başka salacak yoktur. Yâni O kullarına bir rahmeti tu-tacak, engelleyecek olursa onu da yine O'ndan başka kullara ulaştırabilecek kimse de yoktur. Kullarına fayda ve zarar verme sadece O'na aittir. Hüküm O'na aittir, takdir O'na aittir, O'nun hükmüne, O'-nun takdirine karşı gelecek yoktur. Kimse O'nu mağlup edemez. Mutlak güç ve kudret sahibi O'dur ve O'nun yaptığı tüm işleri mutlak bir hikmetledir.

Yaratıcı olarak Allah'ı kabul eden ama Allah'ın hayata karışmasına, ulûhiyet ve rubûbiyetine karşı çıkan bu insanlar Allah'ı bırakıp da kendilerine cevap veremeyecek, dualarına ve çağrılarına icâbet edemeyecek âciz varlıklara kulluk yapmaktadırlar. Yeryüzünde hiçbir şey

yaratmaya ve yapmaya güç yetiremeyen, hiçbir şeye mâlik olmayan, kendi varlıkları konusunda bile Allah'a muhtaç olan, yoku var etmeye, varı yok etmeye, fayda sağlamaya ve zararı def etmeye kâdir olmayan bir kısım âciz varlıklara kulluk eden, onlara dua eden, onları yardıma çağıran kimselerden daha akılsız yoktur.

Sen o akılsızları bırak peygamberim ve de ki, Allah bana yeter. Tevekkül edecekler, Allah'a tevekkül etsinler; güvenecekler, Allah'a güvensinler. Allah bize yeter, biz sadece O'na teslimiz. Çünkü bizim adımıza karar veren, bizim adımıza kulluk programı belirleyen, bizim yapamadıklarımızı yapıveren, bize imkân sağlayan, fırsat veren O'dur.

39,40. "De ki: "Ey milletim! Durumunuzun gerektirdiğini yapın; doğrusu ben de yapacağım. Kendisini rezil edecek azap kime gelecek, kime sürekli azap inecek bileceksiniz."

De ki ey kavmim, durumunuzun, konumunuzun gereği neyse onu yapın, ben de bana düşeni yapacağım. Belirlediğiniz statüko içinde, şeytan yasaları çerçevesinde elinizden ne geliyorsa onu geriye koymayın. Ne yapacaksanız yapın bakalım. Ben de benim vekilim olan, bana yasa belirleyen Rabbim adına, Rabbimin belirlediği emirler doğrultusunda hareket edeceğim. Er geç bir gün azabın kime geleceğini, kimin galip, kimin mağlup olacağını göreceksiniz, bileceksiniz. Kim güçlü, kim güçsüz, yakında anlayacaksınız. Adamlar kendi hevâ ve hevesleriyle, kendilerine göre konum belirlemişler. Zengin olanlar güçlüdür, ekonomik güce sahip olanlar güçlüdür, üstündür diyorlar. Allah buyurur ki çok yakında bilecekler onlar mı güçlüymüş, onlar mı Azîz ve şerefliymiş yoksa gariban Müslümanlar mı? Bunu çok yakında siz de göreceksiniz, biz de göreceğiz.

Evet böyle dememizi istiyor Rabbimiz bizden. Ey Kâfirler! Ey müşrikler! Ey zalimler! Ey Allah düşmanları! Haydi buyurun ne yapacaksanız yapın! Sizler elinizden ne geliyorsa, ne yapabilecekseniz yapın! Küfrünüzün, şirkinizin gereği olarak, putlarınızın, put sistemlerinizin gereği olarak Allah'la savaş yolunda, Allah'a kafa tutma yolunda gücünüz neye yetiyorsa, elinizden ne geliyorsa yapın! Bizler de Allah'a imanımızın gereği olarak yapacağımızı yapıyoruz! Pek yakında göreceksiniz azap kiminmiş? Pek yakında göreceksiniz zafer kime ait olduğunu? Gelecekte kâfirler mi galip gelecek, yoksa Allah dostları mı? Arkasında Allah'ın bulunduğu dâvâ mı galip gelecek, yoksa arkasında şeytanların bulunduğu küfür mü, bunu çok yakında göreceksiniz. Âkıbet kime aitmiş, sonuç kiminmiş, gelecek kiminmiş? Gelecekte kim egemen olacak yeryüzünde? Hangi dâvâ egemen olacak?

Yahut da yaşadığımız bu dünyanın sonunda cennete kim gidecek? Âhiret yurdu kimin olacak? Kim kaybedecek, kim kazanacak? Bunu yakında siz de göreceksiniz biz de göreceğiz. Bizler yolumuzdan asla şüphede değiliz. Biz dâvâmızdan, yaşadığımız hayattan asla kuşkuda değiliz. Siz yapacağınızı yapın, biz de bizim yapmamız gerekenleri yapacağız. Sizler inandığınız yolun gereklerini, inandığınız küfür ve şirk dinlerinin amellerini pratikte gösterin, biz de inandığımız tevhid dininin amellerini hayatımızda sergilemeye devam edeceğiz. Siz imanlarınızı yaşayın ben de imanımı yaşamaya devam edeceğim. Siz bildiğinizi ortaya koyun, ben de bildiğimi ortaya koyacağım.

Ama ben şunu şimdiden size haber vereyim ki zalimler asla iflah olmazlar. Zalimler hiç bir zaman egemen olamayacaklar. Zalimlerin ne dünyada ne de âhirette asla kurtulmaları mümkün değildir. Dünyada da ukbâda da kurtuluşa erenler ancak mü'minler olacaktır. Allah'a şirk koşan, Allah'a isyan eden, Allah'ın sistemini reddedip baş-kalarının sistemlerini yasallaştıran zalim bir toplum ne dünyada, ne de ukbâda kesinlikle kurtuluşa eremeyecektir. Geçmişte bu böyle olduğu gibi yarın da böyle olmaya devam edecektir. Bu Allah'ın yeryüzünde koyduğu bir yasadır ve kıyamete kadar da bu yasa devam edecektir.

41. "Ey Muhammed! Doğrusu Biz, insanlar için Kitabı gerçekle sana indirdik; kim doğru yolda ise bu kendi lehinedir; sapıtan da kendi aleyhine sapıtmış olur. Sen onlara vekil değilsin."

Ey peygamberim, biz kitabı insanlar için sana hakla indirdik. Bu kitabın içinde hak var, hukuk var; bâtıl yok, yalan dolan yoktur. Ki-tabın indirilişi haktır, kitap hak olarak, hukuk olarak, tüm hakları, hukukları belirleyici olarak indirilmiştir ve de haklı olarak indirilmiştir. Hak Allah'ın indirdiğidir, hak Allah'tan gelendir. Allah'tan gelen bu hakka istinat etmeyen her şey bâtıldır, her şey zulümdür. İnsanlar arasındaki hak değer yargıları bu kitabın değer yargılarıdır. Kim doğrudur, kim yanlıştır, kim üstündür, kim alçaktır, kim Azîzdir, kim zelildir, kim şereflidir, kim şerefsizdir, kim iyidir, kim kötüdür, bunun ölçüsü, kriteri bu kitaptır.

İnsanlar arasındaki tüm ihtilâflar bu kitapla çözümlenecek, tüm hakları bu kitap belirleyecektir. Kimin mü'min, kimin kâfir olduğunu, kimin Allah, kimin şirk yolunda olduğunu bu kitap belirleyecektir. İnsan kendi tavırlarını da bu kitaba göre değerlendirecektir. Her konuda kitap ölçü olacaktır.

Peygamber ve onun yolunun yolcuları bu kitapla hükmedecekler, bu kitaba sarılacaklar, hayatlarının her bir biriminde kitapsız bir hayat sürmeleri, kitabı ellerine almadan bir hayat yaşamaları, kitaptan habersiz hüküm vermeleri, kitabın ortaya koyduğu hakların dışında herhangi bir hak belirlemesine gitmeleri kesinlikle mümkün olmayacaktır. Peygamber ve Müslümanlar kitapla hükmedecekler, kitapla ka-rar verecekler. Kitapsız Müslümanların başarıya ulaşmaları, huzur i-çinde bir hayat yaşamaları asla mümkün değildir. Kitapsız problemlerin çözümü mümkün değildir. İşte Allah bu kitabı peygambere bunun için göndermiştir. Peygamber ve Müslümanlar yaşadıkları hayatın hangi problemiyle karşı karşıya bulunurlarsa bulunsunlar, ister ekonomik bir kavganın, ekonomik bir problemin çözümüyle, ister eğitim problemi, ister hukuk problemi, ister siyasal bir problem hangi ortamda, hangi problemin çözümüyle karşı karşıya olurlarsa olsunlar, problemlerini ancak Allah'ın kitabıyla çözecekler, Allah'ın kitabıyla hükmedecekler ve başarıya ulaşacaklardır. Allah bu kitabı işte bunun için göndermiştir.

Kim ihtidâ etmişse, küfürden, şirkten geçiş ihtidâsıyla, yanlıştan doğruya, bâtıldan hakka, günâhtan sevaba doğru gidiş ihtidâsıyla ihtidâ etmişse, yönelmişse… İhtidâ, yollanmak, yola girmek, yola koyulmak ve yol üzerinde devam etmek anlamlarına gelmektedir. Kim ki Allah'ın gösterdiği, kitabın tarif ettiği hidâyet yoluna girmiş, Allah'a kulluk yolunu tercih etmişse bu tercihi onun kendi lehinedir. Ama kim de sapmış, sapıklığı tercih etmiş, Allah yolunu terk etmişse, bu da onun kendi aleyhinedir. Allah'ın belirlediği yolun, sınırların dışına çıkan kişi yoldan sapmış demektir. Ama çiğnediği Allah sınırlarının çokluğuna göre o kadar dalâleti yoğunlaşmış, o kadar artmıştır. İtikat noktasında, inanç noktasında dalâlete düşen kişi kâfirdir. Amel noktasında dalâlete düşenler de bid'atçı ve günâhkârdırlar.

Bu âyetlerde insanlar için iki konum belirleniyor. Bunlardan birincisi hidâyette olmak, ikincisi de dalâlet, sapıklık. Mühtedî olup hi-dâyeti tercih eden kendisi için mühtedî olmuş, dalâleti tercih eden de kendi aleyhine sapmıştır. Ey peygamberim, sen onlar üzerinde vekil değilsin. Senin böyle bir görevin ve sorumluluğun yoktur. Onları zorlamaya, onları hidâyete ulaştırmaya, hidâyette tutmaya, onların kalplerine hükmetmeye, tasarrufta bulunmaya senin yetkin yoktur.

Veya sen onların özgür iradeleriyle seçtikleri, Rabbinin de onayladığı hidâyetlerinden de dalâletlerinden de sorumlu değilsin. Onların dalâleti tercih edip cehenneme yuvarlanışlarının hesabı sana sorulmayacak. Senin görevin sadece Allah'ın dinini, Allah'ın âyetlerini tebliğdir. Sen onları Allah âyetleriyle uyardığın zaman vazifen bitmiştir. Dileyen hidâyeti, dileyen de dalâleti tercih edebilir, sonucuna kendileri katlanmak şartıyla. Çünkü hidâyetin de dalâletin de sahibi Allah'tır.

42. “Allah, öleceklerin ölümleri anında, ölmeyeceklerin de uykuları esnasında ruhlarını alır. Ölmelerine hükmettiği kimselerinkini tutar, diğerlerini bir süreye kadar salıverir. Doğrusu bunda düşünen kimseler için dersler vardır.”

Nefisleri, canları ölüm esnasında vefat ettiren Allah’tır. Uyurken, uykusu esnasında henüz ölmemiş olanları da vefat ettiren O’dur. Uyku ölümün yarısıdır, yarı ölümdür. İnsan uyku esnasında Rabbimi-zin koyduğu bir yasa gereği neredeyse yarı ölü gibidir. Uyku esnasında insanların ruhları belli ölçüde kabzedilmektedir. İşte bu âyetin beyanıyla uyku esnasında kısmen bir ölüm hadisesi gerçekleşmektedir. Öyleyse vefat bu anlama geliyor. Yâni vefat kişinin ölümü esnasında gerçekleşen hadisedir. Bir de kişi uyku esnasında ölmemiş bir kimsenin vefat halini yaşamaktadır.

Buradaki teveffa, yâni ölüm, ruhun bedenle ilişkisinin kesilmesi anlamına gelmektedir. Uykudaki teveffâ ile ölümdeki teveffâ arasında şu fark vardır. Ölümde ruhun bedenle hem içten hem de dıştan ilgisi kesilirken, uykuda sadece dıştan ilgisi kesilmekte ama içten ilgisi devam etmektedir.

Yâni uyku esnasında Rabbimiz kişinin akıl, his, şuur, idrak ve temyiz gücünü alıvermektedir. Öyleyse unutmayalım ki ölümle hayat iç içe bir bütündür ve hiç kimsenin, hiç birimizin uyuduktan sonra tekrar kalkacağımıza dair bir garantimiz yoktur. Tutan da, alan da, salıveren de Allah’tır. Tüm nefisler Allah’ın tasarrufu altındadır. Hiç kimsenin O’ndan saklanması, kaçıp kurtulması mümkün değildir.

İşte Rabbimiz haklarında ölümü hükmettiği kimseleri uykusu esnasında tutar. Ama Rabbimiz haklarında ölüm fermanını, ölüm hük-münü vermediği, eceli gelmemiş kimseleri de geri gönderir. Tekrar hayata gönderir. Ne zamana kadar? Adı konmuş, Allah tarafından be-lirlenmiş bir ecele kadar. Demek ki her gece Allah bizi öldürüyor ve ecelimizin dolacağı güne kadar da her sabah bizi bir daha kaldırıyor. Gece bizi öldürmüşken Rabbimiz sabahleyin yeni bir fırsatla, yepyeni bir imkânla bizi bir daha kaldırıyor. Sebep ne? Belki bugün aklını başına alır, belki bugün Allah’a kulluğa döner, belki bugün fırsatı değerlendirir diye. Belki de yarın kıyamet gününde Rabbimize karşı bir itiraz hakkımız kalmasın, bir mâzeretimiz olmasın diye böyle yapıyor. İşte bütün bunlarda düşünecek, tefekkür edecek, düşünüp değerlendirecek bir toplum için âyetler vardır, ibretler vardır.

Canlar üzerinde yegâne tasarruf sahibi, yegâne hüküm sahibi Allah’tır. Geceleyin herkesi uyutan, vefat ettiren, eceli dolanların ruhlarını tutup öldüren, ama vakti gelmemiş olanları tekrar diriltip uyandıran O’dur. Hayat ve ölüm üzerinde yegâne Mâlik, yegâne söz sahibi O’dur. Uyku esnasında da, ölüm esnasında da kulları üzerinde yegâne tasarrufunu, hükümranlığını yürüten O’dur. Yaşamamız gerekiyorsa hayat konumumuzu,

ölmemiz gerekiyorsa ölüm konumumuzu belirleyen, takdir eden, uygulayan O'dur. Yeryüzünde en çok sevdiği, yeryüzünün en şereflisi elçisine bile bu konuda bir yetki vermemiştir. Her konuda, hayat ve ölüm konusunda, hidâyet ve dalâlet konusunda yetki sadece kendisine aittir. O'nun hidâyette dedikleri hidâyettedir, dalâlette dedikleri de dalâlettedir.

43, 44. "Yoksa putperestler Allah'tan başka şefaatçiler mi edindiler? De ki: "Onlar bir şeye sahip olmadıkları akıl da edemedikleri halde mi şefaat edecekler?" De ki: "Bütün şefaat Allah'ın iznine bağlıdır. Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur. Sonra O'na döneceksiniz."

Yoksa onlar, o müşrikler Allah'tan başka, Allah berisinde bir takım şefaatçiler mi edindiler? Bir kısım aracılar mı buldular kendilerine? De ki, onlar hiç bir şeye mâlik değiller, hiç bir güç ve yetkiye sahip değiller. Akılsız, aciz varlıklar iseler de mi onlara bu yetkiyi vereceksiniz? Böyle olsalar da mı kendilerini güç kuvvet sahibi kabul edeceksiniz? Hayır hayır, ne sizlerin Allah berisinde yetkili kabul ettiklerinizin ellerinde bu yetkiye dair size gösterebilecekleri bir yetki belgeleri vardır, ne de sizin kendilerini şefaatçi kabul ederken elinizde bu konuda bir deliliniz vardır.

Allah'a kulluğu bırakıp ta O'nun berisinde şefaatçi kabul ettikleri, İlâh kabul ettikleri, Rab kabul ettikleri bu yapay tanrıların ve tanrıçaların hiç birisi hiçbir şeye mâlik değillerdir. Hiç birisi gerçek mülkiyete sahip değillerdir. Ne onların yaratılışları üzerinde, ne uykuları üzerinde, ne uykudan uyanmaları, ne de ölümleri üzerinde hiçbir yetki ve tasarrufları yoktur. Onların hayatları ve ölümleri üzerinde hiçbir söz hakları yoktur. Onların hidâyet ve dalâletleri üzerinde zerre kadar bir selâhiyetleri olmadığı gibi, Allah katında bu konularda şefaate sahip değillerdir onlar.

O Allah berisinde büyük bildikleri, kendilerinde yetki gördükleri, adlarını andıkları, kendilerine dua edip yardım bekledikleri, daraldıkları zaman "yetiş ey filan, kurtar ey falan" diye imdada çağırdıkları, kendilerine sığınıp kurtarıcı bildikleri varlıkların hiçbirisinin Allah katında en ufak bir yetkileri yoktur. Allah berisinde Allah'a oğullar, kızlar izâfe ederek, Allah'a velîahtlar bularak şefaatini umdukları hiçbir varlığın onlara yapabilecekleri bir şeyleri yoktur. Kur'an'ın değişik yerlerinde görüyoruz ki insanlar kimi varlıkların kendileri hakkında Allah huzurunda şefaatte bulunabileceklerine inanarak sapmışlardır.

Müşrikler Allah katındaki şefaatin insanlar arasında cereyan eden şefaat gibi olduğunu zannediyorlardı. Onlar Allah katındaki şefaatin, kral katındaki oğlunun, kızının, vezirlerinin, yardımcılarının ve ona denk veya ondan daha üstün kralların şefaat etmesi gibi düşünüyorlardı. Halbuki her şey ve herkes Allah'ın kulu, Allah'ın mülkü iken ve Allah karşısında hiçbir kulun hiç bir gücü yokken kimin böyle bir şeye cesareti olabilir ki? Kim böyle bir şeye teşebbüs edebilir? Allah'ı kim etkisi altına alabilir? Allah karşısında

kim söz sahibi olabilir? Allah'a etki etmek, Allah'a bir şey yaptırmak şöyle dursun, en çok sevdiği peygamberler ve melekler bile O'nun huzurunda ağızlarını bile açmaya cesaret edemezler.

De ki, bütün şefaat Allah'ın iznine bağlıdır, şefaatin tümü Allah'a aittir. Şefaat yetkisi sadece Allah'ın elindedir, şefaat edeceklere de, şefaat edileceklere de izin verecek olan, belirleyecek olan Allah'tır. Bu konuda daha önceki sûrelerde epey bir şeyler söylemiştik. Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur. Sonra O'na döneceksiniz.

45. "Allah tek olarak anıldığı zaman, âhirete inanmayanların kalpleri nefretle çarpar, ama Allah'tan başka putlar anıldığı zaman hemen yüzleri güler."

Allah tek başına zikredildiği zaman, "Rahmân ve Rahîm olan Allah'tır, yaratıcı olan, yarattıklarına egemen olan, ölüme ve hayata etkin olan Allah'tır, kullarının tek hacet kapısı Allah'tır, Allah'tan başka hacet kapısı yoktur, bilen Allah'tır, Allah'tan başka bilen yoktur, şifa Allah'tandır, Allah'tan başka şifa merciî yoktur, hüküm, hâkimiyet Allah'a aittir, O'ndan başka hiç kimsede hâkimiyet yetkisi yoktur" dendiği zaman, her konuda yetkili sadece Allah zikredildiği zaman, ahire-te inanmayanların kalpleri nefretle çarpar. Kalplerinde bir öfke, yüzlerinde bir ekşime meydana gelir. Sadece Allah'tan bahsettiniz mi, sadece Allah dendi mi, böyle olurlar ama O'nun berisinde bir şeylerden söz ettiniz mi, yâni bir konuda etkin ve yetkin olarak Allah'tan başkalarından da, meselâ bir kısım tâğutlardan da, putlardan da, bilimden de, büyütülmüş varlıklardan da, yıldızlardan, uzmanlardan da söz etmeye başladınız mı gülüp sevinmeye başlarlar, yüzleri açılır.

Çünkü bu müşriklere Allah'tan başkalarından bahsetmek onların hevâ ve heveslerini onaylamaktadır. Aslında bu adamlar kendi hevâlarını tatmin ettiklerinden dolayı onları kabul ediyorlar. Yâni eğer o büyük kabul ettikleriyle kendi aralarındaki menfaat bağları kesiliverse, derhal onları bırakıp başkalarını bulurlar. Onların bunlarla bağlantısı sadece menfaat ilişkisine dayanmaktadır.

Sadece Allah dediniz mi içleri burkulur, kalpleri kabarır. Meselâ yağmurun yağması konusunda sadece Allah dediniz mi yüzleri ekşir, ama bu konuda Allah'tan başka şeylerden, işte rüzgardan, buluttan, hava hareketlerinden bahsettiniz mi yüzleri gülmeye başlar. Veya çocuğu dünyaya getiren sadece Allah'tır dediniz mi bundan hoşlanmazlar ama Allah berisinde bir şeylerden, işte spermden, hücreden, hücrenin döllenmesinden filân bahsettiniz mi adamların yüzleri gülmeye başlayıverir.

Veya bir mecliste sadece Allah'tan söz ettiniz mi çatlar, patlar adamlar. Ama öyle değil de Allah'ın berisinde bir şeylerden meselâ senetten, çekten, geçimden, seçimden, arabadan, piyasadan, ölenden,

öldürenden, yemeden, içmeden bir şeylerden söz edince adamların yüzleri gülmeye başlar. Coşarlar, gülerler, tabak tabak açılırlar. Niye? “Hep Allah, hep Allah bıktık yahu! Yeter! Bu kadarı da olmaz ki!” derler.

Yâni her zaman Allah dendi mi, her konuda Allah dendi mi mahvoluyorlar. Ama bazen Allah dendi mi bundan razı oluyorlar. Meselâ namaz deyin razı adam, veya oruç deyin razı adam. Zekattan bahsedin, isterseniz malınızın tamamını dağıtın onu hiç ilgilendirmez. Ama her konuda sadece Allah dediniz mi, işte o zaman patlıyor, çat-lıyor, kahroluyor, mahvoluyor adam. Yemede, içmede, giyimde, kuşamda, eğitimde, hukukta her şeyde sadece Allah dendi mi pili bitiyor adamın. Meselâ çocuk eğitiminden söz ederken İslâm’ın çocuk eğitimi konusundaki görüşlerinden de bahsetseniz, fark etmez, bundan razıdır adam. Ama bunu sadece Allah’a izâfe ediverdiniz mi, bu konuda sadece Allah’ın emirlerini söyleyiverdiniz mi, işte bundan razı değildir adam. Ama işte insan haklarından dolayı filan diye anlatsanız razıdır adam. Meselâ okulda dersin filan konusunun gündemi diye İslâm’ı anlatsan bundan razıdır adam. Ama yeter ki gündemi İslâm değil, ders konusu tespit etsin. Yeter ki gündemi Allah değil de başka şeyler tespit etsin. Veya meselâ İslâm’ın zekatından, İslâm’ın infâkından, hayırdan, yardımlaşmadan bahsedelim, İslâm’ın kurallarından söz edelim ama programı başkaları yapsın. Kandil için program yapsın, florans programları yapsın, mevlit programları yapsın, o programı o yapsın. Programı Allah yapmasın yeter ki.

46. “De ki: “ Ey göklerin, yerin yaratanı, görülmeyeni ve görüleni bilen Allah! Kullarının ayrılığa düştükleri şeyler hakkında aralarında Sen hükmedeceksin.”

De ki onlara, gökleri ve yeri yaratan Allah’tır. Görüleni ve görülmeyeni bilen Allah’tır. Kaybı da şehadeti de bilen O’dur. Kullarının ihtilâf ettikleri konularda aralarında hüküm verecek olan sensin. Bu dünyada, yaşadığımız bu hayatta insanlara hükümler, yasalar, hayat programları konusunda hükmü verecek olan Allah’tır. Allah’tan başka bu konuda hüküm verecek yoktur, yasa belirleyecek yoktur. Yine yaşadığımız bu dünyada kâfirler, müşrikler biz haklıyız, biz doğru yoldayız, siz yanlışsınız diyorlar. Kendi hayatlarının doğruluğunu iddia ederek bizleri yanlışlıkla itham ediyorlar. Kendilerini haklı, mü’minleri suçlu görüyorlar.

Biz de diyoruz ki, ey gaybın ve şehadetin bilicisi olan Rabbi-miz, ey göklerin ve yerin yaratıcısı olan Rabbimiz, muhakkak ki kullarının arasında hükmü sen vereceksin. Ya da aramızda hükmünü sen ver ya Rabbi, şeklinde bir niyazda bulunuyoruz. Bu kâfirlerle, bu zalimlerle aramızda hükmünü veriver ya Rabbi! Haklıları haksızları, doğruları yanlışları ortaya çıkarıver ya Rabbi! Haklıları koruyup, galip getirip haksızların belâlarını veriver ya Rabbi diyoruz.

Ama Allah bu konudaki hükmünü kıyamet gününe tehir ettiğini buyuruyor. Eğer insanlar arasındaki hükmünü bu dünyada veriverseydi, yeryüzünde bir tek kâfir ve müşrik kalmayacaktı. Kâfirler mü'-minlere gerici diyorlar. Halbuki gerici kimmiş ilerici kimmiş bu yarın belli olacak. Sıratı geçemeyen, cennetten geri kalan gericidir. Öyley-se gelin ey kâfirler, ey müşrikler kendi kendinize, kendi hevâ ve heveslerinizle kendi kafanızdan hükümler koymaya kalkışmayın. Gelin hayatınız konusunda Rabbinizin verdiği hükme göre kendinizi ayarlayın.

47. "Yeryüzünde onların hepsi ve bir misli daha zalimlerin olsa, kıyamet günündeki kötü azap için fidye verseler kabul edilemez. Allah katından olanlara, hiç hesaplamadıkları şeyler beliriverir."

Allah'ın hakkını, kitabın hakkını, peygamberin hakkını, fıtratının hakkını, insan oluşunun hakkını vermeyen zalimlerin, kâfirlerin, Allah'ın hakkını gasp eden, Allah bu işi bilmez, hukuktan anlamaz, ekonomiyi bilmez, hayata karışmaz diyerek Allah yasaları yerine kendi zulüm yasalarını ikâme edenler, Allah'ın hakkını, Allah'ın yetkilerini kendilerinde görenler, yeryüzünün en büyük zalimleridir. Yeryüzünde Allah yasalarını diskalifiye ederek çeşitli ideolojiler, çeşitli devletler kurmuşlar ve o devletler içinde hemcinslerine zulmetmişler, insanlara kan kusturmuşlar. Tüm dünyada kendi egemenliklerini kurmuşlar; zulmün, küfrün, şirkin kavgasını vermişlerdir. Meselâ şu anda A.B.D., yeryüzünün tümünde zulmünü geçerli kılma kavgası vermektedir.

İşte böyle zalim olanların, yeryüzünde olanların tümü, tüm dünya onların olsa, bir misli daha onların olsa kötü azaba karşı, kötü azaptan kendilerini kurtarabilmek için hepsini fidye olarak verecekler ama bu onlardan kabul edilmeyecektir. Zaten kimin malını kime verecekler ki? Halbuki hainler dünyada bu dünya için sapmışlardı, dünyalıklar için sapmışlardı. Dünya hayatımız iyi olsun da, dünya bizim olsun da, gerisi ne olursa olsun diyerek sapmışlardı. Şimdi Allah'ın azabını görünce adına saptıkları tüm dünyayı fedâ etmeye hazır oluyorlar.

Öyleyse ey insanlar! Ey Müslümanlar! Gelin yarın fedâ edeceğimiz dünyanın ve dünyalıkların peşine bu kadar düşmeyelim. Gelin dünyayı kıble edinmeyelim. Gelin aklımızı, fikrimizi, kafamızı, beynimizi, gecemizi, gündüzümüzü, bugünümüzü, yarınımızı, gözümüzü, kulağımızı ekonomik dünyamız için kullanmaktan vazgeçelim. Gelin zamanımızı, imkânlarımızı, fırsatlarımızı yarın uğrunda her şeyimizi fedâ edeceğimiz cenneti kazanmak ve cehennemden kurtulmak için harcayalım. Ey şu anda dükkanını biraz daha büyütme kavgası verenler, ey ekonomik gücünü geçen seneye oranla iki misline çıkarmanın kavgasını verenler, şu anda aklını, fikrini para hesabı peşinde kullananlar, gelin Allah'ın şu uyarılarına kulak verin de yarın bu duruma düşenlerden olmayın, olmayalım inşallah. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki:

Allah'tan onların hiç hesap etmedikleri şeyler karşılarına çıkmış olacak. Yâni onlar zannetmesinler ki yeryüzünün hakimi biziz, Allah bu nîmetleri bize vermiştir, biz buna lâyık olduğumuz için bunları bize vermiştir. Çünkü biz doğruyuz, biz haklıyız, biz güçlüyüz. Ama yarın Allah'ın huzuruna çıktıkları zaman bu iddialarının yanlış olduğunu görecekler. "Biz Allah'ın evliyasıyız, biz Allah'ın sevgili kullarıyız, bize asla ateş dokunmayacaktır," diyerek yeryüzünde Müslümanlara zulmedenler, kıyamet günü Allah'tan hiç beklemedikleri, hiç ummadıkları şeylerle karşılaşacaklar.

48. "Onlara, işledikleri kötü şeyler belli olur; alaya aldıkları şeyler de kendilerini çepeçevre sarar."

İşledikleri, kazanmış oldukları tüm kötülükler, yaptıkları tüm pisliklerin, küfürlerin, şirklerin, Allah'tan habersiz yaşadıkları hayatın kötü sonucu kendilerine belli olmuş, gözleriyle kazandıklarının karşılığını görmektedirler. Kazandıkları şeylerin kötülükleri kendilerini çepeçevre kuşatmış, inkâr ettikleri, reddettikleri, alay edip durdukları kıya-met gerçeği önlerinde durmaktadır ve artık bundan kaçıp kurtulmaları da mümkün değildir. Kazandıkları karşılarındadır. Zaten ne kazanmışlarsa zulümden, haksızlıktan ibaretti. Haksızlıkla, insanları sömü-rerek, kan emerek, reklam ederek para kazanıyorlar. Alay ettikleri, ciddiye almadıkları, hesaba katmadıkları şeyler kendilerini kuşatmıştır. Allah'ın azabını alay konusu yapıyorlar, hafife alıyorlar, cenneti ve cehennemi gündeme almıyorlar, Allah'ın haberleriyle alay ediyorlardı. İşte alay ettiği şeyler yarın onları çepeçevre kuşatacaktır.

Artık reddettikleri azabın gözlerinin önünde duruşunun yıkılışı ve hüsranı içindedirler. Eyvah ki işledikleri tüm kötülükler şimdi önlerindedir. Keşke bu amelleri işlememiş olsalardı! Keşke dünyada böyle bir hayatın adamı olmamış olsalardı! Keşke, keşke o alaylı sözlerin, "inanmıyoruz, zannetmiyoruz, bu bilimin verilerine terstir, kıyametin kopacağına inanmıyoruz, eh belki olabilir, ama kanaatimiz bu işin ol-maması istikâmetindedir," şeklindeki alaylı sözler bize ait olmasaydı! "Keşke hayatımızı bu anlayışa bina edenlerden olmasaydık.

Halbuki kıyamet böyle zanla, insanın kendi kanaatleriyle bilinebilecek bir şey değilmiş, bu konu gaybî bir konuymuş ve bu konuda sadece Allâm'ulğuyub olan Allah'ın dedikleri geçerliymiş. Keşke Rab-bimizin âyetlerine kulak verip de hayatımızı ona göre düzenleyip, ona bina edenlerden olsaydık. Keşke Allah'la bilinebilecek bir bilgiyi kendi zanlarımızla, bilimin verileriyle anlayabileceğimiz gururuna kapılmasaydık. Keşke şu perişan duruma düşmeseydik," diyecekler.

49. "İnsanın başına bir sıkıntı gelince Bize yalvarır. Sonra katımızdan ona bir nîmet verdiğimiz zaman: "Bu bana bilgimden dolayı verilmiştir" der. Hayır; o bir imtihandır, fakat çokları bilmezler."

İnsana bir darlık, bir zorluk, bir sıkıntı, istemediği cinsten bir şey dokundu mu hemen Allah'a yalvarıp yakarır. "Aman ya Rabbi, zaman ya Rabbi beni bu durumdan kurtar! Sen bu işin ehlisin. Beni bundan ancak sen kurtarırsın." Ama sonra ona katımızdan bir nîmet, bir bolluk, istediği, beğendiği cinsten bir şeyler verdiğimiz zaman da, "bu bana bir bilgi üzerine verilmiştir, bilgimden ötürü verilmiştir," demeye başlar. Halbuki o bir imtihandır. Bir imtihan sebebiyle verilmiştir. Fakat onların pek çoğu bunu bilmez.

Evet gafil insan, Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın yasalarından habersiz insan Allah'tan kendisine bir imtihan sebebi olarak sıkıntılar, yokluklar, hastalıklar dokunduğu zaman ciyak ciyak ötüp Rabbine yalvarıp yakarır. Allah'ı hatırlar. Ama yine imtihan sebebiyle iyilikler, bolluklar, nîmetler verildiği zaman da bunun kendisinden ötürü verildiğini söyler. "Ben ilim sahibi olduğum, bilgili olduğum, akıllı olduğum, kafamı çalıştırdığım, büyük adam olduğum için bunlar bana verildi," der. "Allah benim bunlara lâyık birisi olduğumu bildiği için bütün bunları bana vermiştir," der. "Ben bütün bunlara bilgimle, becerimle, projelerimle ulaştım," der. "Ben imtihanı kazandım da onun için verildi," der. Allah'ın kendisine verdiklerini iyi bir Müslüman olduğu için, Allah'ın sevgili bir kulu olduğu için verildi zanneder.

Meselâ kendisine Rabbimiz tarafından ilim verilmesinin bir imtihan sebebi olduğunu, Allah'ın o ilimle kendisini imtihan ettiğini unutur da, onunla insanlara hava atmaya kalkar. İlmi kendisinden zanneder, Allah'ın sevgili bir kulu olduğu için, yâni imtihanı kazandığı için kendisine bu ilmin verildiğini zanneder de ilmiyle insanlara karşı övünmeye kalkar. Zenginliği, güçlülüğü, sıhhati, makamı her şeyi böyle değerlendirir.

Halbuki bunların hepsi birer imtihandır. Allah'ın vermesi de alması da ayrı bir imtihandır. Rabbimiz verirken de alırken de imtihan etmektedir. Yâni kimimizin zengin, kimimizin fakir, kimimizin zayıf, ki-mimizin şişman, kimimizin âlim, kimimizin cahil oluşu bir imtihan sebebidir. Herkesi durumuna göre imtihan etmektedir Rabbimiz. Ne çok verilenler kazanmış, ne de az verilenler kaybetmiştir. Çok verilen çokla, az verilen ya da verilmeyen de onunla imtihan edilmektedir. Kimin kazandığı, kimin kaybettiği yarın belli olacaktır.

50, 51. "Bunu onlardan öncekiler de söylemişti, ama kazandıkları şeyler onlara fayda vermedi. Bunun için, işledikleri kötülükler başlarına geldi. Bunlar içinde zulmedenlerin de kazandıkları kötülükler başlarına gelecektir. Bu hususta Allah'ı aciz bırakamazlar."

Öncekiler de aynı şeyleri söylediler. Onlardan öncekiler de onlarınkine benzer şeyler söylediler. Kazanmış oldukları şeylerin hiçbirisi kendilerine hiç bir şey sağlamadı. Allah yasalarına göre kâr olmayıp kendi kendilerine kâr saydıkları, kazanç bildikleri şeyler onlara hiç bir fayda sağlamayacak, bilâkis onların kazandıklarının kötülüğü kendilerine ulaşacaktır. Bu insanlardan zalim olanlar, zalimlik makamına oturmuş olanlar ise, hem dünyada, hem de âhirette yaptıklarının, kazandıklarının kötülüğü onlara ulaşacaktır.

Dikkat ederseniz âyet-i kerîmede bir genel halk, bir de zulüm yasalarının sahipleri olan zalimler zikrediliyor. Genel halka bu zalimlerin yaptığı yasaların kötülüğü dünyada mutlaka peşinen dokunuyor. Bu zulüm yasalarının etkisini dünyada görüyorlar. Ama yasa yapan zalimler, tâğutlar yaptıkları bu zulüm yasalarının etkisini bu dünyada bazen peşinen görmüyorlar. Bu zalimler güçleri, kuvvetleri, saltanatları, egemenlikleri sebebiyle kendilerini bir müddet için garantiye alıyorlar. Allah kendilerine imkân veriyor, fırsat veriyor. Mülkle, saltanatla imtihan ediyor. Mülkleri, saltanatları sebebiyle şimdilik kendilerine kendi yasalarının kötülüğü dokunmuyor gibi.

Ama Rabbimizin âyetinin ifadesiyle bu zulüm yürütücüleri, zul-mün vazııları, zulmün gerçekleştiricileri kazandıkları şeylerin seyyiâtı-nın yakında kendilerini kuşattığını görecekler. Kendileri yasa belirlemeyen ama yasa belirleyicisi zalimlere ve onların yasalarına boyun büken halk kesimine bu dünyada peşinen isabet etmiş olan bu zulüm yasalarının etkisi yakın bir zamanda da zalimlere isabet edecektir.

Onlar hiç bir zaman Allah'ı aciz bırakamayacaklardır. Gerek bu dünyada, gerekse âhirette yaptıklarına karşılık Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu azabın kendilerine ulaşmasına engel olamayacaklardır. Rabbimiz halkın gözünü açmayı murad ediyor. Allah yasalarını diskalifiye ederek, Allah âyetlerini görmezden gelerek yaptıkları zulüm yasalarını kendilerine dayatan, zulüm yasalarını yürüten, zulmü yasallaştıran bu zalimlerin yasalarına teslim olup uygulayan, bu zalimlerin kulu-kölesi olan zavallı halkı uyararak gözlerini açmalarını istiyor.

Öyle değil mi? Bir yerde Allah sistemi terk edilerek küfür sistemleri kurulur kurulmaz oradaki idare edilen, yönetilen halk tabakası hemen anında zulme uğramaya, ezilmeye başlıyor. Zulüm yasalarının pislikleri hemen anında onları kuşatıveriyor. Zalim yasa koyucuları hemen onları sömürmeye başlayıveriyor. Verin, ödeyin, itaat edin, kemerleri sıkın az kaldı denilerek zayıflar, güçsüzler, garibanlar, yönetilenler hep sabra dâvet ediliyor. Berikilerin kasaları, keseleri dolarken, karınları şişmeye, malları mülkleri artmaya devam ederken, ezen ve ezilenlerin, yöneten ve yönetilenlerin, Rablerin ve kulların birlikte yaşadıkları bir ülkede öyle bir zaman gelir ki, Allah'a isyanları sebebiyle toplum yıkılıp giderken,

sistemleriyle birlikte yok olup giderken, işlemiş oldukları, kazanmış oldukları şeylerin hepsinin kötü olduğunu, kendilerine ve toplumlarına kötülükten başka bir şey yapmadıklarını, bütün çıplaklığıyla kötülüklerinin, zulümlerinin açığa çıktığını görür, anlarlar.

52. "Allah'ın rızkı dilediğine yaydığını ve kısıp bir ölçüye göre verdiğini bilmezler mi? Doğrusu bunda, inanan kimseler için dersler vardır."

Halbuki onlar bilmiyorlar mı ki Allah rızkı dilediğine genişletir, dilediğine de kısıp belli bir ölçü içinde verir. Kime ne vereceğini, kime ne ölçüde kısacağını bilen Allah'tır.

Allah verdiklerini verdikleriyle imtihan etmektedir. Ne verişi im-tihanı kazanma sebebidir, ne de vermeyip kısması imtihanı kaybetme sebebidir. Ne çok verilenler iyi insan, ne de az verilenler kötüdür. Yâni kendilerine dünyalık bir şeyler verilenler Allah katında şerefli de, verilmeyenler şerefsiz değildir. Vermesi de vermeyip kısması da bir imtihan konusudur. Çünkü rızık tamamen O'nun elindedir. Hiç kimsenin elinin değmediği, değemeyeceği, erişemeyeceği, kimsenin müdahale edemeyeceği tüm rızıklar O'nun elindedir. Şu anda ve yarın kim neye sahip olmuşsa, olacaksa her şeyi veren O'dur. Dilediklerine rızkı genişletir, bol bol verir, dilediklerine de kısıverir. Çünkü O her şeyi bilendir. Kime ne kadar vereceğini, kime ne kadar kısacağını bilendir. Hik-met sahibidir O'dur. Hikmeti gereği yapar bu taksimi. O'nun ilmi her şeyi kuşattığı için, bir kul için zenginliğin mi yoksa fakirliğin mi hayırlı olduğunu en iyi bilen O'dur.

Allah dilediklerine bol verir, dilediklerine de az verip kısıverir. Onun için kâfirlere, zalimlere verilenlerden ötürü onlara imrenmeye de, kıskanmaya da gerek yoktur. Çünkü zaten kâfirlerin oldum olası, gördüm göresi bir dünya hayatları var, yaşasınlar bakalım. Zaten şu anda cehennemi yaşıyorlar ve geberdikleri andan itibaren de cehenneme gidecekler. Yâni bütün dünyayı bir tek kâfire verse, hattâ her kâfire ayrı ayrı bir dünya verilse yine de azdır. Bize de hiç bir şey verilmese, yarım ekmek bile bulamasak yine de onlarınkinden çoktur. Bunu böyle biliyor ve böyle inanıyoruz.

Ne verilirse verilsin, ne kadar verilirse verilsin, değil mi ki hayat bir gün bitecektir. Biten bir dünyanın nîmetlerine meyletmektense, yarım ekmek de olsa bitmeyecek bir hayatın nîmetlerine ulaşmayı hedefleyelim, onun peşinde olalım. Cennet, devlet, mükâfat, hasene var mı? Benim de hiç bir şeyim olmasın, yarım ekmekle huzur var mı? Elhamdülillah.. İşte mülk, işte saltanat. Beni cennete götürecek bir hayat yaşıyorsam elhamdülillah..

Çünkü bu kâfirler neye sahip olurlarsa olsunlar yarın bu mülkleri onları cehennem ateşinden kurtaramayacaktır. Daha önceki âyetlerde anlattı Rabbimiz, yarın bu kâfirler dünya kendilerinin olsa, hattâ dünyanın bir misli

daha ellerinde olsa, ateşten kurtulabilmek için bunu fidye olarak verecekler ama bu fidyeleri kabul edilmeyecektir. Demek ki bugün onlara verilen tüm saltanatlar, tüm güçler, tüm mallar, tüm ekonomik, askerî ve siyasal güçler yarın hiçbir işe yaramayacaktır. Öyleyse onların şu anda sahip oldukları kesinlikle sizi üzmesin, sizi imrendirmesin. Siz hesabınızı bu anlayışa bina etmişseniz, bilesiniz ki üstün sizsiniz, kazanan sizsiniz. Bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

Alçaklar imtihan gereği kendilerine verilenlerle şımardılar. Kendilerine verilenlerin, azîzliklerinden dolayı verildiği zehâbına kapıldılar. “Biz şerefli insanlar olduğumuz, bizim yolumuz doğru olduğu için, Allah tarafından sevildiğimiz için bunlar bize verildi,” dediler. Bun-dan dolayı kendi pis hayatlarına delil de buldular. Bundan dolayı Rab-lerine kulluğu terk ettiler, kendilerinin Rabblığını iddia etmeye yöneldiler. Öyleyse ey Müslümanlar sakın ha sakın bu kâfirlere, bu zalimlere bir şeylerin verilmesi sizi aldatmasın. Sakın ha sakın bu kâfirlerin hak yolda oldukları zehâbına götürmesin sizi.

53. “Ey Muhammed! De ki: “Ey kendilerine kötülük edip aşırı giden kullarım! Allah’ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin. Doğrusu Allah günâhların hepsini bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, merhametlidir.”

Ey günâhlar, isyanlar içinde, kötülükler içinde kendi kendilerine zulmeden, kendi kendilerini Allah’a kulluk ortamından çıkarıp küfür ve şirk anlayışları içinde kendi kendilerine yazık eden kullarım! Allah’ın rahmetinden sakın ümidinizi kesmeyin. Şu yaptıklarımdan sonra, şu işlediklerimden sonra artık Allah asla beni affetmez. Bundan sonra benim için hiçbir ümit kapısı kalmamıştır. Bundan sonra benim ne cennette, ne de cehennemde yerim yurdum kalmamıştır, diyerek ümitsizliğe düşmeyin. Allah’ın rahmeti geniştir, boldur. Rabbinizin rah-met kapıları sonuna kadar açıktır.

Kitap Allah’ın rahmet kapısıdır, peygamber Allah’ın kullarına açtığı rahmet kapısıdır. Kitabı ve peygamberi kendileri için açılmış rahmet kapısı bilip onlara ittibâ edenler için, bilesiniz ki cennet kapıları sonuna kadar açıktır. Dünyada bu rahmete ulaşabilecek kadar süre herkese tanınmıştır. Herkese yeteri kadar ömür, yeteri kadar akıl, ira-de verilmiştir. Herkese Allah’a dönüş imkânı verilmiştir. Üstelik her ta-rafımız da Allah’ın âyetleriyle kuşatılmıştır. İçimizde, dışımızda, enfü-sümüzde, fıtratımızda Rabbimize yönelebileceğimiz âyetler yerleştirilmiştir. Bunlar da bizim Allah’a dönmemizi sağlayacak birer âyettir. Bizim için açılmış bu kadar rahmet kapısı varken, böyle bir durumda bir insanın Rabbinin rahmetinden ümit kesmesi nasıl mümkün olabilir? Bir insanın kendisine, çevresine karşı, Allah’ın bu kadar âyetlerine karşı kör ve sağır kesilmesi nasıl mümkün olabilir?

Nisâ’da da buna benzer bir âyet vardı:

“Allah kendisine ortak koşmayı elbette bağışlamaz, bundan başkasını dilediğine bağışlar. Allah'a ortak koşan kimse, şüphesiz büyük bir günâhla iftira etmiş olur.”

(Nisâ 48)

Allah sadece şirki bağışlamaz. Sadece müşriki affetmez, ama onun dışında tüm günâhları kullarından dilediği için bağışlar. Kim Allah’a şirk koşmuşsa o da Allah’a iftira ederek büyük bir günâh işlemiş olur.

Rabbimiz tüm günâhları affedeceğini müjdeliyor ama bir şartla. Şirk olmayacak. Kişi Allah’ın huzuruna şirk koşmadan, Allah’a ortak koşmadan gelmiş olacak. Değilse şirki asla affetmem diyor Rab-bimiz. Şirkin dışında hangi tür günâh olursa olsun, ne kadar büyük olursa olsun affederim diyor Allah.

Zaten kul günâha girerken Allah’ın kulu olarak yapmıştır bu günâhları. Allah’ı, Allah olarak, Rab olarak, Rahmân ve Rahîm olarak bildiği ve kabul ettiği müddetçe kulun işleyeceği günâhların büyüklüğü, Allah’ın büyüklüğü yanında ne olabilir ki? Allah’ı böylesine tüm günâhları affedebilecek bir Rab olarak kabul eden bir kişinin günâhları Allah’ın büyüklüğü yanında ne kadar olabilir de? Ama kişi şirk koşar, böyle kendisini anlattığı biçimde Allah’ı kabul etmez, kendi sıfatlarıyla muttasıf, noksan sıfatlardan münezzeh olarak Allah’a inanmaz ve şirke düşünce, her konuda, hayatın her alanında söz sahibi ve egemen olarak yalnız Allah’ı değil de başka Rableri, başka İlâhları, başka efendileri de kabul edince, işte o zaman iş değişmiştir.

Evet, biz biliyoruz ki İslâm insanın insanlığını, zaaflarını asla göz ardı etmez. İnsanı yaratan, onun fıtratını herkesten daha iyi bilen Rabbimiz her an insanın unutkanlığını, unutabileceğini, gaflet edebileceğini bilir. İnsan bütünüyle İslâm’ı yaşamaya çalışsa da insan olması hasebiyle yine de eksikleri, falsoları olacaktır. Dünya tüm denaeti ve alçaklığıyla, aldatıcı süs ve ziynetiyle onu aldatabilecektir. Para karşılığında, kadın, makam, mevki, menfaatler karşılığında baş aşağı gelebilecektir. Yâni bir gaflet sonucu, nefisten bir dürtü, şeytan-dan bir etki sonucu insan bazen günâh işleyebilecektir. İnsan olduğu için bütün bunlar olabilir. Çünkü insan günâh işlemeyen bir varlık değildir. Ama günâhtan sonra aklı başına gelir gelmez kişi hemen kendini toparlar, programını değiştirir, tevbe ederek irtibatı kesildiği Rabbine dönebilirse, kesinlikle bilelim ki Allah onu affedecektir. Resul-i Ekrem Efendimiz bakın bir hadislerinde şöyle buyurur:

“Allahu Teâlâ şöyle buyurdu; ey Adem oğlu, bana dua edip bağışlanma dilediğin müddetçe yaptıklarının hiç birisine (azlığına çokluğuna) aldırış etmeden seni bağışlarım. Ey Adem oğlu, senin işlediğin günâhlar gökyüzünü dolduracak kadar olsa bile, bana istiğfar ettiğin sürece se-ni affederim. Ey Adem

oğlu, yeryüzü dolusu hatalarla da gelmiş olsan, eğer bana şirk koşmadan gelirsen ben de yeryüzü dolusu mağfiretle gelirim."

Allahu Ekber, Allahu Ekber. Bundan daha büyük bir müjde olur mu? Bundan daha büyük bir lütuf olabilir mi? Dikkat ediyor mu-sunuz? Ey kulum, senin işlediğin günâhlar gökyüzünü tutacak kadar olsa bile ben onlara aldırış etmem diyor Rabbimiz. Yâni bir insan bir ömür içinde ne kadar günâh işleyebilir? Bir ömre ne kadar günâh sığdırabilir? Bir insandan 60-70 yıllık bir ömre sığdırılabilen bütün günâhlar ne kadar olabilir ki? Mümkün değil ama, en fazla olsa olsa dünya kadar olabilir değil mi? Ondan daha büyüğü mümkün değil, olamaz zaten. Yâni dünyadaki tüm içkileri bir tek adam içmiş olsa, dünyadaki tüm zinaları bir tek adam yapmış olsa, dünyadaki tüm günâhları bir tek kişi yapmış olsa, bütün suçları bir tek kişiye yüklemiş olsak bile, bütün bunlar olsa olsa işte bu dünya kadar olacaktır değil mi? Rabbimiz buyuruyor ki, bırakın gökyüzünün yanında bir mikrop kadar bile olmayan dünyayı, gökyüzü dolusu günâhla da gelmiş olsan ben onlara aldırış etmem ve bağışlarım.

Eğer yeryüzü dolusu hatayla gelmiş olsan da bana şirk koşmadan, beni ortaklı düşünmeden, bana yetki sınırlaması izafe etmeden, benim Mabûd, kendinin de kul olduğunu bilerek, beni ben olarak tanıyıp, bana yalvarıp, benden ümit var olarak geldikçe kesinlikle seni bağışlarım. Senden sadır olan günâhlar ne olursa olsun, ne kadar olursa olsun hiç aldırış etmem. Lâkin ben şirki asla affetmem diyor Rabbimiz. Allah, şirki asla affetmiyor.

Zaten bir kul günâha girerken Allah'ın kulu olarak yapmıştır bu günâhları. Allah'a Allah'ın iman eden, Allah'ı Allah olarak, Rab olarak, İlâh olarak, Rahman ve Rahîm olarak bildiği, tanıdığı, kabul ettiği sürece kulun işleyeceği günâhların hiçbirisi ne kadar da büyük olursa olsun, Allah'ın büyüklüğü yanında ne kadar büyük olabilecek ki? Yeter ki kul Allah'ı tek Rab ve İlâh bilsin, tüm günâhlarını bağışlar Rab-bimiz. Yeter ki Allah'ı tüm günâhları affedebilecek güçte ve kudrette yegâne kapı bilsin.

Ama bir kişi şirke düşünce, Allah'ı güçsüz bilip ortaklı düşününce, Allah'ı âciz bilip birilerine yetki devrinde bulunmuş kabul edince, yalnız Allah'ı değil de başka rableri, başka ilahları, başka efendileri de kabul edince işte o zaman iş değişecektir. O zaman zerre kadar da olsa hiçbir günâhı affedilmeyecektir. Neden? Eh çünkü o kişinin artık günâhlarını affedebilecek büyüklükte, otoritede, güçte, kudrette, hâkimiyette bir tek Allah'ı yoktur. Onun bölünmüş, parçalanmış, yetkileri elinden alınmış, yeryüzündeki gücünü kaybetmiş, otoritesini yitirmiş, egemenliğini başkalarına kaptırmış, yardımcıları olan âciz bir Allah'ı vardır. Böyle güçsüz bir Allah onun günâhlarını nasıl affedebilsin de?

Müşrik işte böyle bir Allah inancı içindedir. Onun inandığı Allah kanun yapmasını bilmez, kanunu yerdekiler yapmalıdır. Onun inandığı Allah kulları için hayat programı belirleme konusunda âcizdir, yerde birileri yapmalıdır hayat programını. Onun inandığı Allah hukuktan anlamaz, hukukçular belirlemelidir hukuku. Onun inandığı Allah eği-tim konusunda âcizdir, beceriksiz ve bilgisizdir, yerdeki eğitim uzman-larına ihtiyaç vardır bu konuda. Onun inandığı Allah kılık kıyafet konusunda cahil olduğu için yerdekilere devretmiştir bu konuyu. Yeme içme konusunda, kazanma harcama konusunda, düğün dernek ko-nusunda, evlenme boşanma konusunda, haram helâl belirleme konu-sunda hasılı tüm hayat konusunda yetki ve otorite sahibi değildir O Allah. Tüm bu konuları ya kendisi, ya çevresi, ya yönetmelikler, ya ya-salar, ya moda, ya âdetler düzenlemelidir. Bu konular Allah'a sorulmamalıdır. Çünkü güçsüz, âciz, yetkilerini başkalarına devretmiş bir Allah'tır O.

Şimdi böyle müşrikçe Allah'a inanan, inandığı Allah'ı hayatına karıştırmayan, inandığı Allah'ın yeryüzünde pek çok ortağı olduğunu düşünen bir adamı nasıl bağışlasın da Allah? Gücü yok, kuvveti yok, yetkisi yok, bilgisi yok, yok, yok. Kendisi fakir bir dede, nerede kaldı başkalarına himmet ede? Nasıl affetsin de bu kadar büyük günâhları? Ama Allah'ı kitabında tanıttığı gibi mutlak güç ve kudret sahibi, hayata karışmaya, hayata program yapmaya, kulluk edilip sözü dinlenmeye tek yetkili Rab ve İlâh kabul eden kişinin Allah'ı elbette gökyüzü dolusu, yeryüzü dolusu günâhları da affetmeye muktedirdir.

Öyleyse hiç kimse Allah'ın rahmetinden ümit kesemez. Çünkü Allah bu kadar merhametlidir. Kullarına sonsuz merhamet sahibi olan Allah, elbette küfürden, şirkten, isyandan, günâhlardan vazgeçip kendisine kulluğa yönelenleri elbette bağışlayacak, günâhlarını silecek, kusurlarını örtecek, onlara karşı tüm tevbe kapılarını açıverecektir. Ama elverir ki kulları bu tevbe kapıları kapanmadan O'na yönelsinler. İş işten geçmeden tevbelerini, dönüşlerini gerçekleştirsinler. İşte bunun için de şunlar yapılmalıdır:

54. "Rabbinize yönelin. Azap size gelmeden önce O'na teslim olun; sonra yardım görmezsiniz."

Rabbinize inâbe edin. İnâbe, dönmek, yönelmek, sürekli yüz çevirmek, gönülden bağlanmak anlamlarına gelir. Samimiyetle yönünüzü, yüzünüzü, içinizi, dışınızı, varlığınızı Allah'a döndürün. Tüm ha-yatınızla, gecenizle, gündüzünüzle, işinizle, eşinizle, aşınızla Allah'a teslim olun. Her şeyinizle Allah'a teslimiyet gösterin. Her şeyinizi O'na teslim edin. Zaten her şeyiniz O'nundur. O'na teslim olduğunuz an, bilesiniz ki selâmete ereceksiniz. İradenizi, gözünüzü, kulağınızı, aklınızı, fikrinizi, kalbinizi, bedeninizi, gücünüzü, kuvvetinizi, malınızı, mülkünüzü, gecenizi, gündüzünüzü, zamanınızı, imkânınızı, karınızı, kızınızı, her şeyinizi size

azap gelmeden önce, her şeyinizi zorunlu olarak teslim etme günü gelmeden önce bugün O'nun emrine teslim ediniz.

Eğer bugün bu teslimiyeti gerçekleştirebilirseniz yardım görürsünüz. Değilse bu teslimiyeti gösterenlerin dışında hiç kimseye Rab-bimizin yardım vaadi yoktur. Bu dünyada, fırsat elindeyken her şeyiyle Rabbine teslim olan kişi, her şeyini Rabbine teslim eden kişi Allah'ın nusretine lâyık olur. Allah'ın nusretine ehil olan kimse de her konuda zafere ulaşacak, başarıya ulaşacak demektir. Aksini yapanlar da hem bu dünyada, hem de âhirette Allah'ın desteğini kaybedecektir.

İşte Allah'a yönelişin, Allah'a teslim oluşun yolunu da bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöylece haber veriyor:

55, 56. "Size ansızın, farkına varmadan azap gelmeden önce Rabbinizden size indirilen en güzel söze, Kur'an'a uyun. Kişinin: "Allah'a karşı aşırı gitmemden ötürü bana yazıklar olsun. Gerçekten ben alaya alanlardandım" diyeceği günden sakının."

Rabbinizden size indirilen en güzel söze, sözlerin en güzeline en güzel bir biçimde ittibâ ediniz, uyunuz, tâbi olunuz, takip ediniz, izleyiniz. "Allah huzurunda, Allah karşısında, Allah mahkemesinde düştüğüm şu perişanlıktan dolayı yazıklar olsun bana! Hiç şüphesiz ki ben alay edenlerdenmişim. Şüphesiz ki ben dünyada Rabbimin âyetlerini ciddiye almayan, hesaba katmayanlardanmışım. Rabbimin kitabını, Rabbimin dinini, hayat programını görmezden gelenlerdenmişim," demeden önce, konumunuz itibariyle, durumunuz itibariyle sizin için en güzeli hangisiyse ona tabi olunuz.

57,58. "Veya, "Allah beni doğru yola eriştirseydi sa-kınanlardan olurdum" diyeceği, yahut, azabı gördüğün-de: "Keşke benim için dönüş imkânı bulunsa da iyilerden olsam" diyeceği günden sakının."

Veya kendinizi Allah'a karşı savunmaya kalkışarak, eğer Rab-bim beni hidâyete eriştirmiş olsaydı, bana hidâyet etmiş, doğru yolunu göstermiş olsaydı, elbette ben sakınanlardan olurdum diyeceğiniz gün gelmezden önce, yahut keşke dünyaya tekrar geri dönmem mümkün olsaydı da muhsinlerden olsaydım diyeceğiniz gün gelmez-den önce, Rabbinize yönelin. Rabbinize kulluğa yönelin, her şeyinizle Rabbinize teslim olun.

Bunlar birer savunma mekânizmasıdır. İnsanın bunları aslında bu dünyada demesi, bu dünyada anlaması gerekir. Allah'ın rahmetini celbedebilmek, Allah'ın yardımını, desteğini kazanabilmek için, bunları bu dünyada gerçekleştirmek gerekecektir. Kişi burada şunu demelidir: Allah bana bu dünyada, şu anda hidâyet etmiştir, hidâyetini ulaştırmıştır. Allah

bana bir kitap göndererek hidâyetini sunmuştur. Bu kitabın pratiği olarak peygamber göndererek bana yol açmıştır. Öy-leyse bu kitap ve peygamber rehberliğinde ben muttakîlerden olmak zorundayım. Allah bana hak yolu, doğru yolu, teslimiyet yolunu göstermiştir. Öyleyse ben de Rabbimin gösterdiği bu yola tâbi olmak zorundayım. Bunu burada demek zorundadır kişi. Öyle değil mi? Rab-bimiz bizim önümüze bir kitap koymamış mıdır? Peygamber göndermemiş midir? Şu anda herkesin karşısında bu kitap açık değil midir? Hepimizin bu kitap ve peygambere ulaşma imkânımız yok mudur? Öyleyse yarın azabı görünce, eğer Rabbim bana hidâyet etmiş olsaydı ben de hidâyette olurdum veya keşke dünyaya tekrar bir daha döndürülseydim muttakîlerden olurdum, demenin ne anlamı var ki? İşte şimdi şu anda Allah'ın hidâyeti var, Allah'ın kitabı, Allah'ın peygamberi var ve sen şu anda dünyadasın. Sen şu anda hayattasın ve muh-sinlerden olma imkânı da elindedir.

Bu imkânı kullanmak istemeyen insanların bir gün gelip böyle diyeceklerini, hiçbir değer ifade etmeyen mâzeretlerin arkasına saklanmaya çalışacaklarını haber veriyor Rabbimiz. Rahmeti gereği yarın olacakları bugünden haber vererek bizi uyarıyor ve diyor ki, ey kullarım, gelin aklınızı başınıza alın. Bunu söylemek için, bunu anlamak için illa o günü mü bekleyeceksiniz? O gün diyeceğinizi bugünden deyin ki kurtulasınız!

59. "Ey İnsanoğlu! Evet; âyetlerim sana gelmişti de, onları yalanlamış, büyüklük taslamış ve inkârcılardan olmuştun."

"Ey insan, boşuna bu tür boş mâzeretlerin arkasına saklanmaya çalışma. Sana yaşadığın dünyada benim âyetlerim gelmişti. Kitabımın âyetleri, kâinattaki görsel âyetlerim, enfüsteki âyetlerim ve peygamberlerimin elinde gerçekleşen mûcizeler türündeki âyetlerim gelmişti de, sen onları yalanlamış, yok saymış, ciddiye almamış, burun kıvırmıştın. Benim âyetlerime teslim olmamıştın. Sıkıntı halinde, bana ihtiyacın olduğu zaman, benden bitecek bir işin olduğu zaman bana yönelmiş, işin bitince de beni de âyetlerimi de unutup büyüklenmeye kalkıştın. Beni ve âyetlerimi örtüp örtbas edenlerden oldun. Kitabı kapatıp yaşama eylemini gerçekleştirenlerden oldun. Gerek kitabın âyetlerine, gerekse kâinattaki öteki âyetlerime karşı kör ve sa-ğır kesilenlerden oldun. Âyetlerimi gündeme almadın."

60. "Allah'a karşı yalan uyduranların, kıyamet günü, yüzlerinin simsiyah olduğunu görürsün. Böbürlenenler için cehennemde bir durak olmaz olur mu?"

Allah'a karşı yalan, Allah'ın isimleri, sıfatları ve yetkileri konusunda yalan söylemektir. Allah'ın demediklerini dedi, dediklerini de demedi şeklinde yalan söylemektir. Kitabında kendisini tanıtmadığı şekilde Allah'ı tanımak ve tanıtmak, Allah'a yalan söylemek demektir. Allah'ı sadece Rahmân ve Rahîm olarak tanımak, tanıtmak ama O'-nun intikam sahibi oluşunu göz ardı etmek, O'na yalan söylemek demektir. Veya Allah'ı

sadece azap edici olarak kabul edip, Gafur ve Rahîm oluşunu gündeme getirmemek O'na karşı yalandır. Allah'ı yaratıcı olarak kabul edip hayata karışıcı olarak kabul etmemek, O'na karşı en büyük yalandır. Allah'ı yaratıcı olarak kabul edip hayata koyduğu yasalarını reddetmek, O'na karşı en büyük yalandır.

İşte böylece Allah hakkında yalanlar söyleyerek kendilerini Allah yerine koyanlar, kendilerinde Allah sıfatlarını görenler, kendilerinin Allah yetkilerine sahip olduklarını iddia edenler, Allah yasaları yerine kendi yasalarını ikâme etmeye çalışanlar, kendilerini "hür düşünür" diye tanıtarak Müslümanları ve Müslümanlara ait her şeyi karalamaya çalışan karanlık güçler, yarın gerçek yüzleriyle, gerçek karanlıklarıyla, simsiyah yüzleriyle açığa çıkacaklar. Bu dünyada ne kadar karanlık yüzlü, karanlık kalpli olduklarını Rabbimiz kendilerine gösterecek. Bu alçaklar tüm dünya insanlığının hayatlarını karartmışlar, insanlığa karanlık bir hayat sunmuşlar, dünyalarını ve âhiretlerini karartmışlardır. İnsanlığı sapıklığın, dalâletin kapkara sinesine gömmüşler, İslâm'ın, hak yolunun aydınlığından uzaklaştırmışlardır.

Böyle müstekbirler için cehennemde bir sığınak, bir barınak yok mu? Kendilerinde herhangi bir büyüklük olmadığı halde kendilerini büyük gösteren, büyük tanıtanlar… Dikkat ederseniz Rabbimiz, "kibriya sahibi olan, büyük olan" demiyor da, büyüklenenler diyor. Yâni kendi içlerinde de büyük olmadıklarını, âciz olduklarını ve zalimliklerini bildikleri halde kendilerini büyük, âdil ve hak sahibi göstermeye çalışanlar, diyor. İşte böyle sahip olmadıkları özelliklere sahipmiş gibi çalım satanlar için cehennemde elbette bir sığınak, bir barınak vardır. Onlar cehenneme yuvarlanırlarken beri tarafta:

61. "Allah, sakınanları başarılarından ötürü kurtarır. Onlara hiçbir kötülük gelmez; onlar üzülmezler."

Başarılarından ötürü muttakîlere, Allah necat verecek, kurtuluş verecek. Anlıyoruz ki kurtuluşu, necatı, başarıyı verecek olan Allah'tır. İnsanlar Rabblerinin kendileri için açtığı rahmet kapılarından geçecekler, necat kapılarından necatı bekleyecekler, kurtuluşu isteyecekler, Allah'ın koruması altına girecekler, Allah için bir hayat yaşamanın kavgasını verecekler, muttakî olacaklar. Demek ki böyle bir necata ulaşmanın yolu takvâdan, hayatı Allah için yaşamaktan geçmektedir. Kurtuluşa ermek isteyen kişinin Allah'a karşı, Allah'ın istediği bir tavır sergilemesi, Allah'ın istediği bir kulluk hayatını yaşaması, Allah'ın emirlerine teslim olması ve yasaklarından da uzak durması gerekir.

Kendi geçişleriyle, kendi hayatlarıyla kurtaracaktır Allah onları. Kendi yaptıklarıyla başarıya ulaştıracaktır Rabbimiz onları. Yâni mü'-min böyle bir

geçişi gösterecektir. Adım atacaktır, yürüyecektir, o yola girecek, iradesini kullanacaktır. Meselâ Musâ (a.s) için düşünecek o-lursak, Rabbimiz denizi yaracak ve onu kurtaracaktır. Ama Musâ'dan (a.s) şunu isteyecektir Rabbimiz: "Ey Musâ, asanla denize vur. Aslında elindeki asayla vurmakla asla deniz yarılmaz. Allah'ın Sünnetinde, Allah'ın yasalarında bu böyle değildir. Ama Rabbimiz ondan böyle bir tavır, böyle bir kulluk istiyor. Yapacağı böyle bir itaatin, böyle bir emre bağlılığın sonucunda Rabbimiz ona, onlara necatı sağlayıveriyor, kurtuluşu yaratıveriyor. Aynen bunun gibi, Rabbimiz Rasulullah Efendimizi koruyacak, kurtaracaktır ama ondan bir hareket istiyor. Eline bir avuç toprak alıp onu düşmanlarının üzerine atmasını istiyor.

Öyleyse kul olarak geçişimizi yapmak zorundayız. Kul olarak Rabbimizin önünde eğilecek veya yarım hurma vererek bir adım atacak, bir tavır sergileyeceğiz. Rabbimiz de bizim için bizim necatımızı yaratacak, kurtuluşumuzu sağlayacaktır.

Onlara hiç bir kötülük dokunmayacak ve onlar asla mahzun da olmayacaklardır. Dünyada, yaşadıkları hayatta, düşmanlarıyla karşılaştıkları savaşta, kabirde, mahşer yerinde, sıratın üzerinde tüm sıkıntılardan, tüm kötülüklerden koruyacaktır Rabbimiz onları. Dünyada hasta olacaklar, terleyecekler, yaralanacaklar, kanları akacak, ölecekler, öldürülecekler, sıkıntıya düşecekler... Çünkü bunlar Allah yolun-da yürüyen mü'minler için asla kötülük değildir. Allah yolunun yolcuları için bunlar iyiliktir, bunlar mü'min için hayırdır. Çünkü bunlar onu cennete kazandıracak şeylerdir. Mahzun da olmayacaklar onlar. Bir ömür boyu kazanmak için çırpındıkları cenneti kaybetme mahzuniyeti tatmayacaklar onlar.

62. "Allah her şeyin yaratanıdır. O her şeye Vekildir."

Allah her şeyi yaratandır ve Allah her şeye vekildir. Allah bizim vekilimizdir. Rabbimizi vekil bilip, vekaletimizi O'na verip, O'nun bizim adımıza aldığı kararları aynen uygulayarak, sadece O'na kulluk eder, sadece O'nu dinleriz, sadece O'na güvenip bağlanır ve sadece O'nun istediği hayatı yaşarız. Çünkü O vekildir. Göklerde ve yerdekiler konusunda hükmetmek, tasarrufta bulunmak sadece Allah'a aittir. Tüm varlıklar üzerinde egemen olan sadece O olduğu için, vekil de sadece O'dur. O da bizi bizden daha iyi bilen, bizim hayatımızı, bizim hayat programımızı herkesten daha iyi bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı olan Rabbimizdir. O bizim için bize en uygun, en faydalı, en yararlı, en güzel, en münasip ve en mütenasip kararları alandır.

İşte böyle velî ve vekil bildiğimiz Rabbimize hayatımızı düzenlemesi konusunda vekaletimizi veriyoruz. "Ya Rabbi! Beni yaratan sen olduğuna göre, benim sahibim sen olduğuna göre, beni en iyi ta-nıyan da sensin. Benim nasıl bir hayat yaşayacağımı, nasıl mutlu ola-cağımı, nasıl huzurlu olacağımı, nasıl bir hayat yaşarsam dengede o-lacağımı bilen sensin.

Öyleyse ben bu konuda vekâletimi sana veriyorum. Benim adıma, benim hayatıma ne karar alırsan, ben onları aynen uygulayacağım ya Rabbi!" diyoruz.

Unutmayalım ki Allah'ı vekil bilmek, velî bilmek her şeyiyle O'na teslim olmak ve hayatın tümünü O'nun belirlediği biçimde yaşamak demektir. Eğer O'nu vekil biliyor, ama hayatımızı O'na danışmadan yaşıyor veya O'nu vekil biliyor ama hayat programımız konusunda biz kendimiz karar veriyor sonra da Allah'a onaylattırmaya çalışıyorsak, bu vekalet işi sapıklıktan başka bir şey değildir bilelim.

63. "Göklerin ve yerin kilitleri O'nundur. Allah'ın âyetlerini inkâr edenler, işte onlar hüsrandadırlar."

Göklerin ve yerin mekalid'i Allah'ındır. Mekalid anahtar demektir. Göklerin ve yerin kilitleri, anahtarları Allah'ın elindedir. Her şey O'na bağlıdır. Allah'ın kilitlerini hiç kimse açamaz. O'nun açtıklarını da hiç kimse kapatamaz, engelleyemez. Kullarına verdiği, kulları için açtığı rahmet kapılarını kimse kapatamaz. Kullarına verdiği cennete gidiş anahtarlarına kimse engel olamaz, cehenneme gidiş anahtarlarını da kimse kapatamaz. Allah'ın elindeki bu cennet ve cehennem anahtarlarını Rabbimizin elinden alıp ta hiç kimse kendi gidişini kendi gücüyle gerçekleştiremez. Veya bu dünyada hiç kimse bu anahtarları eline geçirip te kendi kaderini tayin edemez. Öyleyse:

64. "De ki: "Ey cahiller! Bana, Allah'tan başkasına kulluk etmemi mi emredersiniz?"

De ki ey bilgisizler, ey cahiller, ey Allah peygamber tanımazlar, bana Allah'tan başkalarına kulluğu mu emrediyorsunuz? Ey tevhid-den gafiller, benden böyle bir şey mi istiyor, bekliyorsunuz? Bu ifade, onlara cahiller diye hitap asla onlara bir hakaret değildir. Çünkü işte gerçek cahiller, gerçek bilgisizler bunlardır. Kopkoyu bir cehaletin içinde olanlar bunlardır. Bundan daha büyük bir cehalet olur mu? Yâni yaratıcıya kulluk edilmeyecek de kime edilecek? Kulluk yaratıcının hakkı değil de, başka kimin hakkı olabilir? Rızık vericiye kulluk edilmeyecek de, başka kime kulluk edilecek?

Yaratıcı Allah'tır. Öyleyse kulluk ta sadece O'na aittir. Övülmeye, hamd edilmeye ve kulluk edilmeye lâyık tek varlık Allah'tır. Hal böyle iken ey Allah tanımazlar, sizler beni Allah'ı bırakıp ta başkalarına hamd etmeye, başkalarına kulluk etmeye mi çağırıyorsunuz? Allah'ın yarattığı varlıkları yaratana denk tutmaya mı çağırıyorsunuz? Allah'ın yarattığı maddeleri, Allah'ın yarattığı kulları Allah makamına oturtarak ona denk tutmamı mı istiyorsunuz? Halbuki bunların hepsi birer yaratıktır. Hepsi de Allah'ın yarattığı kulu ve mülküdür. Kulluk bunların değil, tüm bunları yaratanın

hakkıdır. Yaratıcı İlâh olmaya lâ-yık olandır, yaratıcı kulluğa lâyık olandır. Yaratmayla ulûhiyet arasında böyle bir bağ kuruluyor.

Yaratıcı olan, rızık verici olan Allah'ı bırakıp ta başkalarını hayatımda söz sahibi kabul edip onların sözlerini dinlemeye, onların ar-zularını gerçekleştirmeye, onların kanunlarını uygulamaya mı çağırıyorsunuz beni? Hiç aklınız yok mu sizin? Hiç düşünmez misiniz? Halbuki İlâh olanın, Rab olanın, kendisine kulluk edilmesi gereken varlığın yaratıcı olması gerekir. Hani var mı Allah'tan başka böyle bir yaratıcı? Gökleri ve yeri yaratan başka birileri mi var? Varsa böyle birileri, o zaman ona da kulluk yapalım. Ona da hamd edelim, onun arzularını da yerine getirelim. Onun programını da, sistemini de uygulayalım. Var mı böyle birileri? Hayır hayır, bir şeyler yaratmak şöyle dursun, beni Allah'a denk tutmaya çağırdığınız bu varlıkların hiç birisi kendilerini bile yaratmamıştır.

65. "Ey Muhammed! Andolsun ki sana da, senden önceki peygamberlere de vahy olunmuştur: "Andolsun, eğer Allah'a ortak koşarsan işlerin şüphesiz boşa gider ve hüsranda kalanlardan olursun."

Andolsun ki ey peygamberim, sana da senden önceki peygamberlere de biz aynı şeyleri vahy ettik. Eğer Allah'a ortak koşarsan, Allah'la birlikte başkalarını da dinler, Allah'la birlikte başkalarını da razı etmeye yönelir, Allah'la birlikte başkalarının yasalarını da uygulamaya kalkışırsan, kesinlikle bilesin ki tüm işlerin, tüm amellerin, tüm hayatın boşa gider ve hem dünyada hem de âhirette kaybedenlerden, eli boşa çıkanlardan olursun. Önceki elçilerine de, son elçisine de böyle vahy etmiş Rabbimiz. Eğer şirk koşarsanız, tüm amelleriniz boşa gider. Şirk tüm amelleri boşa çıkarır. Küfür tüm amelleri boşa götürür.

Rabbimizin peygamberine hitap tarzının sertliğine bakılırsa, bu meselenin gerçekten çok ciddi, gerçekten çok önemli bir mesele olduğunu anlıyoruz. Anlıyoruz ki bu konuda peygamber bile olsa gözünün yaşına bakılmayacaktır. Zira şahısların büyüklüğü, Allah'ın emirlerine teslimden geçer. Allah'ın emirlerine teslim olmayanlar kim olurlarsa olsunlar, Allah onların işini bitirir.

66. "Hayır; yalnız Allah'a kulluk et ve şükredenlerden ol."

Sadece O'na kulluk et, sadece O'nu dinle! Sadece O'nun programını uygula! Hayatında O'nunla birlikte başka yetkililer kabul etme! Hayatının bazı bölümlerinde O'nu, öteki bölümlerinde de başka Rableri, başka efendileri dinleyerek şirke düşme! Yirmi dört saatinin tümünde sadece Rabbinin çektiği yere git, sadece Rabbinin istediklerini yap! Bazen yaratıcı olan Rabbini, bazen da başkalarını razı etmeye çalışarak müşrikçe bir hayat yaşama! Bazen Rabbinin yasalarını, bazen da başkalarının yasalarını uygulayarak, şirket içinde bir kulluktan yana olma peygamberim!

Bir de şükredenlerden ol! Rabbinin sana verdiklerinin tümünü O'nun yolunda kullanarak şükredenlerden ol! Hayatını o hayatın sahibinin razı olduğu yerde kullanarak Rabbine şükret. Canını, malını, zamanını, imkânlarını, fırsatlarını, elini, ayağını, aklını, fikrini, gözünü, kulağını onu verenin yolunda harcayarak Rabbine şükret. Şükür nîmet cinsinden olur. Allah bize hangi nîmeti vermişse, o nîmet cinsinden infakta bulunarak şükredeceğiz. Hayatımızı onu bize veren Allah'ın istediği biçimde yaşayarak, geceyi ve gündüzü Allah yolunda değerlendirerek Rabbimize şükredeceğiz. Rabbimiz bizden bunu istiyor.

67. "Onlar Allah'ı gereği gibi değerlendiremediler. Bütün yeryüzü, kıyamet günü O'nun avucundadır; gökler O'nun kudretiyle dürülmüş olacaktır. O, putperestlerin ortak koşmalarından yüce ve münezzehtir."

Onlar Allah'ı hakkıyla takdir edemediler. Allah'ın gücünü, kudretini, rubûbiyet ve ulûhiyetini gereği gibi anlayamadılar. Bütün gökyüzü Allah'ın kudret elinde, kabza-i kudretinde, avucunda bir mendil gibi dürülmüştür. Bu ifade Rabbimizin gücünü, kudretini anlatan bir ifadedir. Mahiyetini anlamak gerçekten mümkün değildir. Kabza, Rab-bimizin kudretinden kinayedir. Tüm kâinat Rabbimizin kudreti yanında bir tutam, bir avuç, bir sıkım bile kalmaz. Bunu gözümüzün önüne ge-tirirken de O'nu bir şeylere benzetmekten Allah'a sığınırız. Rabbimizi tesbih ederiz. Çünkü O her şeyden münezzehtir. O'nun gücünü, kudretini takdir edip O'na teslim olmaktan, sadece O'nu dinleyip, sadece O'na kulluk etmekten başka çaremizin olmadığını bilir ve böylece iman ederiz.

Gökler O'nun kudretiyle dürülmüş olacaktır. Bu tıpkı Enbiyâ sûresindeki şu âyet gibidir:

"Göğü, kitap dürer gibi dürdüğümüz zaman, yaratmaya ilk başladığımız gibi katımızdan verilmiş bir söz olarak onu tekrar var edeceğiz. Doğrusu Biz yaparız."

(Enbiyâ 104)

Göğü kitap dürer gibi dürecek Rabbimiz. İlk başladığı gibi onu yeniden var edeceğiz, ya da onu yine eski durumuna iade edeceğiz diyor, Rabbimiz. Yâni gökyüzünü ve tüm mahlukâtı ilk defa nasıl yaratmışsak ikinci defa öylece yaratacağız, buyuruyor. Dünyadaki bizim imtihanımız için, bizim imtihan salonumuzun oluşması için bir komutla bu ikisini ayıran, bu ikisini imtihan konumuna getiren Allah, şimdi de imtihanın sona ermesiyle, imtihan sonuçlarının okunma döneminin gelmesiyle artık gökle yeri eski haline döndürüveriyor. Yâni daha önce bir komutla imtihan konumuna getirilen semâ ve arz, bu defa da ikinci bir komutla hesap konumuna getiriliyor. "Hesap kitap konumu alın!" diyecek Rabbimiz, dürüverecek semâvâtı ve semâ da arz da eski hal-lerine getirilecek. Allah en iyisini bilir.

Sahih-i Müslim'de Ayşe annemizden rivâyet edilen bir Hadis-i Şerîfte bu göklerin dürülmesi esnasında insanların sırat üzerinde bulunacakları haber verilir. Yine Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurmaktadır:

"Cenâb-ı Hak gökyüzünü ve yıldızları bir çocuğun elinde topu evirip çevirdiği gibi çevirecek ve: "Ben tek İlâhım! Ben tek hükümdarım! Ben Cebbarım! Hani nerede yeryüzündeki hükümdarlar? Hani nerece cebbarlık taslayanlar? Hani mütekebbirler nerede?" buyuracaktır.

Sahâbe, "Rasulullah efendimiz minberde bunları söylerken öyle titremeye başladı ki, biz minberin yıkılacağını sandık," der.

68. "Sûra üflenince, Allah'ın dilediği bir yana, göklerde olanlar, yerde olanlar hepsi düşüp ölür. Sonra Sûr'a bir daha üflenince hemen ayağa kalkıp bakışır dururlar."

Sûra üfürülünce göklerde ve yerde kim varsa, ne varsa Allah'ın diledikleri müstesna hepsi sâikaya uğrayıp ölmüşlerdir. Kitabımızın bize haber verdiğine göre üç nefha, üç sûr biliyoruz.

Birincisi ***"Nefha-i Fezâ"***dır. Korku nefhası, korkudan insanların yüreklerinin hoplayacağı ve herkesin donup kalacağı nefhadır. Birinci sûr üfürülünce her şey ve herkes korkudan donup kalacak. Hattâ Rasulullah Efendimizin beyanıyla ekmeği ağzına götürürken adam eli ağzına yakın mesafede donup kalacaktır. Veya konuşurken ağzı açık kalıverecek.

Birinci surla her şey donakalacak ve sonra arkasından ikinci sûr üfürülecek. Sonra ikinci bir sûr daha üfürülecek ki, bunun adı da ***"Nefha-i sa'ika"*** dır. Bununla da her şey ve herkes ölecektir.

Sonra üçüncü bir sûr daha üfürülecek ki, bunun adı da ***"Nef-ha-i kıyam li Rabbil âlemin"***dir. Yâni kıyamet günü hesap kitap için tüm insanların dirilip, kabirlerinden kalkıp Rabbleri huzurunda toplanacakları nefhadır.

İşte burada anlatılan ikinci sûr, yâni insanların, canlıların ölecekleri ancak Allah'ın dilediklerinin müstesna edildiği sûrdur. Âyetten anlıyoruz ki bu ölüm işinden istisnâ edilenler yâni ölmeyecek olanlar da olacakmış. Yâni kıyametin dışında kalan da varmış. Elbette eğer kıyamet insan için idiyse, yâni kıyamet bu âlem için idiyse, bu da mümkündür. Meselâ arşı taşıyan meleklerin ölmeyeceklerine dair bu mânâda rivâyetler vardır.

69. "Yeryüzü Rabbinin nûruyla aydınlanır, kitap açılır, peygamber ve şahitler getirilir ve onlara haksızlık yapılmadan, aralarında adaletle hüküm verilir."

Bu anlatılanların hepsi de kıyamet günü hesap kitap için bir hazırlıktır. Artık dünya bitmiş, hayat bitmiş, imtihan bitmiş ve imtihan sonuçlarının ilân edilmesi, imtihan sonuçlarına göre yerleşim merkezlerinin tespit edilmesi safhasına geçilmiştir. Âyetin beyanına göre cennet özel bir aydınlatmayla, Rabbimizin nûruyla aydınlanacak. Yâni anlıyoruz ki orada artık aydınlanmak için güneşe de gerek kalmayacaktır. Artık orada, cennette ne ay, ne de güneş var olacak. Cennetlik mü'minler devamlı bir aydınlıkta olacaklar, ama ne gündüz güneş, ne de gece ay olmayacak orada. Gerçekten müthiş bir manzara. Devamlı bir aydınlık, rahatsız etmeyen, eziyet vermeyen bir aydınlık olacak. Yâni ne biten bir gündüz, ne başlayan bir gece olmayacak, işte öyle bir aydınlık olacak orada. Orada dünya hayatı olmayacak da diyebiliriz. Şu dünyadaki biçim, dünyadaki tip bir hayat da olmayacak.

Bunun için de kitap ortaya konulmuş, kitap açılmıştır. Ya insanların dünyada işledikleri amellerini ihtiva eden amel defterleri açılmıştır, ya da tüm amelleri değerlendirme kitabı olan Kur'an kıstas olarak, mihenk olarak, mizan olarak açılmıştır. Peygamberler ve şahitler de getirilecek. Hesabın sahibi Allah'tır, hüküm sahibi ve Mâliki Allah'tır. Allah hakla, yâni adaletle, yâni kitapla, kitabın hükümleriyle hüküm verecektir. Çünkü Rabbimiz kitabını göndererek dünyada kullarına hak bilgisini sunmuş, kullarını bu hak bilgisinden haberdar etmişti. İşte Rabbimiz kullarını dünyada kendilerine gönderdiği bu hak kitabın hak bilgileriyle, hak hükümleriyle yargılayacaktır. Onun içindir ki hiç kimseye zerre kadar zulmedilmeyecek, herkes hakkettiği yere gönderilecektir.

70. "Her kişiye işlediği ödenir. Esasen Allah onların yaptıklarını en iyi bilendir."

Herkese yaptığının karşılığı ödenir. Allah insanların yaptıklarını en iyi bilendir. Önceki âyetlerin haber verdiğine göre salih amellere en az bire on karşılık verilecek. Bazen yüz katı, bazen bin katı, bazen on bin, bazen yüz bin, bazen da hesapsız olarak mükâfat verilecek. Allah bu kitabında amelleri karşılığında kullarına ne vaadetmişse onu mutlaka onlara verecektir. Zalimlere, kâfirlere de cehennem va-adetmişse onu da onlara ödeyecektir.

Demek ki orada insanlara bir hak, bir selâhiyet tanınmayacaktır. Allah bilgisine göre orada ameller tartılacak, değerlendirilecektir. Çünkü dış görünüşü itibariyle aynı ameli işleyen pek çok insan vardır ki, iç dünyaları, niyetleri farklıdır. Kişilerin o amelleri hangi niyetle, hangi amaçla yaptıklarını bilen sadece Allah'tır. İhlâs ve samimiyetinin derecesini bilen sadece Allah'tır.

71. "İnkâr edenler, bölük bölük cehenneme sürülür. Oraya vardıklarında kapıları açılır; bekçileri onlara: "Size içinizden Rabbinizin âyetlerini okuyan ve bugüne kavuşacağınızı ihtar eden peygamberler gelmedi mi" derler. "Evet geldi" derler. Lâkin azap sözü inkârcıların aleyhine gerçekleşir."

Kâfirler, örtenler, örtbas edenler, Allah'ı örtenler, Allah'ın âyetlerini örtenler, hidâyeti örtenler, imanı, fıtratlarını örtenler, zümre zümre, grup grup, bölük bölük cehenneme sürülür. Oraya vardıklarında cehennemin kapıları açılır. Cehennemin kapıları şehirler, ülkeler arası kadar büyüktür. Açılan bu kapılardan girmek istemeyecek kâfirler. Ama istememek ne ifade eder? İstemeseler de zorla hayvanlar gibi sürülecekler oraya. Kendilerine denilecek ki:

Size sizlerden, içinizden, sizin cinsinizden elçiler gelmedi mi? Size Allah'ın âyetlerini okuyan, Allah'ın âyetlerini duyuran, Allah'ın âyetlerini izleyen, izlettiren peygamberler gelmedi mi? Sizi Allah âyetleriyle uyaranlar gelmedi mi? Karşı karşıya geleceğiniz bu günle sizi uyaranlar gelmedi mi? Size kıyameti, kıyametin hesabını, kitabını duyuranlar, cenneti ve cehennemi anlatanlar gelmedi mi? Diyecekler ki:

Evet elçiler geldi. Bize hakkı anlatanlar, bize bugünü duyuranlar geldi. Lâkin azap kelimesi kâfirlere hak olmuştur. Kâfirlere azap doğru olmuştur, realite olmuştur. Azap yasası onlara hak olmuştur, hakketmişlerdir onlar azabı. Allah bu kitabında onlar için ne buyurmuşsa, o hak bir yasa olmuştur. Öyle demişti bu kitabında değil mi Rabbimiz? Azap yasasını öyle belirlemişti değil mi dünyada? Şöyle bir hayat yaşarsanız sonunda azaba gidersiniz, şöyle bir hayat yaşarsanız da cennete gidersiniz, demişti. İşte bu yasa kâfirler için gerçekleşmiş oluyor. Onlara şöyle denilecek:

72. "Onlara: "Temelli kalacağınız cehennemin kapılarından girin; böbürlenenlerin durağı ne kötüdür!" denir."

Haydi girin dünyada asla tahayyül edemeyeceğiniz büyüklükteki cehennemin kapılarından. Büyük olmadıkları halde kendi kendilerine büyüklenenlerin durağı ne kötü bir duraktır. Bu dünyada alçakça bir hayat yaşamışlar, alçakça Allah'a isyanda bulunmuşlar, zulmetmişler. Hem kendilerine, hem çevrelerine, hem Allah'a, hem Allah'ın âyetlerine, hem peygambere ve hem de tüm kâinata karşı zulüm içinde bir hayat yaşamışlar. Dünyada hiçbir sınır tanımadan, hiçbir hak-hukuk tanımadan bir hayat yaşamışlar ve işte yaşadıkları hayatın karşılığını cehennemde görüyorlar. Onlar cehenneme doğru sürülürlerken beri tarafta:

73. "Rabblerine karşı gelmekten sakınanlar, bölük bölük cennete götürülürler. Oraya varıp da kapıları açıldığında, bekçileri onlara: "Selâm size, hoş geldiniz! Temelli olarak buraya girin" derler."

Rabblerine karşı muttakî davrananlar, hayatlarını Allah için ya-şayanlar, Rabblerini hesaba katarak, Rabblerinin emirlerini yerine ge-tirerek bir hayat yaşayan mü'minler de bölük bölük cennete sevk edilecekler. Kâfirler de, mü'minler de grup grup lâyık oldukları yere sevk edileceklerdir. Tabii bu gruplandırmalar imanlarına, iman derecelerine, amel derecelerine

göre yapılacaktır. Kâfirler, küfürleri ve zulümleri itibariyle birbirlerinden farklı oldukları gibi, Müslümanlar da farklıdırlar. Yalnız cennete giren gruplardan her biri aynı zamanda kendilerini diğer grupların içinde hissedecektir. Tıpkı ayrı ayrı gitmiş olsalar da, bir düğün alayı içinde düğüne gidenlerin aynı düğüne gitmeleri gibi.

Mü'minler de grup grup cennete sevk edilirler ve nihâyet oraya geldikleri zaman hemen kapılar açılmayacak. Tıpkı gerdeğe girecek bir gelinin veya damadın gerdeğe girmeden önceki bekleyişi gibi veya oruç tutan bir Müslümanın iftar vakti yaklaşıp ta sofranın başında kısa bir süre beklemesi gibi sevinç içinde kısa bir bekleme anı, heyecandan âdeta kalpleri duracak gibi bir coşku. Bu sevinci, bu heyecanı iliklerine kadar hissetmeleri için, bunu tattırmak için Rabbimiz hemen açmıyor kapıları da, bir müddet sonra açıveriyor. Bunu fütuhatın başındaki "vav" ifade ediyor.

Sonra kapılar açılıyor ve cennetin bekçileri, hizmetçileri onlara diyorlar ki: "Size selâm olsun. Allah'ın selâmı, selâmetliği, esenliği si-zin üzerinize olsun. Ebedî selâmet yurdu olan cennet sizin olsun. Tehlikelerden kurtuluş, cehennemden, azaptan, gazaptan salim olmak sizin olsun. Hoş geldiniz, hoş oldunuz, hoş bir hayat yaşadınız, hoş bir hayat buldunuz, Rabbinizin hoşnutluğunu kazandınız ve işte buyurun Rabbinizin de sizi hoşnut edeceği bir hayatta, bir cennette ebedîyen kalmak üzere girin oraya." Bunu duyan, bu manzarayı gören mü'minler de diyecekler ki:

74. "Onlar: "Bize verdiği sözde duran ve bizi bu yere varis kılan Allah'a hamd olsun. Cennette istediğimiz yerde oturabiliriz. Yararlı iş işleyenlerin ecri ne güzelmiş!" derler."

Elhamdülillah ki Rabbimiz vaadinde sadık oldu. Elhamdülillah ki Rabbimiz bize verdiği sözünde durdu. Elhamdülillah ki Rabbimiz bizi cennete varis kıldı. Şimdi bu cennette istediğimiz yerde oturabiliyor, istediğimiz nîmetlerden istifade edebiliyoruz. Salih amel işleyenlerin, fıtrata uygun, Allah'ın gösterdiği amelleri işleyenlerin ecirleri ne kadar da güzelmiş?

Evet, mü'minler Rabblerine hamd ediyorlar. Dünyadayken de zaten mü'minlerin işleri güçleri Rablerine hamd etmekti. Dünyadayken de Müslümanların ilk ve son işleri, ilk ve son ve sözleri buydu. Dünyada yasalarını uygulayarak Rabblerine hamd ediyorlardı. Dünyada hatırını her şeyin ve herkesin hatırından üstün tutarak Rabblerine hamd ediyorlardı. Dünyada Rablerinin arzularından, Rabblerinin emirlerinden razı olarak O'na hamd ediyorlardı. Dünyada bu böyle olduğu gibi, öbür tarafta da böyle olacaktır. Dünyada Rabbine hamd ederek yaşayan bir Müslüman, yaşadığı bu hayatın ilkelerini kendi-sine gösteren ve sonunda kendisini cennete ulaştıran Rabbine orada yine hamd edecektir.

Elhamdülillah ki, Allah kendisine dünyada cennetin yolunu göstermişti. Elhamdülillah ki, dünyada kitaplar ve peygamberler göndermek sûretiyle hem cennete hem de cehenneme gidişin yollarını göstermişti Allah. Elhamdülillah, vaadinde sadık çıkmıştı Allah. Elhamdülillah ki yaptıkları boşa gitmemişti. Elhamdülillah ki kazanmak için çırpındıkları cennete ulaşmışlardı.

Demek ki insan şu anda nasıl bir hayat yaşıyorsa, sonunda kavuşacağı hayat da onun aynısı olacaktır. Selâm, selâmet, emniyet ve teslimiyet içinde bir hayat yaşayan kişi, sonunda selâmet yurdunda, selâmet ve emniyet içinde bir hayata kavuşacaktır. Zaten şu anda mü'minler dünyada böyle bir hayat yaşıyorlar. Yâni şu anda mü'minler dünyada cennet hayatı yaşamaktadır, kâfirler de cehennemi yaşamaktadırlar.

75. "Melekleri, arşın etrafını çevirmiş oldukları halde, Rabblerini hamd ile överken görürsün. Artık insanların aralarında adaletle hüküm olunmuştur. "Övgü, âlemlerin Rabbi olan Allah içindir" denir."

Melekleri de görürsün ki, arşın etrafını kuşatmışlardır. Rasu-lullah Efendimizin hadislerinde beyan edildiğine göre, cennetin en üst makamı Firdevs'tir. Firdevs'in tavanını ise arş-ı a'lâ teşkil etmektedir. İşte mü'minler cennette Rabblerinin kendileri için hazırladığı şânına lâyık nîmetlerin içinde yüzerlerken, diğer taraftan büyüklüğünü, yüksekliğini şu anda kavramamız mümkün olmayan cennetin tavanı mesabesinde olan arşın etrafını çepeçevre kuşatmış olan melekleri görmektedirler. Gerçekten akıllara durgunluk verebilecek, görülmeye de-ğer bir manzaradır bu. Melekleri görürsün ki, arşın etrafında tıpkı mü'-minlerin yaptıkları gibi Rabblerini hamd ile tesbih etmektedirler. Bir taraftan Rabblerine hamd ediyorlar, diğer taraftan da Rabblerini tesbih ediyorlar.

Onların arasında artık hakla hükmedilmiştir. Hak olan Allah, hak olan kitabıyla onların arasında hükmünü vermiş ve artık mü'min-ler için yaşadıkları bu hayatın karşılığı olarak yepyeni bir hayat, bir nîmet ve mutluluk hayatı başlamıştır. Bunun içindir ki tüm övgüler, tüm hamdler, tüm senâlar, tüm kulluklar âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. Bundan sonra artık cennette bu söz devam edecektir. Meleklerin ve mü'minlerin ağızlarında daima Rabblerine hamd sürüp gidecek. Artık dünyada olduğu gibi şeytanların, kâfirlerin, zalimlerin müdahale edemediği, bozamadığı mükemmel seviyede bir hamd makamı içinde ebedîyen yaşayıp gideceklerdir mü'minler.

Öyleyse ey Müslüman, eğer kâfirler içinde bir zümre olarak cehenneme sürülmeyi, cehenneme akmayı istemiyor, mü'minler içinde cennete uçmayı ve Rabbinin bu nîmetlerinden istifade etmeyi isti-yorsan, olabildiğin kadar yüksek bir zümre içinde olmayı seviyorsan, işte imkan:

Allah’ın elçisi karşında durmaktadır. Haydi ne duruyorsun? Allah’ın istediği bir hayatı yaşayarak, Allah’a hamd ederek, Allah’ın emirlerine boyun bükerek bir kulluğa yönel! Allah yardımcımız olsun. Velhamdülillahi Rabbi’l-Âlemin.